

NORGES OFFISIELLE STATISTIKK X. 148.

JORDBRUKSSTATISTIKK

1946

(LANDBRUKSAREAL
OG
HUSDYRHOLD M. V.)

*Superficies agricoles et élevage du bétail. Récoltes etc.
Année 1946.*

UTGITT AV
STATISTISK SENTRALBYRÅ

(31) 314.5
879 l

OSLO
I KOMMISSJON HOS H. ASCHEHOUG & CO.
1948

Pris kr. 1.50.

Norges Offisielle Statistikk, rekke X.
(Statistique Officielle de la Norvège, série X.)

Rekke X.

Trykt 1945.

- Nr. 84. Forsikringselskaper 1943. (*Sociétés d'assurances.*)
— 85. Norges fiskerier 1942. (*Grandes pêches maritimes.*)
— 86. Fagskolestatistikk 1941/42—43/44. (*Écoles professionnelles.*)
— 87. Norges bergverksdrift 1943. (*Mines et usines.*)
— 88. Kommunenes gjeld m. v. 1944. (*Dette etc. des communes.*)
— 89. Norges postverk 1944. (*Statistique postale.*)
— 90. Meieribruket i Norge 1943. (*L'industrie laitière de la Norvège.*)
— 91. Skattestatistikken 1944—45. (*Répartition d'impôts.*)
— 92. Kriminalstatistikk 1941 og 1942. (*Statistique de la criminalité pour les années 1941 et 1942.*)
— 93. Veterinærvesenet 1943. (*Service vétérinaire.*)
— 94. Telegrafverket 1943—44. (*Télégraphes et téléphones de l'État.*)
— 95. Folkemengdens bevegelse 1941. (*Mouvement de la population.*)
— 96. Skolestatistikk 1942—43. (*Instruction publique.*)
— 97. Sunnhetstilstanden og medisinalforholdene 1941. (*Rapport sur l'État sanitaire et médical.*)
— 98. Norges handel 1943. (*Commerce.*)
— 99. Jordbruksstatistikk 1939—44. (*Superficies agricoles et élevage du bétail. Récoltes etc.*)
— 100. Sinnssykeasyloenes virksomhet 1941. (*Statistique des hospices d'aliénés.*)

Rekke X.

Trykt 1946.

- Nr. 101. Norske skip i utenriksfart 1938 og 1939. (*Navigation extérieure de la marine marchande norvégienne.*)
— 102. Nasjonalinntekten i Norge 1935—1943. (*Revenu national en Norvège.*)
— 103. Arbeidslønninger i industrien 1943 og 1944. (*Salaires des ouvriers industriels.*)
— 104. Industriarbeidertrygden 1940—1942. (*Assurances de l'État contre les accidents pour les travailleurs de l'industrie.*)
— 105. Norges bergverksdrift 1944. (*Mines et usines.*)
— 106. Norges private aksjebanker og sparebanker 1942. (*Statistique des banques privées par actions et des caisses d'épargne.*)
— 107. Forsikringselskaper 1944. (*Sociétés d'assurances.*)
— 108. Norges industri 1943. (*Statistique industrielle.*)
— 109. Norges private aksjebanker og sparebanker 1943. (*Statistique des banques privées par actions et des caisses d'épargne.*)
— 110. Meieribruket i Norge 1944. (*L'industrie laitière de la Norvège.*)
— 111. Norges handel 1944. (*Commerce.*)
— 112. Norges kommunale finanser 1941—42. (*Finances des communes.*)
— 113. Norges private aksjebanker og sparebanker 1944. (*Statistique des banques privées par actions et des caisses d'épargne.*)
— 114. Kommunenes gjeld m. v. 1945. (*Dette etc. des communes.*)
— 115. Norges Brannkasse 1941—43. (*Statistique de l'office national d'assurance contre l'incendie.*)

NORGES OFFISIELLE STATISTIKK X. 148.

JORDBRUKSSTATISTIKK

1946

(LANDBRUKSAREAL
OG
HUSDYRHOLD M. V.)

*Superficies agricoles et élevage du bétail. Récoltes etc.
Année 1946.*

UTGITT AV
STATISTISK SENTRALBYRÅ

OSLO
I KOMMISSJON HOS H. ASCHEHOUG & CO.
1948

Grøndahl & Sønns Boktrykkeri, Oslo.

Innhold. — Table des matières.

	Side
Forord. Préface	1
Det statistiske materiale. Matériaux statistiques.....	3
Arealene. Les superficies	9
Avlingen, jordbruket og hagebruket. Récolte, agriculture et horticulture	15
Bruken av kunstgjødsel, kraftfôr, silofôr. L'emploi d'engrais artificiels, fourrages concentrés, fourrage de silo	20
Husdyrholdet. Elevage du bétail	22
Husdyrproduktene. Production de viande, lait etc.	30
Forordninger og bestemmelser om produksjon, omsetning og forbruk. Décrets et réglementations relatifs à la vente de la production agricole et la consommation de produits agricoles	36
Priser på landbruksprodukter, produksjonsmidler m. v. Prix pratiqués pour les produits agricoles, moyens de production etc.	36

Tabeller. — Tableaux.

Tabell 1. Jordbruksarealet i 1946. Dekar. La superficie agricole 1946. Décare.....	52
— 1 b. Jordbruksarealet i 1946. Relative tall. La superficie agricole 1946 Chiffres relatifs	54
— 2. Husdyrholdet 20. juni 1946. Elevage du bétail au 20. juin 1946.....	56
— 2 b. Husdyrholdet 20. juni 1946. Relative tall. Elevage du bétail au 20. juin 1946. Chiffres relatifs	58
— 3. Høstutbyttet i jordbruket. Récolte d'agriculture	60
— 4. Høstutbyttet i hagebruket. Récolte d'horticulture	65
— 5. Arbeidslønnen i jordbruket. Salaires des ouvriers agricoles	67

Bilag. Appendices.

Rundskriv og skjema. Circulaires et questionnaires.....	69
---	----

Forord.

Dette hefte inneholder resultatene av en representativ jordbrukstelling pr. 20. juni 1946. Foreløpige oppgaver fra denne ble gitt i Statistiske Meddelelser for 1946, nr. 10—12.

Videre vil en finne oppgaver over avkastingen i jord- og hagebruket, priser på produkter og produksjonsmidler m. v.

Ved de 10-årlige, fullstendige jordbrukstellingene blir det hentet inn en rekke oppgaver som en ikke har årlig. En viser til oversiktsheftet for «Jordbrukstellingen 1939», hvor oppgavene så vidt mulig er stilt sammen med de tilsvarende for tidligere tellinger.

Statistisk Sentralbyrå, Oslo, i juni 1947.

Arne Skaug.

Paul Barca.

Det statistiske materiale.

Siste fullstendige jordbrukstelling ble holdt pr. 20. juni 1939.

I 1940 ble det på grunn av forholdene ikke holdt noen telling. For å få et grunnlag for avlingsberegningen, ble det hentet inn skjønsmessige oppgaver fra jordstyrene over endringen i arealet av de forskjellige vekster.

I 1941 holdt Forsyningsdepartementet en fullstendig husdyrtelling pr. 15. april. Senere på sommeren ble det etter bestemmelse fra Landbruksdepartementet, Produksjonsdirektoratet, holdt en arealtelling ved alle bruk med over 5 dekar jordbruksareal. Begge disse tellinger ble bearbeidd i Byrået.

Tilsvarende tellinger ble holdt i 1942, 1943, 1944 og 1945. For disse årene omfattet arealtellingene alle bruk uten omsyn til storleik. Husdyrtellingene i 1943, 1944 og 1945 var skutt fram til 1. april. For husdyrtellingen i 1945 nøyet en seg med å gjøre sammendrag av forsyningsnemndenes foreløpige oppgaver. Ellers er alle disse tellinger bearbeidd i Byrået. Utgiftene både ved tellingene og ved bearbeidelsen ble dekket henholdsvis av Forsyningsdepartementet og Produksjonsdirektoratet.

En må regne med at alle disse tellinger i krigsårene i større og mindre grad er påvirket av forholdene. På samme måte som under forrige krig fikk en en betydelig svikt i det samlede innmarksareal (ca. 1 mill. dekar eller ca. 10 pst.). For husdyrene gjorde den endrede tellingstid at en bare fikk sammenliknbare tall for de voksne dyr. Pr. 15. april og enn mere pr. 1. april, er bare få av årets føll, lam, kje osv. kommet til.

Ordinært skal ny fullstendig jordbrukstelling bli holdt i 1949. Det er også forutsetningen at det omkring denne tid (1949—1950) skal søkes holdt en fullstendig verdensjordbrukstelling (F.A.O.).

Spørsmålet var da hvordan en skulle innrette seg i de mellomliggende år — 1946, 1947 og 1948.

Av hensyn til rasjoneringen, fortsatte Forsyningsdepartementet med sine husdyrtellinger — fremdeles pr. 1. april — hvorved tallene ikke blir sammenliknbare med tellingene før krigen.

De fullstendige tellinger er forbundet med betydelige utgifter — tellingen i 1939 kostet ca. 400 000 kr. Noen slik utgift var ikke tatt med i budsjettforslagene hverken fra Landbruksdepartementet eller Byrået.

Å gå tilbake til en ordning som den en hadde med de representative tellingene i 1923—28 og 1930—38 kunne en ikke anbefale. Disse led av betydelige mangler i flere henseender. I få ord var framgangsmåten ved disse, at det ble tallet ved fra 10 til 20 bruk i hvert herred, etter som herredet var stort til. Jordstyret

valgte ut de bruk en skulle telle ved, og selv om de var pålagt å ta omsyn til bruksstørrelse, viste det seg at det overveiende ble tellet ved noe større bruk, og vel fortrinnsvis ved de bruk hvor det var lettest å få oppgaver. Disse representative tellingene omfattet i alt henved 10 000 bruk eller ca. 5 pst. av tallet på bruk over 5 dekar, men omfattet nok en noe større prosent av arealet.

Så uensartet som forholdene er her i landet, vil neppe et materiale på 5 pst. av brukene kunne gi et tilfredsstillende uttrykk for utviklingen, selv om en la an på å få et representativt utvalg, hva det som nevnt ikke ble gjort. Tvertimot forutsatte en, at utvalget ikke kunne bli representativt, hvorfor jordstyret skjønnsmessig skulle korrigere de endringsprosentene en kom til ved tellingen.

Om framgangsmåten ved disse tidligere representative tellingene, viser en ellers til oversikten over den første av dem: Representativ landbrukstelling 1923 (N. O. S. VII 117).

En kunne tenke seg brukt et av følgende alternativer:

Enten en fullstendig telling i et utvalg av herreder. Skulle en på denne måten få de forskjellige distrikter med sine forskjelligartede driftsforhold noenlunde tilfredsstillende representert, kunne en neppe bruke et utvalg på mindre enn 20 pst. — femtehverv herred eller i alt henved 140 herreder. Tok en med samtlige bruk, ville en da få oppgaver fra i alt ca. 65 000 bruk. Holdt en seg til bruk over 5 dekar og ikke tok med boligene, ville en få ca. 43 000 oppgaver.

For de herredene hvor telling ble foretatt, måtte en regne med å gjennomføre tellingen på vanlig måte ved betalte tellere. Ved å telle i 20 pst. av herredene, ville en få en tellingsutgift svarende til ca. 20 pst. av hva en fullstendig telling ville koste.

Ville en begrense omfanget ytterligere, kunne det neppe tilrådes å legge tellingen an på denne måten. Det ville bli for store vansker med å velge representative herreder.

Skulle en gå ned i f. eks. 10 pst. av materialet, ville en finne det bedre å telle i alle herreder ved 10 pst. av brukene. Utvalget av bruk kunne foretas i Byrådet på grunnlag av 1939-tellingene, slik at de forskjellige størrelsesklasser ble forholdsmessig representert. I herreder med spredt bebyggelse, ville en på denne måten risikere at tellingen kunne bli nokså brysom, med stor avstand mellom de bruk som skulle telles. Ved en fornuftig ordning av tellingskretsene, ville dog ulempene neppe bli særlig store, annet enn i rene unntakstilfelle.

Materialet ville etter dette alternativ omfatte ca. 33 000 bruk, hvis en tok med også boligene, vel 21 000 uten boligene.

En telling på dette grunnlag kunne gjennomføres uten noen særskilt beslutning eller bevilgning, på grunnlag av de bestemmelsene en har fra før om jordstyrenes plikt til å hjelpe til med å samle inn oppgaver til de representative tellingene og høststatistikken. Tellingsutgiftene blir da belastet jordstyrenes ordinære utgiftsbudsjett.

Slik forholdene ligger an både ute og hjemme — ikke minst forsyningsmessig — er det helt nødvendig å ha årlige oppgaver som viser hva vei utvik-

lingen går. Spørsmålet er bare hvor mye penger og arbeid en finner å ville bruke til dette. Samtidig må en ta hensyn til at arbeidsforholdene utover landet er vanskelige, og at det derfor lett vil vekke misnøye med for omfattende tellinger.

En drøftet disse alternativer med Landbruksdepartementet og ble stående ved det siste — en telling av 10 pst. av brukene i alle herredene.

En fant også å burde begrense disse representative tellingene til å gjelde bruk over 5 dekar. Som allerede nevnt, ville tallet på oppgaver da bli ca. 21 000 mot ca. 33 000, hvis en også skulle ha boligene med. En ville med dette oppnå en vesentlig forenkling både av selve tellingsarbeidet og bearbeidingen. De endringsprosjenter en fant ved de undersøkte bruk, var det da forutsetningen å bruke på totaltallene.

Spørsmålet var i hvilken grad sikkerheten av tellingsresultatene ville bli svekket ved det.

Av de 331 702 bruk en i alt fikk oppgave fra ved Jordbrukstelingen 1939, var 117 325 eller 35.4 pst. med inntil 5 dekar (3521 husdyrhold uten jordbruksareal medregnet).

Disse 35.4 pst. av brukene hadde i 1939:

0.3	pst.	av	kornarealet.
5.5	»	»	potetarealet.
3.7	»	»	hele åkerarealet.
1.6	»	»	» jordbruksarealet.
30.9	»	»	tallet på frukttrær.
34.6	»	»	» » bærbusker.
0.6	»	»	» » hester.
1.3	»	»	» » storfe.
3.5	»	»	» » sauer.
5.7	»	»	» » geiter.
9.1	»	»	» » svin.
21.3	»	»	» » pelsdyr.
15.2	»	»	» » voksne høns.

Når det gjelder frukt- og bær dyrking og pelsdyrhold, spiller disse små bruk en vesentlig rolle. Ingen av disse objekter var forutsatt tatt med i de representative tellingene.

Når det gjelder bruken av arealene, er det neppe grunn til å tro at resultatene ville bli nevneverdig påvirket av om også de minste bruk var med i undersøkelser. For potetarealet vil det nok kunne ha en viss betydning, hvis bevegelsen ved de minste bruk avviker sterkt fra den ved de større. For hest og storfe spiller boligbrukene en helt underordnet rolle. For småfeet spiller de minste brukene en noe større rolle, og for svin og fjørfe er boligbrukenes andel så vidt stor, at det utvilsomt ligger et visst usikkerhetsmoment i ikke å ha dem med.

En fant imidlertid ikke at dette var av den betydning at en av den grunn kunne gå til en så vesentlig utvidelse av tellingsmaterialet.

Materialet fra Jordbrukstillingen 1939 ligger i Byråets arkiv ordnet herredsvis, og innen hvert herred er skjemaene ordnet etter bruksstørrelse. Innen den enkelte størrelsesgruppe er rekkefølgen helt tilfeldig.

Utvelgingen foregikk på den måte at en innen hvert herred tok ut hvert tiende skjema fra og med gruppen 5.1—10 dekar. De uttrukne skjema ble for hvert herred ordnet etter gårds- og bruksnummer og ført opp på lister som jordstyrene skulle gå etter.

I instruksen til jordstyrene (tatt inn som bilag 2) tok en dog det forbehold, at hvis noen av de oppførte bruk var:

1. økt eller minsket i innmarksareal siden 1939 ved kjøp eller salg,
2. redusert i areal på grunn av forhold i forbindelse med krigen,
3. slik beliggende at det ville medføre vesentlige vanskeligheter å få oppgavene,

kunne jordstyret fravike listen og erstatte de bruk som gikk ut med andre som best mulig svarte til de som gikk ut.

Med de eksepsjonelle forhold i Finnmark etter evakueringen, anså en det for nytteløst å foreta noen undersøkelse på representativt grunnlag der. I stedet fikk en skjønnsmessige oppgaver fra jordstyrene for hvert herred under ett.

En hadde på denne måten valgt ut 20 978 bruk som det skulle telles ved. Disse hadde i 1939 tilsammen et jordbruksareal på 1.08 mill. dekar.

Fra 6 herreder lyktes det i det hele tatt ikke å få noen oppgaver, og noen av de oppgaver en fikk, var så ufullstendige at en ikke kunne nytte dem. I noen grad hadde også jordstyrene nyttet den adgang de hadde til å bytte ut bruk, hvor særskilte forhold gjorde seg gjeldende.

Det materiale som ble med i bearbeidingen, omfattet 20 224 bruk med et samlet jordbruksareal på 1,065 mill. dekar i 1939 — 754 bruk mindre enn forutsatt.

Når en holder Finnmark fylke og alle brukene inntil 5 dekar utenom, er dette 9.65 pst. av brukene med 9.8 pst. av jordbruksarealet.

Tabellen nedenfor viser tallet på bruk klassevis for bruk over 5 dekar for hele landet ÷ Finnmark i 1939, for de utvalgte bruk og for de bruk som er med i beregningen.

	5.1- 10 dekar	10.1- 20 dekar	20.1- 35 dekar	35.1- 50 dekar	50.1- 75 dekar	75.1- 100 dekar	100.1- 200 dekar	Over 200 dekar	I alt
Rikets bygder ÷ Finnmark	21 512	42 399	46 172	30 441	28 462	16 152	18 718	5 821	209677
Utvalget	2 154	4 244	4 622	3 045	2 847	1 618	1 871	577	20 978
De innkomne	1 926	3 947	4 467	3 015	2 820	1 619	1 847	583	20 224
Telte i pst. av utvalgte	89.4	93.0	96.6	99.0	99.1	100.1	98.7	101.0	96.4
Telte i pst. av alle	8.95	9.31	9.67	9.90	9.91	10.02	9.87	10.02	9.65

Som allerede nevnt, ble det en differanse på 754 bruk mellom utvalget og tellingsmaterialet. Nedgangen faller hovedsakelig på de minste størrelsesklasser — 228 mellom 5.1 og 10 dekar, 297 mellom 10.1 og 20 dekar og 155 mellom 20.1 og 35 dekar. Istedenfor 10 pst. av brukene i alle klassene, har en i alt fått 9.65 pst., og mens de høyere klassene er representert med nokså nær 10 pst., har en i laveste klasse fått knapt 9 pst. av brukene. Denne forskyvning — som dog ikke kan sies å være vesentlig — skyldes dels at de 6 herredene en ikke har fått oppgaver fra, hadde overveiende små bruk, dels en viss tendens hos jordstyrene til å øke bruksstørrelsen i de tilfelle hvor noen av de utvalgte brukene er erstattet med andre.

Tabellen nedenfor viser gjennomsnittsstørrelsen fylkesvis i dekar i 1939 av alle brukene over 5 dekar, de uttrukne og de telte. Mens gjennomsnittsstørrelsen av alle brukene over 5 dekar var 51.8 dekar jordbruksareal, var den i utvalget 51.6 dekar og i tellingsmaterialet 52.7 dekar. Noen vesentlig forskyvning er det dog, som en vil se, ikke i noe av fylkene.

	1939		
	Alle bruk	De uttrukne	De telte
Østfold	101.8	100.0	100.4
Akershus	88.0	87.3	91.0
Hedmark	54.3	53.3	55.0
Opland	60.5	59.6	60.8
Buskerud	56.5	56.8	57.2
Vestfold	74.8	74.0	75.2
Telemark	42.9	42.9	44.0
Aust-Agder	35.8	35.5	36.2
Vest-Agder	31.7	31.3	31.8
Rogaland	45.1	45.6	46.4
Hordaland	36.9	36.9	37.3
Sogn og Fjordane	46.7	46.6	47.7
Møre og Romsdal	43.8	43.6	44.4
Sør-Trøndelag	60.5	60.5	60.2
Nord-Trøndelag	64.2	65.4	65.6
Nordland	36.7	36.7	37.5
Troms	36.8	37.3	38.3
Rikets bygder	51.8	51.6	52.7

Ved bruk av forskjellig størrelse var det samlede jordbruksareal i dekar i 1939:

	Rikets bygder ÷ Finnmark	De telte bruk	De telte i pst. av alle
5.1—10 dekar	172 939	15 417.0	8.91
10.1—20 »	649 598	60 599.5	9.33
20.1—35 »	1 259 277	122 033.9	9.69
35.1—50 »	1 290 439	127 707.1	9.90
50.1—75 »	1 752 608	172 649.1	9.85
75.1—100 »	1 404 308	140 935.0	10.04
100.1—200 »	2 551 803	250 219.9	9.81
over 200 »	1 789 969	175 636.6	9.81
I alt over 5 dekar	10 870 941	1 065 198.1	9.80

De 9.65 pst. av brukene hadde 9.80 pst. av jordbruksarealet. For brukene mellom 5.1 og 10 dekar har en dog knapt 9 pst. av arealet. De utvalgte brukene hadde i 1939 i alt et jordbruksareal på 1 082 592 dekar eller 9.96 pst. av hele jordbruksarealet.

Tabellen nedenfor viser arealet av de forskjellige vekster og husdyrholdet i 1939 ved alle bruk over 5 dekar ÷ Finnmark, ved de telte bruk og prosentforholdet mellom tellingsmaterialet og alle brukene.

	Bruk over 5 dekar ÷ Finnmark	De telte bruk	De telte i pst. av alle over 5 dekar
Tallet på bruk	209 677	20 224	9.65
Areal i dekar 1939:			
Korn og erter	1 830 928	181 909	9.94
Grønnfôr	118 497	11 631	9.82
Potet	477 057	47 001	9.85
Rotvekster	224 727	22 155	9.86
Andre vekster på åker og i hage .	153 037	14 419	9.42
Brakk	26 352	2 337	8.87
Åker i alt	2 830 598	279 452	9.87
Eng til { på dyrket jord	4 855 102	477 471	9.83
{ annen eng	2 284 641	216 688	9.48
Eng til { kulturbeite	474 005	48 952	10.33
{ annen eng til beite	426 595	42 635	9.99
Jordbruksareal i alt	10 870 941	1 065 198	9.80
Derav dyrket jord	8 044 247	792 901	9.86
Husdyrhold i 1939:			
Hester	201 651	20 010	9.92
Storfe	1 421 247	141 615	9.96
Derav kyr	843 367	84 237	9.99
Sauer	1 649 080	164 390	9.97
Geiter	230 821	22 037	9.55
Svin	328 772	31 931	9.71
Derav avlssvin	46 718	4 708	10.08
Høns (voksne)	2 896 924	289 845	10.01

Prosentene er, som en vil se, meget jevne og ligger stort sett mellom 9.8 og 10.

Tellingsmaterialet skulle således kunne antas å gi en relativt tilfredsstillende representasjon for bruk over 5 dekar.

Ved beregningen av areal og husdyrhold i 1946 er de forholdstall en innen hvert fylke har funnet for bruk over 5 dekar, anvendt på samtlige bruk i fylket — også de under 5 dekar. En har tidligere (side 5) gjort rede for den andel brukene med inntil 5 dekar har i det samlede areal og husdyrhold.

Tabellen på neste side viser forholdet mellom det samlede jordbruksareal og husdyrhold i landet og de telte bruk i 1939.

	Samtlige bruk	De telte bruk	De telte i pst. av alle
Tallet på bruk	331 702	20 224	6.10
Areal i dekar 1939:			
Korn og erter	1 836 741	181 909	9.90
Grønnfôr	125 064	11 631	9.30
Potet	506 927	47 001	9.27
Rotvekster	225 434	22 155	9.83
Andre vekster på åker og i hage .	222 644	14 419	6.48
Brakk.....	28 858	2 337	8.10
Åker og hage i alt	2 945 668	279 452	9.49
Eng til { på dyrket jord	4 937 157	477 471	9.67
slått { annen eng	2 375 065	216 688	9.12
Eng til { kulturbeite	474 761	48 952	10.31
beite { annen eng til beite	428 826	42 635	9.94
Jordbruksareal i alt	11 161 477	1 065 198	9.54
Husdyrhold i 1939:			
Hester	203 931	20 010	9.81
Storfe	1 455 016	141 615	9.73
Derav kyr.....	864 336	84 237	9.75
Sauer	1 743 802	164 390	9.43
Geiter.....	248 916	22 037	8.85
Svin	361 953	31 931	8.82
Derav avlssvin.....	47 643	4 708	9.88
Høns (voksne)	3 422 368	289 845	8.47

I forhold til samtlige bruk uansett størrelse i 1939, utgjorde tellingsmaterialet bare 6.1 pst. av brukstallet, men 9.54 pst. av jordbruksarealet og mellom 9 og 10 pst. av de aller fleste tellingsobjektene.

Som før påpekt, er det en mulighet for at resultatet av beregningene kan bli noe usikkert for f. eks. høns og svin, hvis utviklingen ved brukene under 5 dekar har en vesentlig annen tendens enn ved de større bruk.

Samme system for den representative telling som ble brukt i 1946, er forutsatt brukt også i 1947 og 1948. En håper derved å få klarlagt om metoden fører til et så tilfredsstillende resultat, at en kan fortsette med den også etter den fullstendige telling i 1949.

Arealene.

En av de viktigste oppgavene i krigsårene var å fremme avlen av plante-produkter til mat.

Allerede høsten 1939 ble det henstilt til gårdbrukerne å øke åkerarealet, særlig potetarealet. For hvert av de senere årene ble det utarbeidd detaljerte produksjonsplaner. Hvert fylke, herred og bruk fikk oppgitt (i 1941 som henstilling, senere som pålegg) hvor stort åkerarealet skulle være, fordelt på korn, poteter, rotvekster, grønnsaker og annen åker og hage. For 1946 ble det ikke gitt noe slikt pålegg.

Tabellen nedenfor viser åkerarealet i rikets bygder for hvert av årene 1939—1946.

	Korn og erter	Poteter	Rot- vekster	Grønn- saker	Annen åker og hage	Åker og hage i alt
a) Dekar.						
1939	1 836 741	506 927	225 434	52 787	323 779	2 945 668
1940	1 866 767	572 394	226 987	367 852		3 034 000
1941 ¹	2 067 200	631 800	271 000	64 500	256 200	3 290 700
1942	2 061 547	789 896	241 508	82 160	212 645	3 387 756
1943	2 025 485	808 065	184 577	73 160	245 284	3 336 571
1944	1 941 191	734 269	256 574	67 327	275 881	3 275 242
1945	1 843 576	646 333	250 360	71 615	293 484	3 105 368
1946	1 704 527	623 853	199 006	401 708		2 929 094
b) Relative tall. 1939 = 100.						
1939	100.0	100.0	100.0	100.0		100.0
1940	101.6	112.9	100.7	97.7		103.0
1941	112.5	124.6	120.2	84.9		111.7
1942	112.2	155.8	107.1	78.3		115.0
1943	110.3	159.4	81.9	84.6		113.3
1944	105.7	144.8	113.8	91.1		111.2
1945	100.4	127.5	111.1	97.0		105.4
1946	92.8	123.1	88.3	106.7		99.4

¹ Med beregnet tillegg for bruk inntil 5 dekar.

Det største åkerareal nådde en i 1942, i alt for rikets bygder 3 387 756 dekar mot 2 945 668 dekar i 1939, en stigning på 442 000 dekar eller 15 pst. Dette var 70.1 pst. av den øking som var planlagt dette år.

Siden har det vært nedgang hvert år, fra 1942 til 1943 vel 51 000 dekar, fra 1943 til 1944 vel 61 000 dekar, og fra 1944 til 1945 nesten 170 000 dekar. 1946 viser ytterligere sterk nedgang til 2 929 000 dekar — 176 000 dekar mindre enn i 1945 og vel 16 000 dekar mindre enn i 1939.

Korn- og rotvekstarealet var størst i 1941, potetarealet i 1943 og grønnsakarealet i 1942.

Tabellen side 11 viser arealet for de enkelte vekstene i 1946 sammenliknet med 1945 og 1939 og endringene i dekar og pst.

Kornarealet minket siste år med 139 000 dekar eller 7.5 pst. Arealet av høstvetete var 61.5 pst. større i 1946 enn i 1945, da det var særs lite. Ellers var det nedgang i arealet for alle kornslagene, relativt minst for bygg og havre, henholdsvis 2.2 og 2.4 pst. Relativt størst var nedgangen for erter, 27.3 pst., dernest for vårhvete, 21.8 pst.

Potetarealet minket siste år med vel 22 000 dekar eller 3.5 pst., rotvekstarealet med 51 000 dekar eller 20.5 pst. Det var sterk nedgang i arealet både av førnepe og kålrot, mens arealet av forbete viste en svak øking og arealet av førnargkål — som i 1945 var svært lite — viste sterk øking.

	Arealet i dekar			Endring 1945/46		Endring 1939/46	
	1939	1945	1946	i dekar	i pst.	i dekar	i pst.
Høsthvete	26 030	8 705	14 059	+ 5 354	+ 61.5	- 11 971	- 46.0
Vårhvete	386 101	471 588	368 792	- 102 796	- 21.8	- 17 309	- 4.5
Høstrug	15 487	16 707	15 939	- 768	- 4.6	+ 452	+ 2.9
Vårrug	16 274	9 973	9 076	- 897	- 9.0	- 7 198	- 44.2
Bygg	467 742	414 643	405 325	- 9 318	- 2.2	- 62 417	- 13.3
Havre	870 243	855 772	835 653	- 20 119	- 2.4	- 34 590	- 4.0
Blandkorn	48 943	54 369	47 089	- 7 280	- 13.4	- 1 854	- 3.8
Erter	5 921	11 819	8 594	- 3 225	- 27.3	+ 2 673	+ 45.1
Korn og erter i alt	1 836 741	1 843 576	1 704 527	- 139 049	- 7.5	- 132 214	- 7.2
Grønnfôr	125 064	98 967	162 702	+ 63 735	+ 64.4	+ 37 638	+ 30.1
Potet	506 927	646 333	623 853	- 22 480	- 3.5	+ 116 926	+ 23.1
Førnepe	99 544	101 263	78 052	- 23 211	- 22.9	- 21 492	- 21.6
Kålrot	82 195	128 629	95 434	- 33 195	- 25.8	+ 13 239	+ 16.1
Førbete	30 783	19 607	20 158	+ 551	+ 2.8	- 10 625	- 34.5
Førmargkål	12 912	861	5 362	+ 4 501	+ 522.8	- 7 550	- 58.5
Kål	14 122	28 970	18 488	- 10 482	- 36.2	+ 4 366	+ 30.9
Gulrot	10 627	19 465	10 787	- 8 678	- 44.6	+ 160	+ 1.5
Jordbær	7 095		6 136			- 959	- 13.5
Bringebær	4 693	181 933	4 698	- 10 695	- 5.9	+ 5	+ 0.1
Andre vekster på åker og i hage ..	186 107		160 404			- 25 703	- 13.8
Brakk	28 858	35 764	38 493	+ 2 729	+ 7.6	+ 9 635	+ 33.4
I alt åker og hage	2 945 668	3 105 368	2 929 094	- 176 274	- 5.7	- 16 574	- 0.6
Eng til slått							
{ Eng på dyrket jord	4 937 157	4 213 977	4 564 306	+ 350 329	+ 8.3	- 372 851	- 7.6
{ Natureng på innmark	1 627 497	1 122 591	1 203 748	+ 81 157	+ 7.2	- 423 749	- 26.0
{ Seterløkker	199 061	-	163 961	-	-	- 35 100	- 17.6
{ Utslåtter som høstes årlig ..	548 507	-	317 166	-	-	- 231 341	- 42.2
Eng til beite							
{ Kulturbeite på dyrket jord	212 837	405 049	330 998	+ 78 214	+ 19.3	+ 118 161	+ 55.5
{ Annen eng til beite på dyrket jord	146 366					152 265	+ 5 899
{ Kulturbeite på udyrket jord	261 924	521 248	457 542	+ 211 810	+ 40.6	+ 195 618	+ 74.7
{ Annen eng til beite på udyrket jord	282 460					275 516	- 6 944
I alt jordbruksareal	11 161 477	-	10 394 596	-	-	- 766 881	- 6.9
I alt jordbruksareal ÷ seterløkker og utslåtter	10 413 909	9 368 233	9 913 469	+ 545 236	+ 5.8	- 500 440	- 4.8
Derav dyrket jord	8 242 028	7 724 394	7 976 663	+ 252 269	+ 3.3	- 265 365	- 3.2

En har ikke sammenliknbare tall for hele grønnsakarealet, men både for kål og gulrot var det sterk nedgang siste år.

Arealet av grønnfôr økte med nesten 64 000 dekar eller 64.4 pst., og brakkarealet økte med 7.6 pst.

For åker og hage i alt var det siste året, som foran nevnt, en nedgang på 176 000 dekar eller 5.7 pst.

En gjør her oppmerksom på at tallene for 1945 ikke omfatter de evakuerte områder nordpå, Finnmark og Nord-Troms. Åkerarealet her var i 1946 i alt ca. 10 000 dekar, vesentlig grønnfôr, poteter og brakk.

Kornarealet i 1946 var 132 000 dekar eller 7.2 pst. mindre enn i 1939. Relativt størst var nedgangen for høsthvete og vårrug, mens arealet av høstrug var litt større og arealet av erter betydelig større i 1946 enn i 1939.

Potetarealet var 23.1 pst. større, grønnfôrarealet 30.1 pst. større enn i 1939. Arealet av rotvekster i alt var 11.7 pst. mindre enn i 1939. For fôrnepe var nedgangen 21.6 pst., fôrbete 34.5 pst. og fôrmargkål 58.5 pst., mens arealet av kålrot var 16.1 pst. større.

Kålaarealet var 30.9 pst. større enn i 1939, mens gulrotarealet bare var 1.5 pst. større.

I alt var åkerarealet i 1946 16 574 dekar eller 0.6 pst. mindre enn i 1939.

Tabell 1 viser arealet fylkesvis for de enkelte vekstene. Tabell 1 b viser de samme oppgaver i relative tall — 1939 = 100. For enkelte vekster er arealene små i mange fylker, og endringene vil da lett gi store utslag i de relative tall.

Tabellen nedenfor viser arealet i 1946 i forhold til arealet i 1939, fylkesvis, for korn og erter i alt, poteter, rotvekster, annen åker og hage og åker og hage i alt. 1939 = 100.

	Korn og erter	Poteter	Rotvekster	Annen åker og hage	Åker og hage i alt
Østfold	90.9	129.4	97.5	76.4	94.8
Akershus	94.4	129.6	78.3	80.7	95.6
Hedmark	95.1	130.0	87.2	119.3	102.2
Opland	91.2	136.5	81.8	122.9	99.4
Buskerud	93.5	124.4	89.0	108.7	99.7
Vestfold	93.9	122.4	93.4	90.1	97.9
Telemark	86.8	111.6	81.1	100.2	93.4
Aust-Agder	93.2	115.2	105.8	108.0	102.7
Vest-Agder	110.5	112.5	71.5	102.7	107.5
Rogaland	96.2	133.3	98.9	129.3	109.2
Hordaland	109.1	113.3	69.5	128.6	115.0
Sogn og Fjordane	104.8	120.9	82.9	128.7	115.6
Møre og Romsdal	93.9	112.3	78.5	116.1	101.1
Sør-Trøndelag	90.1	121.8	91.1	143.5	97.3
Nord-Trøndelag	92.4	127.0	95.8	94.1	97.9
Nordland	73.3	106.0	61.4	123.3	98.0
Troms	57.9	108.9	57.1	108.6	99.8
Finnmark	—	53.8	8.5	109.8	91.0
Rikets bygder	92.8	123.1	88.3	106.7	99.4

Kornarealet i 1946 var mindre enn i 1939 i alle fylkene unntatt Vest-Agder, Hordaland og Sogn og Fjordane. I de fleste fylkene var nedgangen ca. 5—10 pst. Sterkest er nedgangen i Nordland og Troms.

Potetarealet var betydelig større enn i 1939 i alle fylkene, bortsett fra Finnmark.

Rotvekstarealet i 1946 var mindre enn i 1939 i alle fylkene, unntatt Aust-Agder.

I Hordaland og Sogn og Fjordane var hele arealet av åker og hage i 1946

ennå 15—16 pst. større enn i 1939. Også i Rogaland, Møre og Romsdal, Agderfylkene og Hedmark var åkerarealet i 1946 noe større enn i 1939. Det var Vestlandsfylkene som prosentvis økte åkerarealet mest under krigen.

Tabellen nedenfor viser arealet i 1946 i forhold til arealet i 1945, fylkesvis. 1945 = 100.

	Korn og ertter	Poteter	Rotvekster	Annen åker og hage	Åker og hage i alt
Østfold	95.7	100.8	83.8	86.5	94.7
Akershus	90.1	96.6	74.2	90.2	90.0
Hedmark	95.8	96.1	73.8	97.5	94.0
Opland	94.3	96.3	62.6	118.0	93.8
Buskerud	91.0	97.0	68.4	121.7	94.2
Vestfold	95.4	95.8	81.2	97.5	94.5
Telemark	92.3	100.0	64.2	120.8	95.5
Aust-Agder	92.7	100.3	92.7	115.1	98.9
Vest-Agder	91.1	91.5	77.9	115.9	94.1
Rogaland	92.6	95.5	96.7	98.0	94.7
Hordaland	67.0	100.4	75.4	119.3	94.7
Sogn og Fjordane	72.8	98.7	84.5	116.6	92.3
Møre og Romsdal	74.7	90.2	83.3	150.4	87.2
Sør-Trøndelag	100.7	94.8	92.1	121.8	100.4
Nord-Trøndelag	97.6	92.4	95.7	105.1	96.7
Nordland	68.6	89.9	91.6	125.1	91.9
Troms	62.2	114.1	144.1	122.0	109.1
Finnmark	—	—	—	—	—
Rikets bygder	92.5	96.5	80.0	109.6	94.3

Kornarealet gikk særlig sterkt tilbake siste året i Hordaland, Sogn og Fjordane, Møre og Romsdal, Nordland og Troms. Bare Sør-Trøndelag hadde litt større kornareal i 1946.

Potetarealet gikk ned siste året med inntil 10 pst. i alle fylkene unntatt Østfold, Telemark, Aust-Agder, Hordaland og Troms.

Rotvekstarealet var mindre enn i 1945 i alle fylkene, unntatt Troms. Særlig var nedgangen sterk på Østlandet.

Bare Sør-Trøndelag og Troms hadde større areal av åker og hage i alt i 1946 enn i 1945. I de fleste fylkene var nedgangen mellom 5 og 10 pst.

Som en gjorde oppmerksom på i de tidligere oversikter (1939—1944 og 1945), viste de oppgavene en i krigsårene fikk over engarealene, langt sterkere nedgang enn det som svarte til økingen i åkerarealet. Forskjellen økte år for år til 1944. Det samlede innmarksareal en fikk oppgitt i 1944, var vel 1 mill. dekar eller 10.1 pst. mindre enn i 1939. Omtrent halvparten av differansen skrev seg fra naturenga.

I 1946 er denne differanse redusert til det halve. En kan derfor ikke tillegge de engarealene som har vært oppgitt i disse årene, noen større vekt. En må allikevel feste seg ved, at mens oppgavene over eng til slått viser nedgang, viser oppgavene over kulturbeite sterk øking.

For seterløkker og utslåtter ble det ikke hentet inn oppgaver i krigsårene. Tellingen i 1946 viser fra 1939 en nedgang på 35 000 dekar eller 17.6 pst. for seterløkker til slått og en nedgang på over 230 000 dekar eller 42.2 pst. for høstede utslåtter. Med lite og dyr arbeidshjelp er det naturlig at høstingen av utslåtter går sterkt tilbake.

Arealet av dyrket jord var ved tellingen i 1945 oppgitt vel 500 000 dekar mindre enn i 1939. Ved tellingen i 1946 er denne differanse redusert til vel det halve — 265 000 dekar.

Noen faktisk nedgang i innmarksarealet fra 1939 til nå skulle det ikke være. Vel ble under krigen en del jord tatt til flyplasser og andre militære anlegg, etter de foreliggende oppgaver antakelig 85 000—100 000 dekar innmark i alt. Dessverre var det i flere tilfelle den beste og mest lettdrevne jord (Sola, Ørlandet, Rygge o. likn.). Heldigvis må en kunne regne med at bare en mindre del av disse arealer var ig går tapt som jordbruksareal, mye av det vil fort komme i bruk igjen.

På den annen side foregikk det også i krigsårene noe nydyrking. Selv om denne ikke har stått på høyde med førkrigsårenes, er det dog tilsammen nydyrket mer enn det som er tatt bort til de militære anlegg.

I de siste årene før krigen var den årlige nydyrking ca. 80 000—90 000 dekar pr. år. I årene 1939—45 er det etter oppgaver fra Landbruksdepartementet nydyrket med bidrag og lån:

1939..77 203 dekar	1942..23 686 dekar
1940..56 537 »	1943..24 609 »
1941..29 410 »	1944..23 596 »
	1945..23 693 »

Tilsammen i disse 7 år 258 734 dekar. I virkeligheten skulle således arealet av dyrket jord ha økt noe siden 1939.

Arealet fordeler seg slik på de enkelte fylkene:

Utført nydyrking med statstilskott og lån, dekar.

	1939	1940	1941	1942	1943	1944	1945	1939/45
Østfold	433.5	226.5	149.9	179.6	356.2	196.2	264.3	1 806.2
Akershus	1 154.5	666.3	310.4	237.4	414.3	306.9	491.1	3 580.9
Hedmark	7 504.2	4 531.3	3 090.1	3 647.4	2 839.6	3 335.7	2 649.1	27 597.4
Opland	4 475.8	3 421.3	2 186.1	1 873.0	2 500.2	1 893.9	2 237.4	18 587.7
Buskerud	951.4	844.9	602.0	559.8	615.4	712.0	518.1	4 803.6
Vestfold	397.1	257.3	99.1	231.4	138.7	195.9	121.8	1 441.3
Telemark	1 882.6	1 164.0	639.7	570.7	579.3	608.9	482.3	5 927.5
Aust-Agder	1 325.9	878.3	423.6	380.1	491.8	430.2	601.9	4 531.8
Vest-Agder	1 376.5	1 166.3	539.1	393.7	537.7	407.1	620.9	5 041.3
Rogaland	3 390.8	3 047.3	1 985.3	1 273.3	1 034.6	1 148.6	778.7	12 658.6
Hordaland	4 887.0	4 596.3	2 810.1	2 215.2	2 294.6	2 013.0	2 130.4	20 946.6
Sogn og Fjordane ..	3 675.0	4 148.4	2 502.3	1 906.7	1 669.4	1 594.6	1 638.7	17 135.1
Møre og Romsdal...	4 962.0	6 312.5	2 437.3	2 244.4	2 646.0	2 308.3	1 779.4	22 689.9
Sør-Trøndelag	5 245.5	2 898.2	1 629.7	1 253.3	1 694.9	1 496.3	1 691.4	15 909.3
Nord-Trøndelag	6 461.0	3 436.6	1 613.0	1 704.8	1 611.3	1 582.5	1 765.2	18 174.4
Nordland	15 802.6	10 276.4	3 777.8	2 620.8	3 158.5	3 330.1	4 132.8	43 099.0
Troms	9 562.8	6 255.1	3 448.8	1 848.2	1 597.8	1 769.1	1 789.8	26 271.6
Finmark	3 714.4	2 409.8	1 165.6	546.3	429.0	266.6	—	8 531.7
Rikets bygder	77 202.6	56 536.8	29 409.9	23 686.1	24 609.3	23 595.9	23 693.3	258 733.9

Som i tidligere år, er det Nordland som har de høyeste tall for nydyrking, deretter kommer Hedmark, Troms og Møre og Romsdal.

I de samme 7 årene er det med statstilskott og lån grøftet av tidligere dyrket jord:

1939..28 875 dekar	1942..14 067 dekar
1940..18 136 »	1943..35 689 »
1941..10 433 »	1944..27 645 »
	1945..26 534 »

Tilsammen 161 379 dekar.

Arealet fordeler seg slik på de enkelte fylker:

Utført grøfting av tidligere dyrket jord, dekar.

	1939	1940	1941	1942	1943	1944	1945	1939/45
Østfold	5 870.2	4 679.7	3 109.5	3 360.0	10 168.6	6 726.9	7 108.3	41 023.2
Akershus.....	1 020.7	465.5	228.0	409.4	1 153.4	976.8	712.3	4 966.1
Hedmark	1 758.7	937.9	654.2	1 629.3	2 399.5	2 409.7	1 868.0	11 657.3
Opland	1 184.9	842.4	575.9	962.5	2 679.2	1 944.3	2 080.1	10 269.3
Buskerud	1 191.8	567.6	547.9	392.8	1 230.2	974.3	785.4	5 690.0
Vestfold	3 147.2	2 178.4	1 399.6	2 206.5	4 446.7	2 404.4	2 668.7	18 451.5
Telemark	1 159.7	561.1	280.0	570.7	1 389.9	937.6	957.7	5 856.7
Aust-Agder.....	1 112.4	631.4	227.4	775.4	1 683.1	1 705.1	2 367.0	8 501.8
Vest-Agder	398.0	200.1	155.2	191.0	730.9	574.9	861.1	3 111.2
Rogaland	781.3	834.9	346.2	320.5	844.3	1 095.9	1 029.2	5 252.3
Hordaland	594.7	453.7	330.9	235.1	853.9	744.2	627.6	3 840.1
Sogn og Fjordane ..	212.5	255.1	122.9	145.0	223.5	346.9	309.2	1 615.1
Møre og Romsdal...	1 619.7	1 417.3	355.7	433.9	1 236.2	1 082.2	739.3	6 884.3
Sør-Trøndelag	2 237.1	840.2	464.7	453.2	1 509.4	1 163.2	1 071.2	7 739.0
Nord-Trøndelag	3 548.1	1 323.4	816.1	1 347.9	3 775.0	3 124.4	1 991.7	15 926.6
Nordland	2 086.0	1 236.7	514.1	445.0	968.7	1 126.4	1 135.8	7 512.7
Troms.	604.2	493.8	255.4	147.5	360.2	255.1	221.4	2 337.6
Finnmark	348.2	217.1	49.2	41.3	36.7	52.2	-	744.7
Rikets bygder	28 875.4	18 136.3	10 432.9	14 067.0	35 689.4	27 644.5	26 534.0	161 379.5

Det største areal grøftet, tidligere dyrket jord har Østfold, dernest Vestfold. Etter Jordbrukstelingen 1939 var det disse to fylker som hadde relativt mest vannsyk dyrket jord, over 30 pst. av arealet.

Avlingen.

Den offisielle høststatistikken omfatter: I. Landbruksdirektørens foreløpige meldinger om høstutsiktene for de forskjellige slags jordbruks- og hagebruksvekster ved utgangen av vekstmånedene. II. Byråets endelige beregninger av avlingsresultatet for jordbruksvekstene etter herredsvise oppgaver, innhentet av jordstyrene (fra 1925 av). III. Fra 1933 av beregning av hagebrukets avkasting etter oppgaver fra hagebruksfunksjonærene.

Av hensyn til rasjoneringen og leveringsplikten for korn, ble det i krigsårene hentet inn direkte avlingsoppgaver fra hver enkelt kornprodusent. Det viste seg i 1941 at disse avvek ganske sterkt fra jordstyrenes oppgaver. For 1942, 1943 og 1944 ble det ikke hentet inn oppgaver over kornavlingen gjennom jordstyrene.

I Statistiske Meddelelser for 1946, nr. 7—9 er tatt inn et sammendrag av Landbruksdirektørens meldinger om værforholdene og høstutsiktene.

a) *Jordbruket.*

Som nevnt i «Jordbruksstatistikk 1939—1944» var de oppgavene en fikk over avlingene i krigsårene av forskjellige grunner mindre pålitelige og ikke direkte sammenliknbare med oppgavene fra årene før krigen.

Opgavene for 1946 er hentet inn på samme grunnlag som i årene før krigen, og det er ikke noe som tyder på noen bevisst tendens til å gi for lave oppgaver. Ved beregningen av høyavlingen har en også for 1946 den før omtalte usikkerhet i arealoppgavene å ta hensyn til.

De fylkesvise beregninger over avlingen i 1946 er tatt inn i tabell 3.

For rikets bygder under ett er høstutbyttet av de forskjellige jordbruksvekster beregnet til:

	Avling i kg pr. dekar	Beregnet avling i 1946		Pst. av middels- år	Kvalitet ¹
		tonn	1000 f.e.		
Høsthvete.....	214.8	3 020	3 020	96.6	3.6
Vårhvete.....	208.4	76 865	76 865	98.3	3.5
Høstrug.....	207.8	3 312	3 312	94.2	3.8
Vårrug.....	186.2	1 690	1 690	93.6	3.7
Bygg.....	231.7	93 917	93 917	100.6	3.6
Havre.....	222.4	185 813	154 845	97.6	3.4
Blandkorn.....	246.6	11 611	10 556	102.0	3.6
Erter.....	186.0	1 599	1 599	88.9	3.3
Korn og erter.....	221.7	377 827	345 804	98.5	—
Potet.....	1 930.6	1 204 434	267 652	92.0	3.6
Førnepe.....	3 522.7	274 955	22 913	78.1	3.6
Kålrot.....	2 680.9	255 849	28 427	65.8	3.4
Førbete.....	3 381.2	68 158	7 573	75.9	3.9
Førmargkål.....	3 349.9	17 962	1 996	67.4	3.8
Grønnfôr (tørt).....	506.0	82 319	32 927	96.7	3.8
Høy fra eng på dyrket jord..	469.5	2 142 870	857 148	93.7	3.7
» » natureng på innmark..	251.6	302 890	121 156	90.5	3.3
» » seterløkker.....	231.0	37 880	15 152	87.3	3.4
» » utslåtter.....	142.2	45 087	18 035	94.0	3.1
Halm.....	320.7	546 589	133 314	101.7	3.4
	—	—	1 852 097	93.7	—

¹ Kvaliteten er betegnet med 5 = særdeles god, 4 = meget god, 3 = god, 2 = mindre god og 1 = dårlig.

Ved omregningen til føreheter er brukt følgende forholdstall: 1 f.e. = 1 kg hvete, rug, bygg eller erter, 1.2 kg havre, 1.1 kg blandkorn, 4.5 kg poteter, 9 kg kålrot, fôrbete eller fôrmargkål, 12 kg fôrnepe, 2.5 kg høy, 4.1 kg halm, 2.5 kg tørt grønnfôr. I tillegg til denne beregnede avlingsmengde kommer utbyttet av beitenene — beregnet til 830 600 tonn f.e. i 1939.

Når en skal dømme om de oppgitte prosentener i forhold til middelsår, må en huske på at begrepet middelsår nærmest betegner den avlingsmengden en regner med å få i jamt gode år, når ikke noe uforutsett støter til. For åkervekstene er gjennomsnittsprosenten for årene etter 1900 mellom 89 og 93, for høstutbyttet i alt 96.

Nedenfor er den oppgitte avling i kg pr. dekar i 1945 og 1946 stilt sammen med gjennomsnittsavlingen femårsvis 1925—39.

	Hvete	Rug	Bygg	Havre	Blandkorn	Potet	Fôrnepe	Kålrot	Høy på innmark
1925/29	171	173	187	187	197	1777	3985	3509	350
1930/34	167	177	189	186	191	1800	3920	3652	369
1935/39	202	194	206	219	224	1736	3920	3561	405
1945	179	170	195	193	203	1721	3396	2884	439
1946	209	200	232	222	247	1931	3523	2681	424

Av femårsperioden 1935—39 var både 1937, 1938 og 1939 meget gode avlingsår, særlig for korn og høy.

I forhold til 1945 er høstutbyttet i alt — beregnet i føreheter — økt, til tross for omlegging til mere eng i 1946. Pr. dekar er høyavlingene noe dårligere, mens avlingene av de fleste åkervekster er bedre enn i 1945.

For korn ligger avlingene pr. dekar på høyde med de gode kornår før krigen. Kornarealet er imidlertid nå noe mindre enn i førkrigsårene, slik at totalavlen nå er beregnet til 378 tusen tonn, mens den i 1937—38—39 var over 400 tusen tonn.

Potetavlingen i kg pr. dekar er bedre enn de siste 12 år, bortsett fra rekordåret 1940.

Rotvekstene, som i flere år har gitt gjennomgående dårlige avlinger, har også i 1946 bare gitt omkring 70 pst. av middelsårsavl pr. dekar.

I de enkelte fylkene varierer avlingene pr. dekar mye etter de naturlige vekstvilkår, og den beregnede middelsårsavl er derfor noe forskjellig. Den angitte prosent av middelsårsavl gir uttrykk for om avlingen relativt er god eller dårlig.

Høyavlingene på dyrket eng var mellom 95 og 100 pst. av middelsårsavl i Østfold, Akershus og Hedmark, på Sørlandet og i Rogaland og Hordaland. Avlingene var noe dårligere i de øvrige fylker, med omkring 85—95 pst. Kvaliteten var dårlig på Vestlandet, som hadde dårlig bergingsvær, men var gjennomgående bra over det meste av Østlandet, i Trøndelagen og Nord-Norge.

Naturenga ga forholdsvis dårligere avling enn kunstenga, både i mengde og kvalitet i de fleste fylkene. Best var avlingene på Vestlandet og i Nord-Norge.

Potetene ga bra avlinger på Østlandet med over 100 pst. av middelsår i Hedmark og Opland, noe mindre i Buskerud og Vestfold og med 93—91 pst. i Østfold, Akershus og Telemark. I Nord-Norge varierte prosenten fra 106 i Troms til 91 i Finnmark. For øvrig hadde Rogaland, Sør-Trøndelag og Aust-Agder 88—86 pst. av middelsårsavl, mens resten av fylkene hadde omkring 80 pst.

Av rotvekstene slo fôrnepe og kålrot best til i Møre og Romsdal, Trøndelagen og Nordland, men bare i Sør-Trøndelag kom fôrnepen opp i 90 pst. av middelsårsavl. I de andre fylkene var avlingene svært ujamne, og varierte mellom 55 og 75 pst. Fôrbetene ga forholdsvis bra avlinger på Østlandet med 80—92 pst. av middelsårsavl, mens prosenten ellers i landet var mellom 60 og 68. Dyrkingen av fôrmargkål spiller nå liten rolle, og i Rogaland som har det største arealet, var avlingen bare 68 pst. av middelsår. Avlingen av grønnfôr var forholdsvis jamn, mellom 90 og 100 pst. av middelsår i de fleste fylkene.

Kornavlingen var gjennomgående god i korndistriktene over Østlandet og i Trøndelagen. Havren ga 96—102 pst. av middelsårsavl på Østlandet, unntatt Telemark, og 100—107 pst. i Trøndelagen. Ellers i landet lå prosenten mellom 83 og 94. Bygg ga 100—106 pst. av middelsår i de viktigste byggdistrikter Hedmark, Opland og Trøndelagen, og blandkorn ga 103 pst. i Opland, som dyrker størstedelen av blandkornet i landet. Vårhveten ga mellom 99 og 103 pst. av middelsår på Østlandet, unntatt Telemark, og i Trøndelagen. Høsthveten ga også omkring middelsårsavl i disse distriktene — bortsett fra Buskerud, mens høstrugen var mere ujamn. Prosenten for de enkelte kornslag varierte ellers mere tilfeldig i fylker hvor dyrkingen er lite utbredt.

b) *Hagebruket.*

Beregning av hagebrukets avkastning ble første gang foretatt for året 1933. Siden er det for hvert år gjort tilsvarende beregninger.

Beregningene bygger som tidligere på oppgaver fra fylkesgartnerne m. fl. En ba også om å få skjønnsmessige oppgaver over endringene i areal m. v. fra 1939 til 1946. For kål og gulrot er arealene fra tellingen i 1946 brukt.

Avlingsoppgavene skal for alle vekstslag gjelde en vare som en kan regne som godt nyttbar i husholdningen, eller som ved salg kan bli regnet som god torgvare. Under «kål» er det regnet med de forskjellige slag i det forhold de blir dyrket i distriktet. Av tomater regner en med det som når modning, eventuelt ved «ettermodning», og den i regelen lille del av de grønne, som skjønnsmessig blir brukt til sylting.

For grønnsakvekstene gjelder avlingsberegningen bare de arealer som er spesifisert for de enkelte vekster. Etter tellingen i 1939 er dette ca. 60 pst. av

hele grønnsakarealet, mens 40 pst. av grønnsakarealet er i småhager — som «kjøkkenhage» — hvor en ikke har noen spesifikasjon på vekstslag. For frukt og bær er derimot beregningen fullstendig.

Hele avlen av kålrot blir i statistikken regnet med under jordbruksvekstene, se foran. En har ikke materiale til å avgjøre hvor mye av den det er som blir brukt til mat. I alminnelighet går det meste til fôr. I krigsårene ble dog mere enn vanlig brukt til mat av kålroten.

For hele landet under ett er avlingen i 1946 beregnet til:

	Tall eller areal i 1946 i pst. av 1939	Tallet på trær og busker, areal i dekar, m ² 1946	Middels-årsavl pr. enhet kg	Beregnet samlet middels-årsavling tonn	Avl i 1946 i pst. av middels-årsavling ¹	Beregnet samlet avl	
						i 1946 tonn	i 1945 tonn
		<i>trær</i>	<i>pr. tre</i>				
Epler, sommer og høst .	100.4	850 599	15.3	12 977.5	116.6	15 128.0	3 250.9
» vinter	99.9	1 034 402	15.4	15 917.7	109.6	17 439.1	3 520.7
Pærer	95.5	384 198	14.8	5 668.1	119.4	6 769.5	3 356.6
Plommer	87.2	819 816	13.9	11 405.4	102.1	11 648.6	6 624.3
Kirsebær og moreller ..	87.3	474 784	10.4	4 927.4	102.4	5 048.0	2 806.3
		<i>busker</i>	<i>pr. busk</i>				
Rips	105.2	1 988 541	5.0	9 935.9	97.8	9 720.9	9 608.0
Solbær	104.3	1 373 723	2.7	3 696.3	99.6	3 682.3	3 296.4
Stikkelsbær	97.0	1 185 228	3.1	3 642.7	97.6	3 555.7	3 239.6
		<i>dekar</i>	<i>pr. dekar</i>				
Jordbær	86.6	6 145	440.6	2 707.5	84.7	2 292.0	2 289.8
Bringebær	95.7	4 491	454.7	2 041.9	93.5	1 908.6	1 659.0
Kål	130.9	18 488	3 162.7	58 471.2	67.2	39 291.3	61 971.9
Gulrot	101.5	10 787	2 454.1	26 472.3	81.7	21 632.7	43 890.2
Bønner	138.9	1 978	623.4	1 233.3	105.3	1 298.9	1 777.8
Hageerter	137.7	2 827	635.1	1 795.1	92.4	1 658.0	1 836.4
Purre	154.6	901	1 977.6	1 781.1	108.5	1 932.7	2 340.8
Selleri	114.3	815	1 398.0	1 139.0	102.4	1 166.6	1 203.8
Persille	98.6	515	1 170.0	602.0	95.1	572.4	528.3
Rabarbra	121.1	720	3 772.8	2 714.9	104.9	2 846.6	2 720.8
Agurker på friland....	99.9	852	417.9	355.8	105.2	374.3	408.2
Tomater » »	128.1	548	974.4	533.7	107.2	572.2	919.5
		<i>m²</i>	<i>pr. m²</i>				
Agurker under glass ...	133.1	87 699	12.1	1 064.6	99.8	1 062.3	1 201.2
Tomater » »	125.2	318 072	10.9	3 467.7	98.6	3 418.4	3 546.8

¹ Gjelder avlen pr. avlingsenhet (tre, busk, dekar).

Fruktavlingene viser gjerne store variasjoner fra år til annet. Etter en rekke dårlige fruktår, ga 1946 en meget rik frukthøst, særlig for epler og pærer. Den samlede frukthøst er beregnet til 56 tusen tonn i 1946. I 1945 var avlingen bare 20 tusen tonn og i det rike fruktår 1939 62 tusen tonn.

Bæravlingene er mere årsikre enn frukthøsten. 1946 ga bortimot middels-årsavl med i alt 21 tusen tonn, noe mere enn både 1945 og 1939.

Grønnsakarealet gikk sterkt tilbake fra 1945 til 1946, men var fremdeles noe større enn i 1939 for de fleste slag. Avlingene i 1946 var ujamne. Kål ga i gjennomsnitt bare 67 pst. av middelsårsavl og gulrot 82 pst. Resultatet for andre grønnsaker var stort sett bedre. Avlingen i alt er beregnet til 76 tusen tonn i 1946 mot 122 tusen tonn i 1945 og 74 tusen tonn i 1939.

Sommereplene ga over middelsårsavl — 100—135 pst. — i hele Sør-Norge, med unntak av Agderfylkene og Nord-Trøndelag. For vintereplene var prosent-tallet gjennomgående noe lavere, men også her over 100 for de fleste fylkene. Best var eplehøsten i Akershus, Buskerud, Vestfold og Sogn og Fjordane. Pærene ga rike avlinger på Vestlandet og bra også i Hedmark, Buskerud, Vestfold og Telemark. For plommer og kirsebær var avlingene svært vekslende, men også her gjennomgående best på Vestlandet. Innhøstingsforholdene var imidlertid vanskelige.

Rips, stikkelsbær og solbær ga jamnt god avkastning. For jordbær var avkastningen mere ujevn fra fylke til fylke. De viktigste produksjonsområder, Akershus og Buskerud, fikk bare 75 pst. av middelsårsavl. Disse fylkene er også de viktigste bringebærprodusenter, og av bringebær fikk Akershus 100 pst. og Buskerud 80 pst. av middelsårsavl, og de fleste andre fylker mellom 90 og 100 pst.

Kålen ga middelsårsavl bare i Rogaland. Ellers hadde Hordaland og Møre og Romsdal 85 og 80 pst., det meste av Østlandet 75—60 pst. og de øvrige fylker varierende fra 35 til 70 pst. av middelsårsavl. Det var imidlertid stor forskjell på kåslagene. Tidlig hodekål og en del av blomkålen ga mange steder gode avlinger, mens det særlig var vinterkålen som slo feil. Avlingene av gulrot var ujamne og varierte på Østlandet fra 60 pst. av middelsårsavl i Akershus, Opland og Buskerud til 100 pst. i Hedmark. Rogaland hadde 90 pst. og Nord-Trøndelag 80 pst. av middelsårsavl.

Tabell 4 viser hvordan avlen av de forskjellige hagevekster fordelte seg fylkesvis og hvordan utbyttet i de enkelte fylkene stod i forhold til middelsåret.

Bruken av kunstgjødsel, kraftfôr og silofôr.

Regnet i tonn verdistoff var kunstgjødsel for bruket:

	Kvelstoff (N)	Fosforsyre (P ₂ O ₅)	Kali (K ₂ O)
1939.....	10 270	14 825	14 825
1940.....	11 652	14 067	14 466
1941 ¹	20 098	10 521	21 995
1942 ¹	16 270	5 170	29 679
1943 ¹	21 458	800 ²	20 400
1944.....	17 187	1 199	22 000
1945.....	21 500	1 300	18 032
1946.....	18 988	16 805	15 487

¹ Tallene er delvis rettet.

² Derav 450 tonn avsatt til bruk i 1944.

Av kvelstoff og kaligjødsel ble det i krigsårene brukt betydelig mere enn før krigen. Av fosforsyregjødsel derimot var det bare ubetydelige mengder til disposisjon.

For avlingsåret 1946 var også fosforsyregjødselen kommet tilbake i førkrigsmengde og vel så det. Mye av kunstgjødselen kom imidlertid svært sent fram til forbrukerne på grunn av vanskene med transporten.

Innførselen av kraftfôr i tonn var:

	Mais	Kli	Olje og eggehviterike	Andre kraftfôrstoffer	Tilsammen
1939.....	148 129	59 269	97 067	24 728	329 193
1940.....	47 751	30 360	57 518	14 101	149 730
1941.....	5	22 706	133	21 029	43 873
1942.....	1	-	95	2 870	2 966
1943.....	-	-	15 056	7 279	22 335
1944.....	-	3 690	13 751	2 493	19 934
1945.....	37 815	-	20 987	23	58 825
1946.....	68 178	1 646	7 558	6 013	83 395

Av de 68 000 tonn mais, kom nesten 30 000 tonn i årets to siste måneder. Knappheten med kraftfôr på det internasjonale marked gjør seg fremdeles gjeldende.

Av råstoff til oljemøllene ble det i 1946 innført henved 17 000 tonn, mot henved 20 000 tonn i 1945 og 90—100 000 tonn årlig like før krigen.

Den økte korntilførsel og overgangen til en finere kvalitet av brødmjøl skaffet økt tilgang på avfallsmjøl.

Etter oppgaver fra Statens Kornforretning ble det omsatt innenlands følgende mengder kraftfôr (tonn):

	Kullhydrat-rikt	Eggehvite-rikt	Derav sildmjøl	I alt	Fôrcellulose
1939/40	299 219	173 503	26 874 ¹	474 722	-
1940/41	45 873	86 377	70 334	132 250	89 164
1941/42	53 659	53 281	50 630	106 940	155 353
1942/43	36 460	39 070	30 063	75 530	207 000
1943/44	60 628 ²	31 822	12 016	92 450	176 428
1944/45	24 115	34 248	26 284	58 363	100 432
1945/46	134 574	114 099	64 369	248 673	2 323

¹ Omfatter i 1939/40 også fiskemjøl. ² Derav ca. 15 000 tonn innført fôrhavre.

Disse oppgavene gjelder budsjettårene, og går altså ikke lenger enn til utgangen av juni 1946. Totalomsetningen av kraftfôr i 1945/46 var vel halvt så stor som i 1939/40.

Bruken av A. I. V. - v æ s k e økte sterkt i de første krigsår — fra 434 000 l i 1938 til nesten 1.8 mill. l i 1942.

De følgende år var det store vansker med innførselen, slik at en stadig mindre del av behovet ble dekket. I 1945 var en helt nede i 280 000 l.

I 1946 var tilførselen igjen mer tilfredsstillende, i alt vel 878 000 l, men en regner med at omkring $\frac{1}{3}$ av dette kvantum kom for sent til å bli nyttet i 1946.

Omsetningen av A.I.V.-væske var i liter 18 n syre:

1938.....	433 740	1943.....	1 321 490
1939.....	589 860	1944.....	1 026 105
1940.....	901 645	1945.....	279 880
1941.....	1 406 945	1946.....	878 317
1942.....	1 777 499		

Imidlertid lages en vesentlig del av silomassen uten tilsetning av A.I.V.-væske. Tallene gir derfor ikke noe uttrykk for endringene i den samlede produksjon av silofôr.

Husdyrholdet.

Når en sammenlikner oppgaver over tallet på husdyr, må en være oppmerksom på årstiden for tellingen. Det er en vesentlig forskjell mellom tallet på vinterfødde dyr og tallet på dyr i sommertiden. Om våren settes det alltid på mange ungdyr, mens slaktingen særlig foregår i høstmånedene — mere og mindre utpreget for de forskjellige dyreslag. Tallet på dyr vil derfor være betydelig større ved tellinger i sommerhalvåret enn ved vintertellinger.

Byrået har siden 1929 holdt sine husdyrtellinger pr. 20. juni, altså på en tid da en får årets tillegg med i oppgavene. Det samme tidspunkt ble brukt ved den representative telling i 1946.

Av forskjellige årsaker foretrakk Forsyningsdepartementet å holde sine tellinger dels pr. 15., dels 1. april. På denne tid er imidlertid bare en liten del av fyllene, lammene, kjeene osv. kommet til. Det er derfor en vesensforskjell mellom disse oppgavene, som gjør at de ikke direkte kan sammenliknes. En må i hvert fall holde ungdyra utenom sammenlikningen.

Sammenliknet med oppgavene fra den fullstendige telling i 1939, var husdyrtallet i bygdene i 1946: (Se tabellen neste side).

Tallet på h e s t økte fra 204 000 i 1939 til 238 000 i 1946 eller med 16.7 pst. Det er samtidig en vesentlig endring i aldersfordelingen. Tallet på gammel hest — over 16 år — gikk ned fra vel 59 000 til knapt 28 000 eller med 53.4 pst., mens tallet på hest mellom 5 og 16 år økte fra 71 000 til 117 000 eller med 64.7 pst. Tallet på 3- og 4-åringer økte fra henved 26 000 til over 39 000, 1- og 2-åringer fra knapt 32 000 til vel 39 000. I 1946 kom det til færre føll enn i de foregående år, og også litt færre enn i 1939. Etter de oppgavene en har over tallet på bedekte hopper i 1946, vil tallet på føll i 1947 vise ytterligere sterk nedgang.

Tallet på s t o r f e i alt gikk ned fra 1 455 000 til 1 267 000 eller med 12.9 pst. Minst var nedgangen for kyr og kviger, henholdsvis 7.3 og 7.6 pst. For

	20. juni 1939	20. juni 1946	Endring	
			i tall	i pst.
<i>Hester</i>				
under 1 år (føll)	16 135	15 062	— 1 073	— 6.7
1 og 2 år	31 876	39 074	+ 7 198	+ 22.6
3 og 4 »	25 631	39 238	+ 13 607	+ 53.1
5 — 16 »	71 022	116 992	+ 45 970	+ 64.7
over 16 »	59 267	27 608	— 31 659	— 53.4
i alt	203 931	237 974	+ 34 043	+ 16.7
<i>Storfe</i>				
under 1 år (kalver)	329 329	254 769	— 74 560	— 22.6
okser } 1—2 år	74 584	42 284	— 32 300	— 43.3
} over 2 år	14 081	8 862	— 5 219	— 37.1
kviger (som ikke har hatt kalv)	172 686	159 568	— 13 118	— 7.6
kyr (som har hatt kalv)	864 336	801 497	— 62 839	— 7.3
i alt	1 455 016	1 266 980	— 188 036	— 12.9
<i>Sauer</i>				
under 1 år (lam)	856 999	798 970	— 58 029	— 6.8
over 1 år	886 803	907 831	+ 21 028	+ 2.4
i alt	1 743 802	1 706 801	— 37 001	— 2.1
<i>Geiter</i>				
under 1 år (kje)	86 326	53 995	— 32 331	— 37.5
over 1 år	162 590	123 671	— 38 919	— 23.9
i alt	248 916	177 666	— 71 250	— 28.6
<i>Svin</i>				
under 4 måneder	201 302	118 748	— 82 554	— 41.0
over } fetesvin	113 008	94 863	— 18 145	— 16.1
4 } avlsråner	2 260	2 415	+ 155	+ 6.9
mndr. } avlspurker	45 383	40 634	— 4 749	— 10.5
i alt	361 953	256 660	— 105 293	— 29.1
<i>Hons</i>				
voksne	3 422 368	1 432 690	— 1 989 678	— 58.1
kyllinger	2 264 292	1 492 577	— 771 715	— 34.1

okser var nedgangen svært stor, 43.3 pst. for okser mellom 1 og 2 år og 37.1 pst. for okser over 2 år. Det var også påsatt mindre kalver i 1946 enn i 1939, 255 000 mot 329 000, 22.6 pst. nedgang.

Tallet på voksne s a u e r økte med 2.4 pst., fra 887 000 til 908 000, men tallet på lam var 6.8 pst. mindre i 1946. Tallet på sau i alt var derfor 2.1 pst. mindre enn i 1939.

Tallet på g e i t e r gikk sterkt ned, i alt med 28.6 pst., voksne geiter med 23.9 pst. og kje med 37.5 pst.

Tallet på s v i n gikk ned med 29.1 pst., fra 362 000 til 257 000. Tallet på avlspurker var bare 10.5 pst. mindre enn i 1939, tallet på råner endog noe større. Derimot var det en sterk nedgang i tallet på svin under 4 mndr. Med

tilstrekkelig tilgang på fôr, skulle det være muligheter for å øke svineholdet ganske fort.

Sterkest nedgang viste tallet på h ø n s , fra 3.42 mill. i 1939 til 1.43 mill. i 1946 — en nedgang på 58.1 pst. Tallet på kyllinger pr. 20. juni var 1.49 mill. mot 2.26 mill. i 1939, 34.1 pst. nedgang. Av kyllinger blir det imidlertid klekket atskillige også etter 20. juni.

P e l s d y r e n e var ikke tatt med i den representative tellingen. En fullstendig pelsdyrtelling ble holdt høsten 1946. Hovedresultatene av denne er omtalt s. 28 flg.

Tabell 2 viser husdyrtallet 20. juni 1946 fylkesvis. Tabell 2 b viser de samme oppgaver i relative tall, 1939 = 100.

Tabellen nedenfor viser tallet i 1946 i forhold til 1939 fylkesvis for hest i alt, storfe i alt, derav mjølkekyr, sau, geit og svin i alt og voksne høns.

Relativtall for husdyrholdet 20. juni 1946. 1939 = 100.

	Hest	Storfe	Derav mjølke- kyr	Sau	Geit	Svin	Voksne høns
Østfold.....	117.9	87.1	91.4	487.9	416.7	68.2	43.2
Akershus.....	115.1	86.9	88.7	201.2	402.9	66.3	41.1
Hedmark.....	123.5	91.2	97.1	124.5	116.9	78.3	56.7
Opland.....	117.1	87.1	92.6	144.1	84.6	82.3	65.8
Buskerud.....	104.1	87.9	91.6	116.1	71.9	72.6	53.2
Vestfold.....	107.6	85.7	93.1	302.1	360.7	63.4	44.2
Telemark.....	116.3	86.5	92.9	137.7	50.6	72.2	36.3
Aust-Agder.....	126.3	82.5	89.9	128.1	45.2	73.6	58.6
Vest-Agder.....	118.0	83.1	91.1	108.5	43.9	72.3	62.4
Rogaland.....	113.9	87.3	94.3	85.6	37.9	45.2	17.4
Hordaland.....	117.6	88.0	94.0	96.0	71.4	89.3	38.0
Sogn og Fjordane....	109.4	92.2	95.7	91.6	71.7	82.7	59.5
Møre og Romsdal....	117.2	89.5	95.0	95.8	69.0	63.9	49.5
Sør-Trøndelag.....	119.5	87.1	91.3	102.1	84.4	85.9	57.6
Nord-Trøndelag.....	116.1	87.8	95.4	112.4	78.6	90.7	65.4
Nordland.....	127.1	83.4	91.2	87.8	66.5	56.9	66.5
Troms.....	131.1	86.4	92.2	82.6	71.7	72.6	54.2
Finnmark.....	116.8	56.5	62.3	29.1	10.7	35.8	31.8
Rikets bygder.....	116.7	87.1	92.7	97.9	71.4	70.9	41.9

En ser ved omtalen av tallene bort fra Finnmark, hvor forholdene ennå mangler mye på å være normale etter evakueringen.

Tallet på hest steg — sammenliknet med 1939 — i alle fylkene, mest i Troms, 31.1 pst., Nordland, 27.1 pst., Aust-Agder, 26.3 pst. og Hedmark, 23.5 pst. Minst var stigningen i Buskerud, 4.1 pst., Vestfold, 7.6 pst. og Sogn og Fjordane, 9.4 pst. I resten av fylkene økte tallet på hest mellom 10 og 20 pst.

Tallet på storfe i alt gikk sterkest ned i Aust-Agder, 17.5 pst. Mere enn 15 pst. nedgang var det ellers bare i Vest-Agder og Nordland. Minst var nedgangen i Sogn og Fjordane og Hedmark, henholdsvis 7.8 og 8.8 pst. Ellers var nedgangen mellom 10 og 15 pst.

Tallet på mjølkekyr gikk sterkest ned i Akershus og Aust-Agder, henholdsvis 11.3 og 10.1 pst. Minst var nedgangen i Hedmark, 2.9 pst. Ellers var den mellom 4 og 9 pst.

Både for hest og storfe var utviklingen således relativt jamn fra fylke til fylke.

For sau og geit var forholdet et annet. Der var det sterk stigning i flere av de fylkene som før hadde lite småfe, som Østfold, Akershus og Vestfold, mens de fylkene som betyr mest for småfeholdet, viste nedgang.

Det betyr lite om sauholdet i Østfold var nesten 5-doblet, i Vestfold 3-doblet og i Akershus fordoblet, når det var nedgang på hele Vestlandet og i Nord-Norge.

Utenom Østfold, Akershus og Vestfold økte sauholdet også i de andre Østlandsfylkene, i Agderfylkene og i Trøndelagsfylkene.

Geitholdet økte, foruten i Østfold, Akershus og Vestfold, også noe i Hedmark, mens alle de andre fylkene viste sterk nedgang — i Telemark til det halve av tallet i 1939, i Aust- og Vest-Agder og Rogaland til mindre enn det halve.

Tallet på svin gikk minst tilbake i Nord-Trøndelag og Hordaland, ca. 10 pst. Sterkest var nedgangen (en ser fremdeles bort fra Finnmark) i Rogaland, 54.8 pst. Ellers var en nedgang på 20—35 pst. mest alminnelig.

Tallet på voksne høns i 1946 var i Rogaland bare $\frac{1}{6}$ av hva det var i 1939, i Telemark og Hordaland vel $\frac{1}{3}$ av 1939-tallet. Over 50 pst. nedgang var det ellers i Østfold, Akershus, Vestfold og Møre og Romsdal.

Husdyrholdet i bygdene 1939—1946.

	20. juni 1939	15. april 1941	15. april 1942	1. april 1943	1. april 1944	1. april 1945	20. juni 1946
<i>Hester:</i>							
Føll.	16 135	281	365	398	865	1 602	15 062
Andre	187 796	191 329	192 196	198 103	205 625	208 461	222 912
<i>Storfe:</i>							
Kalver under 1 år .	329 329	262 221	279 863	283 765	325 900	296 721	254 769
Okser over 1 år ...	88 665	48 101	41 244	34 158	32 213	32 972	51 146
Kviger	172 686	135 414	121 103	122 868	126 215	141 792	159 568
Kyr	864 336	838 935	817 483	786 970	778 646	755 963	801 497
<i>Sauer:</i>							
Lam	856 999	?	169 718	96 738	115 420	98 699	798 970
Andre	886 803	851 282	892 155	902 168	953 557	937 010	907 831
<i>Geiter:</i>							
Kje	86 326	?	39 167	28 650	27 669	24 555	53 995
Andre	162 590	151 839	149 450	144 229	150 005	141 628	123 671
<i>Svin:</i>							
Avlsråner	2 260	1 497	1 130	941	1 155	1 275	2 415
Avlspurker	45 383	41 921	31 486	25 501	32 822	31 158	40 634
Andre	314 310	202 732	159 913	98 646	153 905	139 290	213 611
<i>Høns: Voksne</i>	3 422 368	2 344 079	1 269 985	956 830	968 586	956 574	1 432 690

Minst nedgang i hønseholdet var det i Opland, Vest-Agder, Nord-Trøndelag og Nordland, ca. 35 pst.

For så vidt gjørlig å vise utviklingen i husdyrholdet år for år siden 1939, har en på side 25 stilt sammen tallene for de forskjellige tellinger. En viser på nytt til det som før er sagt om sammenliknbarheten — at en iallfall må holde ungdyra utenom ved sammenlikning.

På grunnlag av forholdet mellom voksne dyr og ungdyr i 1939 og 1946, har en foretatt en omregning av april-tallene i 1941—45, for så vidt mulig å få en sammenliknbar rekke 1939—1946. Tabellen nedenfor viser resultatet i avrundete tall. For høns mener en tallene for rasjoneringsstillingene 1942—45 var for lave. Disse er derfor forhøyet noe.

Tallet på husdyr pr. 20. juni.

	Hester	Storfe	Sauer	Geiter	Svin	Voksne høns
1939	203 931	1 455 016	1 743 802	248 916	361 953	3 422 368
1940	206 000	1 400 000	1 700 000	240 000	400 000	3 000 000
1941	207 000	1 230 000	1 660 000	228 000	270 000	2 340 000
1942	208 000	1 250 000	1 695 000	220 000	220 000	1 500 000
1943	218 000	1 220 000	1 715 000	212 000	145 000	1 200 000
1944	227 000	1 255 000	1 795 000	216 000	220 000	1 200 000
1945	231 000	1 220 000	1 760 000	204 000	195 000	1 200 000
1946	237 974	1 266 980	1 706 801	177 666	256 660	1 432 690

Relative tall. 1939 = 100

1939	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
1940	101.0	96.2	97.5	96.4	110.5	87.7
1941	101.5	88.0	95.2	91.6	74.6	68.4
1942	102.0	85.9	97.2	88.4	60.8	43.8
1943	106.9	83.8	98.3	85.2	40.1	35.1
1944	111.3	86.3	102.9	86.8	60.8	35.1
1945	113.3	83.8	100.9	82.0	53.9	35.1
1946	116.7	87.1	97.9	71.4	70.9	41.9

Tallene er sikrest for hest, mest usikre for svin og høns.

Fra begynnelsen av 1936 har det vært hentet inn oppgaver gjennom jordstyrene over tallet på bedekte purker. Det har dog hele tiden vært vanskelig å få inn disse oppgavene. Det er bare $\frac{2}{3}$ av de herredene hvor det bruker å være avlsråne, som har gitt oppgavene noenlunde regelmessig.

Etter oppgavene fra disse herredene har tallet på bedekninger i de enkelte måneder i forhold til samme måned foregående år vært som tabellen på neste side viser.

(Det er for hver måned bare tatt med oppgaver for herreder som en også har oppgaver fra i samme måned året før.)

	Jan.	Febr.	Mars	April	Mai	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Des.
1937.....	105	99	100	97	95	95	93	97	93	80	86	95
1938.....	100	96	102	86	90	99	93	88	91	99	101	89
1939.....	99	108	103	108	103	104	111	114	110	105	105	109
1940.....	95	91	91	61	57	77	64	58	46	51	63	70
1941.....	77	94	94	140	135	97	98	90	92	106	107	119
1942.....	81	50	47	45	57	69	51	46	43	41	60	77
1943.....	124	136	112	125	155	148	200	205	209	227	184	141
1944.....	137	134	153	172	137	131	130	127	131	87	69	82
1945.....	86	83	78	59	53	68	78	80	96	162	163	117
1946.....	106	111	117	167	177	129	110	104	92	85	91	97

I forhold til samme måned i 1939.

1940.....	95	91	91	61	57	77	64	58	46	51	63	70
1941.....	69	81	81	91	79	75	65	55	45	55	71	85
1942.....	57	42	40	41	47	53	33	25	19	23	44	66
1943.....	71	60	47	51	73	79	70	54	44	53	82	98
1944.....	97	81	71	90	104	108	93	73	58	46	55	81
1945.....	85	66	57	52	57	72	71	57	54	75	90	95
1946.....	87	73	65	89	100	93	80	63	49	67	79	89

Når en skal dømme om disse tallene, må en være oppmerksom på at det absolutte tall på bedekninger sesongmessig er lavt i juli—oktober og februar—mars, mens desember er den måned i året som sesongmessig har det største absolutte tall bedekninger, dernest november og mai.

Tallene for 1939 ligger her som ellers høyt. Fra april 1940 til og med januar 1941 var det en sterk nedgang i tallet på bedekninger i forhold til samme måned foregående år. Resten av 1941 viste tallet i de enkelte måneder dels liten endring, dels noe stigning igjen. 1942 viste gjennom hele året sterk nedgang, 1943 igjen betydelig stigning. Tallet på bedekninger var i 1942 i de fleste av månedene under det halve av hva det var i 1939, enkelte måneder helt nede i $\frac{1}{4}$ og $\frac{1}{5}$. I desember 1943 og januar 1944 derimot var tallet på bedekninger nesten like stort som i de tilsvarende måneder i 1939, i mai og juni 1944 endog noe større. Førvanskene høsten 1944 førte til en betydelig nedgang igjen.

De tre første kvartaler av 1945 var tallet på bedekninger atskillig lavere enn i 1944 og de fleste måneder mellom 50—70 pst. av tallet i 1939. Siste kvartal viste en sterk stigning i forhold til 1944, så en for de to siste månedene kom opp i henholdsvis 90 og 95 pst. av 1939-tallene.

De 8 første månedene av 1946 lå tallet på bedekninger høyere enn i de tilsvarende måneder av 1945. I forhold til 1939 mellom 63 (august) og 100 (mai). De fire siste månedene viste lavere tall enn i 1945. I forhold til 1939 mellom 49 (september) og 89 (desember).

I henhold til kongelig resolusjon av 24. oktober 1946 ble det satt i verk en fullstendig pelsdyrtelling over hele landet.

Tallet på dyr skulle gis opp slik det var pr. 1. september 1946, altså før pelsingen, men for at en også skulle få så sikre oppgaver over pelsingen som mulig, skulle selve tellingen først foregå i november—desember.

De første tellingsoppgaver en har over pelsdyravlen her i landet, er de som ble hentet inn ved Jordbrukstelingen i 1929. Særskilte pelsdyrtellinger ble holdt i 1934 og 1936. Også ved Jordbrukstelingen 1939 ble det hentet inn oppgaver over pelsdyroppdrettet. De oppgavene som foreligger fra krigsårene, er hentet inn på et tidspunkt av året da bare få av hvalpene var født, og er derfor ikke direkte sammenliknbare med oppgaver pr. 20. juni eller 1. september.

Tabellen nedenfor viser utviklingen i pelsdyroppdrettet fra 1929 til 1946.

	20. juni 1929	1. sept. 1934	1. sept. 1936	20. juni 1939	1. sept. 1946
Tallet på pelsdyrgårder	ca. 2 500	10 125	16 852	20 738	13 009
Sølvrev	29 857	214 063	390 912	493 190	217 034
Blårev	1 687	8 246	8 604	29 345	107 349
Platinarev	—	—	26	4 837	9 664
Hovbrenderplatina	—	—	—	—	3 202
Andre rever	1 845	4 650	3 142	1 230	714
Mink	308	4 177	6 716	26 209	39 302
Andre	84	2 873	1 064	680	23

Tallet på pelsdyrgårder var i 1929 ca. 2500, økte til vel 10 000 i 1934, nesten 17 000 i 1936 og kulminerte i 1939 med nesten 21 000. Under krigen ble mange pelsdyrgårder nedlagt, og i 1946 var tallet 13 000, 37 pst. nedgang fra 1939.

Sølvreven har hele tiden vært det dominerende dyreslag innen vårt pelsdyroppdrett. I 1929 var tallet på sølvrev (voksne og unger) henved 30 000, økte til 214 000 i 1934, 391 000 i 1936 og 493 000 i 1939. I 1946 var tallet 217 000, 56 pst. nedgang fra 1939.

Av blårev var det i 1929 henved 1700, i 1934 vel 8000, i 1936 8600, i 1939 vel 29 000, og mens tallet på sølvrev som nevnt er gått sterkt tilbake fra 1939, er tallet på blårev økt til vel 107 000 i 1946, 266 pst. stigning fra 1939.

Platinareven opptrer første gang ved tellingen i 1936 med 26 individer. I 1939 var tallet økt til 4800, og i 1946 er det gitt opp i alt nesten 13 000 platinarever, hvorav vel 3000 hovbrenderplatina. Tallet på platinarever i alt er økt med 166 pst. siden 1939.

Av andre rever (rødrev, korsrev og hvitrev) var det i 1929 vel 1800. Tallet på disse kulminerte allerede i 1934 med 4650, siden er tallet gått raskt tilbake til vel 3000 i 1936, 1200 i 1939 og vel 700 i 1946.

Av mink var det i 1929 bare 300, men allerede i 1934 var tallet over 4000, i 1936 nesten 7000, i 1939 over 26 000 og i 1946 vel 39 000, 50 pst. stigning fra 1939.

Av andre pelsdyr har det vært forsøkt bl. a. med ilder, mår, vaskebjørn, nutria, grevling, pekan (fisher) og chinchilla, uten at det noen gang er blitt noe større antall av dem. Størst var tallet på «andre pelsdyr» i 1934, nesten 3000, hvorav ca. 2300 ilder. I 1936 var tallet på andre pelsdyr bare vel 1000, i 1939 knapt 700, og i 1946 er bare gitt opp 23.

Fra 1939 til 1946 er tallet på pelsdyr i alt gått ned fra vel 555 000 til vel 377 000 eller med 32 pst., men det har samtidig foregått en betydelig omlegging i oppdrettet. Avlen av blårev, platinarev og mink er økt sterkt, mens sølvrev-avlen er gått sterkt tilbake, og oppdrettet av andre pelsdyrslag enn disse 4 er blitt helt uten betydning.

Tabellen nedenfor viser hvordan tallet på pelsdyrgårder og pelsdyr fordelt seg på de enkelte fylker ved tellingen i 1946. Tallene omfatter voksne og unger under ett.

Tallet på pelsdyrgårder og pelsdyr. 1. september 1946.

	Tallet på pelsdyrgårder	Sølvrev	Blårev	Platina-rev	Hovbrender-platina	Andre rever	Mink	Andre
Østfold	490	10 487	1 833	485	316	20	2 794	—
Akershus	267	9 252	5 821	423	189	27	3 783	22
Hedmark	970	20 854	5 986	1 080	167	38	9 994	—
Opland	1 306	23 320	17 977	826	256	163	1 711	—
Buskerud	623	15 156	9 557	825	142	41	986	—
Vestfold	217	5 910	3 682	417	879	42	484	—
Telemark	643	9 623	3 465	612	593	8	2 236	—
Aust-Agder	236	3 659	1 029	152	30	1	364	—
Vest-Agder	379	6 067	2 038	326	8	37	361	—
Rogaland	1 102	20 183	2 585	535	361	14	1 946	—
Hordaland	556	6 013	1 860	355	31	26	913	1
Sogn og Fjordane	2 031	24 803	21 468	696	23	49	1 113	—
Møre og Romsdal	2 234	28 309	17 420	963	70	151	3 259	—
Sør-Trøndelag	676	13 662	6 051	736	55	48	3 975	—
Nord-Trøndelag	632	11 483	2 604	601	5	22	1 021	—
Nordland	398	4 075	2 038	315	50	16	3 842	—
Troms	222	3 620	1 736	281	7	11	358	—
Finnmark	3	8	7	1	—	—	19	—
Byene	24	550	192	35	20	—	143	—
Riket	13 009	217 034	107 349	9 664	3 202	714	39 302	23

Møre og Romsdal har fremdeles det største tall pelsdyrgårder (2234) og sølvrever (28 309) med Sogn og Fjordane på annenplassen. Opland er nr. 3. Av blårev har Sogn og Fjordane flest (21 468), dernest Opland, så Møre og Romsdal.

Platinareven er jevnere fordelt på fylkene. Av den alminnelige platina-rev har Hedmark flest (1080), mens hovbrenderplatinaen er tallrikest i Vestfold (879).

Minken er det mest av i Hedmark (10 000). Dernest står Sør-Trøndelag, Nordland og Akershus nokså likt, med henvend 4000 hver.

Nedenfor gir en for de enkelte pelsdyrslag en oversikt for riket over tilgangen og avgangen i besetningene i 1946. Som «tilgang i året» er bare regnet med de unger som var i live pr. 1. september.

	Tallet på voksne avlsdyr 1. sept. 1946	Tilgang i året	Dyr i alt pr. 1. sept. 1946	Derav skal pelses ifølge oppgave	Igjen som avlsdyrbe-stand i 1947
Sølvrev	79 513	137 521	217 034	141 558	75 476
Blårev	27 036	80 313	107 349	68 708	38 641
Platinarev	3 037	6 627	9 664	5 507	4 157
Hovbrenderplatina	982	2 220	3 202	1 743	1 459
Andre rever	149	565	714	548	166
Mink	12 407	26 895	39 302	19 068	20 234
Andre	11	12	23	—	23

Etter oppgavene er det forutsatt pelset i sesongen 1946/47 vel 140 000 sølvrev, henvend 70 000 blårev, vel 7000 platinarev i alt og 19 000 mink.

Med den oppgitte pelsing ville tallet på avlsdyr av sølvrev bli noe redusert fra 1946 til 1947, mens det for blårev, platinarev og mink ville bli en betydelig øking av tallet på avlsdyr. Så vidt tidlig på vinteren som størstedelen av oppgavene ble gitt, må en regne med den mulighet at de vanskelige omsetningsforhold og fallende priser kan ha virket inn på pelsing.

De detaljerte oppgaver fra tellingen vil bli gitt i en særskilt publikasjon.

I samarbeid med sjefinspektør Rohmann har en foretatt en beregning av tallet på pelsdyr pr. 20. juni i krigsårene for så vidt mulig å få en sammenliknbar rekke 1939—1946. Tabellen nedenfor viser resultatet i avrundete tall.

	Sølvrev	Blårev	Platinarev	Mink
20. juni 1939.....	493 000	29 000	5 000	26 000
—» 1940.	345 000	29 000	13 000	28 000
—» 1941.	235 000	35 000	14 000	30 000
—» 1942.	170 000	26 000	13 000	20 000
—» 1943.	175 000	28 000	11 000	22 000
—» 1944.	185 000	34 000	6 000	24 000
—» 1945.	180 000	50 000	8 000	26 000
1. sept. 1946.....	217 000	107 000	13 000	39 000

Husdyrproduktene.

Dessverre har en ingen tall som direkte viser nedgangen i den samlede produksjon av husdyrprodukter i krigsårene. Tallene foran gir nedgangen i dyretallet, men ved siden av var det utvilsomt en vesentlig nedgang i produksjonen pr. dyr som følge av at fôringen var knapp og ensidig.

I årene før krigen økte markedstilførslene langt sterkere enn den samlede produksjon økte. Forskjellige forhold var årsak til dette. En skal nevne et par av dem. En foretatt undersøkelse viser at økingen i produksjonen i årene før krigen var størst i de markedsnære distriktene med stor salgsproduksjon.

Her var også forbruket av kraftfôr særlig stort. Mindre var stigningen i de mer avsideliggende strøk med mer utpreget selvforsyningsproduksjon. Overgangen fra naturalhusholdning til pengehusholdning førte til at en stadig større del av produksjonen ble omsatt. Også dette forhold gjorde seg sterkest gjeldende i de markedsnære distriktene.

Under krigen gjorde de motsatte forhold seg gjeldende og virket til at markedstilførslene minket langt sterkere enn totalproduksjonen. Nedgangen i produksjonen var størst i de distriktene som har størst betydning for markedet (og som før hadde sterkest øking), og de vanskelige forsyningsforhold gjorde at bøndene så langt som mulig dekket sitt eget forbruk først.

For å få et holdepunkt til å dømme om nedgangen i den samlede mjølkeproduksjon, hentet en inn skjønsmessige oppgaver fra jordstyrene om den gjennomsnittlige mjølkemengden pr. mjølkeku og mjølkegeit i 1945. Tilsvarende oppgaver var sist hentet inn for 1939.

For hele landet ble den gjennomsnittlige mjølkemengden pr. ku oppgitt til 1414 kg mot 1761 kg i 1939, en nedgang på 19.7 pst.

Endringene i mjølkemengden pr. ku stemte nøye sammen med det som foran er sagt. Der bruken av kraftfôr før var stor, var nedgangen sterk, særlig hvor samtidig beiteforholdene var mindre gode, som i Østfold, Akershus og Vestfold. Langt svakere var nedgangen der kraftfôrbruket før var lite, særlig hvis beiteforholdene samtidig var gode. Det hadde foregått en sterk utjamning i mjølkemengden pr. ku distriktene imellom. Akershus, som før hadde den største gjennomsnittlige mjølkemengde pr. ku, hadde den største nedgang og kom nå etter Hedmark, Telemark, Rogaland og Nord-Trøndelag. Sogn og Fjordane lå fremdeles lavest, men her var nedgangen helt ubetydelig. I 1939 var det en differanse på vel 1000 kg mellom høyeste og laveste fylkesgjennomsnitt, nå bare 350 kg. Når en skal dømme om disse tallene, må en samtidig huske på forskjellen på størrelsen av kyrne i de forskjellige strøkene av landet.

Også for geit viste oppgavene i høy grad en utjamning. I de fylkene som før hadde de høyeste tall, var det nedgang, mens det var stigning i de fleste av de fylkene som før lå lavt. Særlig iøynefallende var stigningen i mjølkemengden for geitene i Telemark og Aust-Agder. De fleste steder i landet fikk geita heller ikke før krigen nevneverdig kraftfôr. For hele landet under ett var den gjennomsnittlige mjølkemengde pr. mjølkegeit etter oppgavene økt fra 220 til 232 kg eller med 5.5 pst.

Ved å bruke disse tall for gjennomsnittsmjølkemengden fylkesvis og de tidligere nevnte oppgaver over tallet på mjølkekyr og geit (for geit regnet en med tallet på voksne \div 10 pst.), fikk en for 1945 en beregnet mjølkeproduksjon på 1 068 797 tonn kumjolk og 29 560 tonn geitmjolk mot henholdsvis 1 522 363 og 32 131 tonn i 1939, en nedgang på henholdsvis 29.8 og 8.0 pst.

Nedgangen i den innveide mjølkemengden ved meieriene var langt sterkere, 55 pst. fra 1939 til 1945.

Utviklingen i meieridriften siden 1939 går i store trekk fram av tabellen nedenfor.

År	Innveid mjølk tonn	Produsert i alt i tonn						Mjølka er netto utbrakt i øre pr. kg
		Smør	Mager ost	Feit ost	Kasein og reve-ost	Geit- og fløte- mysost	Mager mysost og prim	
1939	792 621	17 589	1 926	8 678	2 598	5 965	1 834	18.80
1940	653 052	13 435	1 936	6 781	1 829	4 828	1 548	23.04
1941	524 757	8 424	6 190	972	910	4 826	1 660	28.75
1942	424 989	11 252	4 498	367	364	3 660	1 254	33.53
1943	375 509	8 959	2 808	174	591	2 101	1 077	35.51
1944	337 772	7 072	1 756	167	251	1 068	837	35.66
1945	341 892	4 107	750	1 167	310	1 432	505	37.11
1946	567 610	6 393	954	3 680	1 243	4 387	634	42.14

Tabellen nedenfor viser den innveide mjølkemengden i tonn for hver måned i disse årene etter meierienes månedsrapporter.

År	Jan.	Febr.	Mars	April	Mai	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Des.
1939 ...	56 828	55 573	66 944	67 791	79 388	78 521	70 047	63 869	60 828	58 145	53 245	55 554
1940 ...	61 098	59 023	63 569	54 533	49 640	58 094	56 378	51 778	46 377	42 446	40 120	42 229
1941 ...	44 816	41 075	48 048	50 643	55 019	50 517	45 925	39 159	37 637	33 688	28 451	30 533
1942 ...	32 930	30 327	33 120	39 469	41 404	45 897	44 954	36 098	32 439	27 160	23 349	23 799
1943 ...	24 748	23 232	27 018	31 198	38 842	44 810	41 480	35 741	30 163	24 825	20 724	19 927
1944 ...	21 362	21 030	24 992	28 692	34 220	39 215	38 723	33 864	28 721	21 448	16 617	16 462
1945 ...	16 630	14 605	16 840	21 750	27 589	40 046	38 972	37 269	32 463	33 412	30 829	34 710
1946 ...	36 185	34 022	38 965	47 962	59 710	60 141	58 478	53 039	48 085	45 277	40 325	39 728

Den innveide mjølkemengden ved meieriene var i januar 1945 32 pst. av januar 1937—39. Forholdstallet sank ytterligere til 28 i mars. Siden økte det fra måned til måned, 34, 39, 58, 64 til 66 i august. I september gikk det igjen ned til 62, økte igjen i oktober til 68, i november igjen ned i 64, og i desember opp igjen i 68. Til og med mai var den innveide mjølkemengden lavere i 1945 enn i 1944 (forholdstall mellom 68 og 81), i juni og juli var den så vidt kommet over fjorårets, i oktober lå den 58 pst. over, i november 86 pst. og i desember var den mer enn fordoblet. For hele året under ett var den innveide mjølke-mengden i 1945 ca. 4 mill. kg eller vel 1 pst. større enn i 1944.

I januar 1946 var den innveide mjølkemengden 69 pst. av januar 1937—39. Forholdstallet sank til 64 i mars, men økte siden måned for måned til 96 i juli, med nedgang igjen til 95 i august, 92 i september, 90 i oktober, 84 i november

og 77 i desember. I de fem første månedene av 1946 var den innveide mjølkemengden over dobbelt så stor som i 1945, siden lå forholdstallet mellom 150 og 114. I alt var den innveide mjølkemengden i 1946 64 pst. større enn i 1945, men 29 pst. mindre enn i 1939.

Så liten som den innveide mjølkemengden var i begynnelsen av 1945, sier det seg selv at også produksjonen av smør og ost var meget liten. Smørproduksjonen i mars 1945 var således bare 10 pst. av mars 1937—39. Med den økende mjølkemengden økte også produksjonen av smør og ost, og osteproduksjonen ble omlagt til noe feitere ostetyper, vesentlig halvfeit ost. Smørproduksjonen i 1946 var 56 pst. større enn i 1945, men 64 pst. mindre enn i 1939, produksjonen av feit- og halvfeit ost var 3 ganger så stor som i 1945, men 60 pst. mindre enn i 1939, produksjonen av geit- og fløtemysost også 3 ganger så stor som i 1945, men 26 pst. mindre enn i 1939.

Smørproduksjonen ved meieriene var de enkelte måneder etter månedsrapportene:

Tonn.

År	Jan.	Febr.	Mars	April	Mai	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Des.
1939 ...	1 212	1 175	1 470	1 565	1 794	1 923	1 831	1 431	1 411	1 324	1 220	1 201
1940 ...	1 418	1 384	1 482	1 386	1 183	1 347	1 267	1 045	896	709	605	533
1941 ...	753	715	801	871	864	798	620	662	653	523	334	607
1942 ...	834	755	865	1 057	1 172	1 382	1 216	1 007	957	723	573	549
1943 ...	605	525	600	739	975	1 265	1 134	956	789	586	414	355
1944 ...	430	428	459	614	799	953	991	823	685	365	195	113
1945 ...	158	115	123	270	462	762	528	393	369	364	289	265
1946 ...	330	323	414	575	718	838	717	606	531	508	415	379

Også ellers gikk markedstilførslene under krigen langt sterkere ned enn den samlede produksjon gjorde.

Tabellen neste side viser tallet på kontrollerte slakt i de enkelte måneder i 1939 og 1943—46.

Tallet på kontrollerte slakt var i de første 8 månedene av 1945 ennå mindre enn i 1944. De 4 siste månedene av 1945 var kjøtt-tilførselen derimot atskillig større enn foregående år. Økingen fortsatte i 1946. Tallet på kontrollerte slakt av storfe, svin, sau og gjøkalf var mer enn dobbelt så stort i 1946 som i 1945.

Selv om kjøtt-tilførselen i alle månedene i 1946 var betydelig større enn i 1945, var den imidlertid til og med september langt mindre enn i 1939, bortsett fra hestslakt. I oktober og november ble det av storfe og sau tilført betydelig mer enn i 1939. Av svineslakt var det fremdeles liten tilførsel. I alt ble det i 1946 kontrollert vel 30 000 tonn kjøtt og fleisk, i 1945 ca. 15 000 tonn, i 1944 vel 11 000 tonn mot 63 000 tonn i 1939.

Måned	1939	1943	1944	1945	1946	1939	1943	1944	1945	1946
	Storfe.					Hest.				
Januar ...	14 286	4 957	3 160	3 280	7 328	542	520	300	398	1 339
Februar ..	13 304	6 777	4 571	2 834	6 954	393	325	290	235	1 109
Mars	16 273	6 951	5 076	2 538	8 182	353	232	219	150	961
April	13 651	4 535	2 701	1 349	5 518	249	90	104	74	410
Mai	15 684	2 891	2 095	963	6 027	346	102	88	129	336
Juni	16 487	2 806	2 267	1 460	5 257	316	218	165	125	400
Juli	12 770	738	952	407	2 427	201	72	64	96	382
August ...	15 015	1 151	969	485	3 355	275	79	82	1 300	370
September .	19 558	3 466	1 842	2 648	9 978	314	145	131	1 145	737
Oktober ..	23 867	11 890	6 851	15 903	32 224	948	598	481	3 642	3 462
November .	20 356	11 586	11 446	16 355	27 622	1 181	1 906	1 884	4 710	5 071
Desember .	15 794	6 705	5 822	6 434	11 875	661	937	1 102	1 560	2 409
Tilsammen	197 045	64 453	47 752	54 656	126 747	5 779	5 224	4 910	13 564	16 986
	Svin.					Sau.				
Januar ...	24 654	376	318	319	740	11 119	876	671	1 111	2 815
Februar ..	25 153	515	319	349	1 324	7 511	808	550	437	1 426
Mars	32 698	555	534	439	1 480	7 070	670	451	215	803
April	27 116	368	325	333	1 848	4 498	364	185	90	460
Mai	30 508	258	574	310	1 740	4 821	195	136	72	503
Juni	25 607	230	321	198	1 700	5 628	92	76	101	395
Juli	21 039	232	224	111	2 666	18 951	67	83	17	254
August ...	22 379	161	252	113	2 133	56 815	250	123	82	687
September .	18 625	276	421	288	2 179	70 548	3 515	1 692	9 892	29 045
Oktober ..	23 850	330	923	490	3 260	102 934	23 798	25 735	63 827	124 731
November .	25 745	508	2 579	836	4 259	49 460	10 965	30 954	24 239	52 133
Desember .	42 790	1 278	946	7 282	5 092	15 465	1 914	5 981	2 543	6 009
Tilsammen	320 164	5 087	7 736	11 068	28 421	354 820	43 514	66 637	102 626	219 261
	Spekalv.					Gjøkalv.				
Januar ...	18 570	8 372	9 938	10 966	13 532	3 204	379	307	296	387
Februar ..	18 090	9 172	10 892	9 659	13 264	3 761	561	442	251	380
Mars	25 012	16 371	19 887	13 207	24 732	5 121	804	614	189	405
April	25 599	20 179	20 568	19 535	27 666	4 967	702	371	92	382
Mai	17 257	11 518	11 222	9 825	21 290	6 708	617	339	93	453
Juni	14 560	5 847	6 759	6 256	12 578	6 329	475	312	169	565
Juli	11 037	3 200	3 407	4 074	8 524	4 205	181	246	79	302
August ...	10 731	2 031	2 825	2 636	5 913	4 132	185	167	62	307
September .	12 034	3 084	3 542	3 677	6 801	4 523	297	277	109	596
Oktober ..	17 234	7 369	6 790	8 224	13 236	5 034	1 595	1 378	926	2 336
November .	17 825	9 376	9 634	10 002	14 088	3 705	1 598	1 257	697	1 199
Desember .	17 715	7 006	6 893	6 963	8 909	3 802	620	642	309	468
Tilsammen	205 664	103 525	112 357	105 024	170 533	55 491	8 014	6 352	3 272	7 780

Pelsdyravlen arbeidde i krigsårene under vanskelige forhold, for så vidt som det bød på store vansker å skaffe et noenlunde brukbart fôr i tilstrekkelige mengder. Som en før har gjort rede for, ble da også tallet på avlstdyr sterkt redusert og mange farmer helt nedlagt. Ved siden av denne nedgangen i tallet på avlstdyr, var også avlsresultatet mye dårligere enn vanlig på grunn av den utilfredsstillende fôring. Til gjengjeld økte — som en senere skal komme

tilbake til — skinnprisene meget sterkt under krigen, mens det nå etterpå har vært store vansker med omsetningen.

Skinnproduksjonen fra pelsdyrgårdene er for de senere år av sjefinspektør Rochmann anslått til:

	Sølvrev	Blårev	Platinarev	Mink
1939/40	370 000	21 000	2 000	16 000
1940/41	250 000	19 000	10 000	17 000
1941/42	160 000	27 000	12 000	22 000
1942/43	85 000	17 000	11 000	11 000
1943/44	85 000	17 000	9 000	12 000
1944/45	100 000	18 000	4 000	13 000
1945/46	100 000	23 000	4 000	14 000

Etter pelsdyrtellingen 1946 er det i sesongen 1946/47 forutsatt pelset vel 140 000 sølvrev, henved 70 000 blårev, vel 7000 platinarev og henved 19 000 mink.

Forordninger og bestemmelser om produksjon, omsetning og forbruk.

En stor del av okkupasjonstidens forordninger og bestemmelser vedrørende jordbruket står fremdeles ved makt. Til dels er det lempet på bestemmelsene. En del av bestemmelsene er helt opphevet.

I 1946 ble det ikke gitt noe pålegg om åkerarealets størrelse og fordeling.

Av de viktigste endringer ellers i 1946, kan nevnes at bestemmelsen om lagring, bruk, omsetning og rasjonering m. v. av poteter ble opphevet fra 24. mai.

Det ble 29. mars gitt ny bestemmelse for omsetning m. v. av egg. Bestemmelsen avløste forordningen av 25. januar 1943, men avviker ikke vesentlig fra denne.

I 1946 kunne rotvekst- og grønnsakfrø omsettes fritt. For omsetning av eng- og beitefrø ble landet oppdelt i distrikter. Innen hvert omsetningsdistrikt kunne frøet omsettes fritt, mens omsetning fra et distrikt til et annet bare kunne foregå etter tillatelse fra Landbruksdepartementet.

Det ble i løpet av året gjort visse lettelser i mjølkerasjoneringen. I visse strøk ble bruk av mjølkebøker sløffet i kortere eller lengere tid. Andre steder ble det gitt tillatelse til å selge mer mjølk enn de fastsatte rasjoner. Det har ellers ikke vært foretatt noen endringer i bestemmelsene om mjølkerasjoneringen.

17. juli ble det gitt nye bestemmelser om omsetning av hest, storfe, gris, sau og geit og slakt av disse dyr. Smågris under 8 uker og hest kunne omsettes fritt som avls- og bruksdyr. For øvrig måtte en fremdeles ha forsyningsmyndighetenes kjøpe-, slakte- eller leveringstillatelse.

Forordningen av 8. april 1941 om rasjonering av boraks til jordbruket ble opphevet 15. januar.

Priser på landbruksprodukter, produksjonsmidler m. v.

Etter krigsutbruddet høsten 1939 og særlig etter 9. april 1940 er så vel omsetning som priser for de fleste varer etter hvert regulert ved offentlige bestemmelser.

I «Trustkontrollen» for 1939 og 1940 og fra august 1940 i «Pristidende» er offentliggjort de vedtak som er gjort.

For landbruksvarene er det etter hvert kunngjort spesielle prisbestemmelser for de enkelte vareslag. De fastsatte maksimalpriser har til dels vært forskjellige for de forskjellige deler av landet, likesom det har vært satt maksimalpriser for de forskjellige ledd i omsetningen, delvis også avhengig av det omsatte kvantum.

I stadig større grad er prisene blitt regulert ved statstilskott for å begrense prisstigningen for forbrukerne.

Stort sett var prisoppgangen størst de første krigsårene, mens det var lite endringer i 1943 og 1944.

Etter frigjøringen er pris- og lønnsforholdene i sin alminnelighet tatt opp til revisjon på bakgrunn av de nye vilkårene for produksjon og arbeid. Priskontrollen er opprettholdt, men en har søkt å tilfredsstille berettigede krav til øking av lønninger og priser. Statens tilskott til reguleringene er økt for å begrense stigningen i det alminnelige prisnivå.

For landbruket er prinsippet for reguleringene endret. Under krigen ble prisene regulert med sikte på å fremme avlen av planteprodukter til direkte matbruk. Etter frigjøringen er prisene regulert i retning av mer normale driftsforhold, og de nye pristillegg er vesentlig kommet husdyrproduksjonen til gode. Noen lempninger i omsetningsbestemmelsene er gitt for varer hvor tilgangen har vært tilstrekkelig.

Høsten 1945 ble det foretatt reguleringer av prisene på kjøtt, flesk, egg og mjølk. Etter et mer utførlig underbygget priskrav fra produsentene i mars 1946 ble prisnivået for kjøtt, flesk og mjølk igjen økt sommeren og høsten 1946, og i november ble det også vedtatt nye kornpriser.

Byråets engrosprisindeks for jordbruksvarer var i de enkelte måneder av årene 1939, 1945 og 1946:

	Vegetabiliske			Animalske			Jordbruksvarer i alt		
	1939	1945	1946	1939	1945	1946	1939	1945	1946
Januar	88.7	109.0	125.1	96.8	150.4	156.0	94.4	138.1	146.8
Februar	89.6	109.0	125.1	95.3	150.4	156.0	93.6	138.1	146.8
Mars	89.6	111.5	127.6	94.3	150.4	156.0	92.9	138.8	147.5
April	89.5	113.3	127.6	96.1	150.4	156.0	94.2	139.4	147.5
Mai	88.9	113.3	128.8	95.7	150.4	156.0	93.6	139.4	147.9
Juni	87.6	115.1	130.6	93.8	150.4	156.1	92.0	139.4	148.5
Juli	87.6	115.1	132.5	96.3	150.4	162.0	93.7	139.9	153.2
August	87.9	113.9	125.7	98.2	150.4	161.1	95.1	139.5	150.5
September	90.0	124.5	123.3	102.7	158.4	161.1	98.9	148.3	149.8
Oktober	91.1	123.3	123.3	105.1	156.0	161.1	100.9	146.2	149.8
November	98.8	123.3	123.9	108.7	156.0	174.0	105.7	146.2	159.0
Desember	98.3	125.1	125.7	106.8	156.0	174.0	104.3	146.8	159.6
Året	90.6	116.4	126.6	99.2	152.5	160.8	96.6	141.7	150.6

Indekstallet for jordbruksvarer i alt er siden mai 1945 økt med 20.2 poeng, gruppen animalske produkter er i denne tid økt med 23.6 poeng, vegetabiliske med 12.4 poeng.

Denne indeksserie gir ikke uttrykk for de endringer i prisene som produsentene oppnår for norske jordbruksvarer. Serien bygger på grossistpriser som er holdt på et lavt nivå ved hjelp av statstilskott, og de enkelte varer er tillagt vekt etter den betydning de har i den samlede engrosomsetning av norske og innførte varer, slik at f. eks. mjølprisene får en forholdsvis stor betydning.

Ved Instituttet for landbruksøkonomi og driftslære ved Norges Landbruks-høgskole utarbeides en jordbrukets prisindeks på grunnlag av de priser som betales til produsentene og med veiingstall etter mengdene av norske produkter. Basis er her trendtallene for driftsåret 1938/39 (= 100). For 1945 og 1946 var tallene etter denne beregning for hovedgruppene av produkter og for jordbrukets produksjonsmidler (foreløpige tall):

	Plante- produkter		Husdyr- produkter		Jordbruks- produkter i alt		Tekniske produksjons- midler	
	1945	1946	1945	1946	1945	1946	1945	1946
Januar	185	191	178	205	179	203	157	172
Februar.....	185	192	178	207	179	205	157	173
Mars	193	199	179	207	181	206	157	173
April	203	206	176	207	180	207	157	173
Mai	207	210	176	205	181	206	157	173
Juni	214	221	176	208	182	210	157	173
Juli	290	239	177	216	195	220	157	173
August	214	192	181	218	183	214	157	173
September	188	184	194	227	193	220	160	177
Oktober	182	192	207	232	203	225	174	175
November.....	182	196	205	237	202	230	174	173
Desember	189	202	205	237	203	231	172	172

Indekstallet for året (driftsåret april—mars) omfatter noen flere varer enn månedstallene (grønnsaker og ull) og var for årene:

	1939/ 40	1940/ 41	1941/ 42	1942/ 43	1943/ 44	1944/ 45	1945/ 46	1946/ 47 ¹
I. <i>Jordbruksprodukter i alt</i>	103	132	153	172	175	185	196	224
A. <i>Planteprodukter</i>	107	150	156	178	188	196	195	215
1. Korn	100	121	146	162	168	171	174	194
2. Poteter	115	147	165	199	208	206	215	216
3. Høy	111	175	189	201	202	202	205	218
4. Grønnsaker og frukt	105	218	154	173	194	235	206	259
B. <i>Husdyrprodukter</i>	102	127	153	170	173	183	197	227
1. Mjølke.....	102	130	146	171	175	193	196	225
2. Kjøtt	96	118	145	152	152	152	185	214
3. Flesk	109	131	172	174	174	174	195	221
4. Egg	102	120	186	186	186	186	225	271
5. Ull	114	202	241	333	333	333	333	333

¹ Foreløpig beregning.

	1939/ 40	1940/ 41	1941/ 42	1942/ 43	1943/ 44	1944/ 45	1945/ 46	1946/ 47 ³
II. Varer som en kjøper i alt.....	106	136	154	158	162	163	169	173
A. Produksjonsmidlene..	106	136	150	150	155	157	166	173
1. Kunstgjødsel	104	114	111	110	110	102	118	123
Fullgjødsel	98	101	100	100	100	100	106	119
Kvelstoffgjødsel	100	103	101	99	99	99	99	101
Fosfatgjødsel	117	147	137	139	139	- ²	162	162
Kaligjødsel	100	108	108	109	109	109	111	112
2. Kraftfôr til mjølkeprod. ¹ ...	111	159	173	166	166	166	183	194
3. Maskiner og redskaper	101	121	141	144	150	155	161	179
4. Bygninger.....	104	119	133	143	154	157	164	172
5. Diverse	99	117	151	156	164	167	160	146
B. Innkjøpte mat- og klesvarer m. m.....	107	137	162	173	176	176	174	173
III. Arbeidslønn	108	119	155	183	203	225	251	307

Etter denne indeks er prisstigningen fra basisåret 1938/39 til siste krigsår 1944/45 i alt 85 pst. for jordbruksprodukter i alt. Prisstigningen var størst for planteproduktene med 96 pst., noe mindre for husdyrproduktene med 83 pst.

For driftsåret 1946/47 er indekstallet for husdyrprodukter økt ytterligere 44 poeng, mens økingen for planteprodukter bare er 19 poeng. For jordbruksprodukter i alt ligger indekstallet 124 pst. over basisåret.

Bortsett fra virkningene av de nye prisreguleringene, er de månedlige bevegelser i Høgskolens indekstall preget av de høye prisene på tidligpoteter i juli og det årlige lagringstillegg for planteproduktene i løpet av vinteren og våren. Dessuten varierer husdyrproduktene noe med mjølkesentralenes avregningspris med meieriene, uten at det ligger noen offentlige prisendringer til grunn.

For de enkelte produkter gjengir en Landbrukets Prissentrals middelpriiser for de 6 største byer. Prisene gjelder varene levert avsetningsstedet.

	Høy Kr. pr. 100 kg			Poteter Kr. pr. 100 kg		
	1939	1945	1946	1939	1945	1946
Januar	6.25	16.50	16.50	8.75	17.67	18.17
Februar	6.21	16.50	16.50	9.19	17.67	18.17
Mars	6.13	16.63	17.50	9.05	19.00	19.40
April	6.30	17.50	17.50	8.69	20.42	20.67
Mai	7.06	17.50	17.50	8.35	21.32	21.32
Juni	7.53	17.50	17.50	8.05	22.67	23.32
Juli	7.50	16.50	17.50	10.54	32.67	30.00
August	7.67	16.50	17.50	7.48	23.50	14.00
September	7.98	16.50	17.50	9.92	18.17	14.67
Oktober	8.35	16.50	17.50	10.33	16.67	14.83
November.....	8.94	16.50	17.50	10.10	16.67	15.87
Desember	9.13	16.50	17.50	10.10	17.97	16.88
Året.....	7.42	16.76	17.33	9.21	20.37	18.94

¹ Fra september 1940 til og med september 1945 er indeksen regnet etter prisene på 0,4 f.e. sildemjøl og 0,6 f.e. cellulose.

² Fosfatgjødsel er utelatt, da prisen på den brukte kvalitet mangler for en del av året.

³ Foreløpig beregning.

	Oksekjøtt			Flesk			Egg		
	Kr. pr. kg			Kr. pr. kg			Kr. pr. kg		
	1939	1945	1946	1939	1945	1946	1939	1945	1946
Januar	1.50	2.31	3.25	1.52	2.55	3.20	1.33	2.73	4.00
Februar	1.49	2.31	3.25	1.38	2.55	3.20	1.21	2.73	4.00
Mars	1.46	2.31	3.25	1.32	2.55	3.20	1.16	2.73	4.00
April	1.41	2.31	3.25	1.29	2.55	3.20	1.29	2.73	4.00
Mai	1.38	2.31	3.25	1.36	2.55	3.20	1.20	2.73	4.00
Juni	1.34	2.31	3.25	1.38	2.55	3.25	1.19	2.73	4.00
Juli	1.37	2.31	3.25	1.50	2.55	3.45	1.28	2.73	4.00
August	1.35	2.50	3.25	1.53	2.68	3.45	1.46	3.34	4.00
September	1.49	3.25	3.60	1.64	3.20	3.70	1.66	4.00	4.00
Oktober	1.53	3.25	3.60	1.67	3.20	3.70	1.80	4.00	4.00
November	1.52	3.25	3.60	1.67	3.20	3.70	2.08	4.00	4.00
Desember	1.49	3.25	3.60	1.72	3.20	3.70	1.66	4.00	4.00
Året	1.44	2.64	3.37	1.50	2.78	3.41	1.44	3.20	4.00

Prissentralens beregnede middelpriiser ga før krigen uttrykk for markedets reaksjon overfor tilbud og etterspørsel, men bygger nå på fastsatte maksimalpriser for de fleste varer. Disse blir omtalt nedenfor.

Grunnprisen for statens innkjøp av norsk korn var uforandret fra 1944 til 1945, bortsett fra en øking i hvetepriisen på kr. 4 pr. 100 kg. Ved stortingsvedtak i november 1946 ble prisene for 1946-års avl økt med kr. 9 for rug og kr. 5 for hvete og bygg og kr. 3 for havre, slik at prisene nå er: for hvete og rug kr. 47, for bygg kr. 40 og for havre og blandkorn kr. 35, alt pr. 100 kg. Fjord- og fjellbygdtillegget er uforandret kr. 4 pr. 100 kg bygg.

Korntrygdsatsene er samtidig økt med 3 øre pr. kg for hvete, rug og bygg og 2 øre for havre. Korntrygden ble satt i verk fra høsten 1929. Grunnsatsene har vært uforandret siden høsten 1936, men er nå — med de tillegg som er nevnt — for hvete, rug og bygg 8 øre pr. kg og for havre i visse kyststrøk og ellers, henholdsvis 7 og 5 øre pr. kg. Krise- og særtilllegg til trygden begynte i 1934. Siden 1. juli 1937 — og fremdeles — gjelder disse satsene: for bygg 1 øre pr. kg, som sammen med de ordinære grunnsatser gjelder for ubegrenset mengde. Hertil kommer 4 øre pr. kg for hvete og rug, 1 øre pr. kg for bygg og 2 øre pr. kg for havre for tilsammen 1500 kg pr. bruk, herav dog høyst 1200 kg hvete og rug. Fra samme tid gjaldt et særtilllegg for fjellbygder med 1 øre pr. kg bygg for inntil 1500 kg pr. bruk, men denne sats er fra 1944 økt til 4 øre.

For poteter var grunnprisen både i 1944 og 1945 kr. 15 pr. 100 kg. I 1946 var tilførselene av nye poteter rikelige allerede fra midten av juli, slik at det ble unødvendig å opprettholde maksimalprisnotering. Forbudet mot å føre opp poteter var opphevd allerede i oktober 1945, og høsten 1946 ble det utført en del poteter for å lette markedet. Prissentralens middelpriiser ligger for siste kvartal av 1946 omkring 1—2 kroner lavere enn for samme måneder i 1945. Utover vinteren og våren 1947 har imidlertid tilførselene vært knappe og prisene økt, og fra 1. april 1947 er det igjen fastsatt maksimalpriser — på samme nivå som i 1946.

Grønnsakprisene for 1945 var opprinnelig fastsatt på samme nivå som 1944 med et tillegg på 5 øre pr. kg for gulrot. På grunn av tilgangen ble prisene redusert med 15 pst. fra 30. juli. 17. november ble rasjoneringen av grønnsaker opphevet. I 1946 har prisutvalget for grønnsaker notert maksimalpriser hver uke for Sør-Norge. I oktober var disse noteringene 20 øre pr. kg for vinterkål og 30 øre pr. kg for gulrøtter ved salg fra produsent.

For stråfôr var prisene uforandret i 1944, 1945 og 1946. For Sør-Norge var prisen for høy kr. 12.50 og for havre- og bygghalm kr. 4,50 pr. 100 kg. Tillegget for pressing er økt i 1946 til kr. 3 pr. 100 kg. Prissentralens middelpris for høy var for månedene juli—desember kr. 16.50 i 1945 og kr. 17.50 i 1946.

Fra 23. januar 1947 er prisnivået for høy økt med kr. 2.50 pr. 100 kg, men halmprisene er uforandret.

Prisene på husdyrprodukter ble regulert både i 1945 og i 1946. I 1945 ble de nye priser på kjøtt og flesk gjort gjeldende fra 25. august. Det tidligere prisonesystem ble da opphevet. For å motvirke øking i utsalgsprisene, ga staten da et tilskott på 95 øre pr. kg for storfeslakt, 75 øre pr. kg for grise- og hest-slakt og 55 øre pr. kg for sau, lam og kalv. Disse tilskottene svarte omtrent til de gjennomsnittlige pristillegg for produsentene. I 1946 ble fleskeprisene satt opp med 25 øre pr. kg fra 24. juni. Noe senere ble alle kjøtt- og fleskepriser satt opp — ved kunngjøring av 1. november, men slik at tillegget ble gjort gjeldende fra 1. september ved etterbetaling. Dette siste tillegget var 20 øre pr. kg flesk, 50 øre pr. kg for sau og lam og varierende fra 35 til 55 øre pr. kg for storfe, hest og geit. Pristillegget i 1946 er bare delvis dekket ved statstilskott. Tilskottet utgjør nå kr. 1.15 pr. kg for storfeslakt, 75 øre pr. kg for kalv, hest og svin og 55 øre pr. kg for sau og lam. Prisene til produsent er kr. 3,35 for okse kl. I, kr. 3,40 for svin inntil 120 kg og kr. 3,75 for sau, kl. I, alt pr. kg.

Eggprisene ble økt samtidig med kjøttprisene i 1945 og ble da satt til kr. 4 pr. kg i Sør-Norge. Prisen er uforandret i 1946.

Utsalgsprisene på konsummjølk og meieriprodukter som i det vesentligste har vært uforandret siden høsten 1940, er økt i juni og oktober 1946.

Maksimalprisene fra meieri var i kr. pr. kg for:

	Smør	Helfeit gandaost	Halvfeit nøkkelost	Blandet geitmysost	Mysost
Til detaljist fra 1. okt. 1940..	4.10	2.35	2.05	2.50	1.10
» » » 24. juni 1946..	4.55	2.65	2.15	2.60	1.10
» » » 16. okt. 1946..	5.35	2.90	2.30	2.90	1.10

Utsalgsprisene på konsummjølk var for prissone I i løst mål inklusive omsetningsavgift:

	Hel- mjølk	Skummet mjølk
Fra 1. oktober 1940	42 øre pr. l	—
» 2. desember 1941	42 —»—	20 øre pr. l
» 24. juni 1946	44 —»—	21 —»—
» 16. oktober 1946	47 —»—	21 —»—

De prisene meieriene har utbetalt leverandørene, er ikke bare avhengig av utsalgsprisene på mjølk og meieriprodukter, men også mengdeforholdet mellom konsummjølk og produksjonsmjølk, meierienes driftsutgifter og — i stadig større utstrekning — av statstilskottene, som har vært ytt etter vekslende regler.

Som uttrykk for de månedlige endringer i mjølkeprisen gjengir en Østlandets Mjølkesentrals grunnpris i regning med meieriene:

	1939	1945	1946
Januar	19.5	30.5	35.5
Februar.....	19.5	30.5	36.0
Mars	19.5	31.0	36.0
April	19.0	31.5	36.0
Mai	19.0	31.5	35.5
Juni	19.0	31.5	36.0
Juli	19.0	32.0	38.0
August	19.3	32.0	38.5
September	19.3	32.0	38.5
Oktober	19.5	36.0	40.0
November.....	20.0	35.5	41.5
Desember	20.5	35.5	41.5

Den mjølkepris som endelig kommer produsentene til gode — nettoutbyttet av meierimjølka — viser noe sterkere stigning fra 1939 og var for hele landet:

1939.....	18.80	1943.....	35.51
1940.....	23.04	1944.....	35.66
1941.....	28.75	1945.....	37.11
1942.....	33.53	1946.....	42.14

Fra 1. oktober 1945 ble statstilskottet til mjølka endret til et tilskott på 12.8 øre pr. l for all meieriført mjølk. Dette tilskottet skulle erstatte de tidligere tilskott og premieringstilleggene og dessuten innebære en prisbedring på 4 øre pr. l.

I tillegg til dette yter staten et tilskott på 3 øre pr. l meieriført mjølk i Nord-Norge og i fjell- og fjordbygder i Sør-Norge.

Produsentene av gårds- og fjellsmør får tilskott etter liknende regler, slik at tilskottet svarer til 90 pst. av hva smørmeieriene oppnår, og tilsvarende får fjell- og fjordbygdene og Nord-Norge i tillegg 2.7 øre pr. l mjølk som regnes å være brukt i smørproduksjonen.

Landbruksdepartementet har gitt regler — av 15. januar 1946 — om statsstøtte ved direkte levering av mjølk.

I 1946 er prisnivået for mjølk økt med 5 øre pr. l. Denne prisøkningen er ikke dekket ved statsstøtte, men er gjennomført ved å øke utsalgsprisene — i juni med 2 øre pr. l og i oktober med 3 øre pr. l mjølk. Smør- og osteprisene er samtidig regulert tilsvarende.

Prissentralens middelpriis for gårdssmør økte fra kr. 6.02 for september til kr. 7.85 pr. kg for oktober 1945 og til omkring kr. 9 ved utgangen av 1946.

Prisen på ull er økt sterkere enn prisene på de øvrige landbruksvarer og var allerede i 1942 over 3 ganger førkrigsprisen. Senere er prisen uforandret og er heller ikke endret ved reguleringene i 1945 og 1946. Men mens ullen ikke tidligere har vært omfattet av statstilskottene, yter staten fra 1. oktober 1945 et tilskott, slik at prisene for spinneriene blir redusert med 50 pst.

Prisene på livdyr lå uforholdsmessig høyt under krigen, men i løpet av 1945 gikk interessen for livdyrkjøp sterkt tilbake. Brukshest og livsau ble omsatt under de fastsatte maksimalpriser, og prisbestemmelsene for disse dyreslag ble derfor opphevet for Sør-Norge i oktober 1945, men fremdeles gjelder forbudet mot å ta urimelige priser.

For smågriser ble det gitt nye maksimalpriser 17. august 1945 i forbindelse med de nye fleskeprisene. De tidligere priser av 3. juli 1941, ble her økt med ca. 30 pst. Prissentralens middelpriis for 6 ukers gris ble ved pristillegget økt fra 40 til 51 kroner pr. stk. Vinteren 1946/47 var omsetningen treg, og maksimalprisene ble opphevet fra 1. april 1947. Senere er etterspørselen økt og prisene steget.

Prisene på pelsdyrskinn er helt avhengig av det utenlandske marked, og salget til utlandet byr nå på mange vanskeligheter på grunn av pris- og valutaforholdene og manglende kjøpeevne for luksusbetonte varer. I 1943/44 var gjennomsnittsprisen for sølvrevskinn ved auksjonene kr. 550 og for Tysklandskontrakten kr. 415. I sesongen 1944/45 ble Tysklandskontrakten sabotert og omsetningen i det hele liten, slik at storparten av produksjonen lå over til neste sesong. I 1945/46 lå prisene allerede ved de første auksjonene på et mye lavere nivå enn i krigsårene og falt ytterligere i løpet av sesongen for sølvrev fra kr. 208 i desember til kr. 156 i mars, for blårev fra kr. 292 i desember til kr. 253 i mars, mens minkskinn steg fra kr. 96 i desember til kr. 108 i mars. Blårevprisene lå forholdsvis høyt den første tiden, da De Forente Stater var kjøpere, men falt senere sterkt, da dette marked sviktet. I sesongen 1946/47 er prisene gått ytterligere ned. Gjennomsnittsprisen for sølvrev er falt fra kr. 142 i desember til

kr. 107 i april, blårev fra kr. 284 til kr. 141 og mink, som begynte høyt med kr. 148 i desember, falt til kr. 96 i april. Prisene på platinaskinn har gått noe opp og ned mellom kr. 350 og 250.

For skogsproduktene har prisene i de siste årene vært preget av mange tilleggsbestemmelser. Foruten at maksimalprisene har vært forskjellige etter leveringsstedet — bilvei — jernbane — vassdrag — er det fastsatt tillegg for vanskelige driftsforhold, driftstilskott etter framdrevet, i forhold til pålagt, kvantum og tillegg for tidlig levering av ved.

Prisbestemmelsene for tømmer i oktober 1945 innebar en prisøking på kr. 7 pr. m³, men det tidligere driftstilskottet etter framdrevet kvantum ble da sløyfet. I desember 1945 ble det gitt et tillegg på kr. 0.75 pr. m³. Nye tømmerpriser ble fastsatt i august 1946 med en øking fra fjorårets oktoberpriser på kr. 5 pr. m³, for midtmålstømmer.

Prisene var for Østlandet kl. II med forskott:

	Midtmålstømmer kr. pr. m ³		Toppmålstømmer Battenskalaens grunnpriser	
	Gran	Skurslip	Gran	Furu
14. september 1944 levert ved vassdrag	23.00	22.50	+ 170 pst.	+ 165 pst.
4. oktober 1945 levert ved vassdrag	30.00	29.50	+ 250 »	+ 250 »
31. august 1946 levert ved vassdrag eller opplastet jernbane	35.00	34.50	+ 315 »	+ 315 »

For levering ved bilvei er prisene kr. 2 lavere pr. m³.

Prisene på kubb ble ikke endret våren 1945, men etter økingen i tømmerprisene ble også kubbprisene satt opp, og for sevjebarket grankubb ble den tidligere pris kr. 20 pr. m³ løst mål, økt 29. november til kr. 26. Denne pris er ytterligere økt 15. mai 1946 til kr. 29 opplastet jernbane.

Vedprisene er blitt økt hver vår i 1945, 1946 og 1947. I tillegg til prisene av 1945 og 1946 kom et driftstilskott på henholdsvis kr. 3 og kr. 12 pr. 60 cm og 3 m favner. I 1947 er driftstilskottet inkludert i de noterte priser. Maksimalprisene var i kr. pr. favn for Østlandet:

	Bjørk	Skogsved	
	60 cm	60 cm	3 m
Fra 21. mai 1941.....	47.50	36.00	136.00
Fra 15. april 1945.....	55.00	41.00	154.00
Fra 29. mai 1946.....	58.00	44.00	166.00
Fra 15. april 1947.....	66.00	53.00	203.00

For tidlig levering av veden er det gitt disse tillegg til de nevnte prisene:

	Kr. pr. favn	
	60 cm	3 m
1945. Ved levering før 1. jan. 1946	3	12
1946. » » » 1. febr. 1947	3	12

og ved omsetning gjennom kommunal brenselnemnd:

1947. Ved levering før 10. des. 1947	5	20
1947. » » » 15. febr. 1948	3	12

Prissentralens middelpriser for bjørkeved i 60 cm favn er gått opp fra kr. 72.25 høsten 1944 til kr. 80.58 høsten 1945 og til kr. 82 høsten 1946.

For jordbrukets produksjonsmidler har prisstigningen under krigen stort sett vært mindre enn for produktene. Etter Landbrukshøgskolens prisindeks er stigningen 72 pst. fra 1938/39 til 1946/47. Forholdet mellom produktene og produksjonsmidlene var omtrent uforandret til 1941/42, men for 1944/45 lå produksjonsmidlene 28 poeng lavere enn produktene, og for 1946/47 er forskjellen 52 poeng.

Da fôrcellulosen ble tatt i bruk som erstatningsfôr i begynnelsen av krigen, betød dette en øking i fôrenhetsprisen. I 1945 gikk cellulosen ut av omsetningen, og de vanlige kraftfôrstoffer ble igjen tatt i bruk — i begrensede mengder og nå til en høyere fôrenhetspris enn cellulosen.

Sammenliknet med forholdet i 1939, er prisene i kr. pr. kg:

	Saltfattig sildmjøl	Jordnøttmjøl	Maisgrøp	Ruggris
1939, gjennomsnitt.....	29.05	23.28	19.86	14.28
Fra 25. oktober 1945	36.00	39.00	32.00	22.50

De nye prisene er regulert til et prisnivå som svarer til 30 øre pr. fôrenhet, som var forutsetningen da mjølkeprisene ble regulert i 1945. Unntatt er sildmjøl, hvor den tidligere pris er opprettholdt på ca. 24.5 øre pr. f.e.

Etter Landbrukshøgskolens prisindekstall for 1946/47 er kraftfôr i vanlig blanding til mjølkekyr 94 pst. dyrere enn i 1938/39.

For kunstgjødsel har det ikke vært noen vesentlige prisendringer, men for innkjøpssesongen 1946/47 er det innført terminpriser for de viktigste vareslagene. For bestilling innen 15. august er prisen på kalksalpeter kr. 13.60, for 40 pst. kaligjødsel kr. 14.40 og for norsk 17—18 pst. superfosfat kr. 9.70 pr. 100 kg. Ved bestilling etter 1. mars 1947 er prisene kr. 1 høyere for kalksalpeter og kr. 1.50 høyere for kali og superfosfat.

Mens prisen på kvelstoff og kali ligger omtrent på førkrignivå, er prisen på fosfatgjødning steget sterkt. En vanlig blanding er etter Landbrukshøgskolens prisindeks steget 23 pst. i pris fra 1938/39 til 1946/47.

Prisene på landbruksredskap var stort sett de samme i 1944 og 1945, men i 1946 og 1947 er det noen øking. Sammenliknet med 1939 var prisene disse:

	Norsk plog (11 ^h)	Fjærharv (9 t.)	Slåmaskin (2 h.)	Arbeids- kjerre	Høyvogn
1939.....	176.00	92.00	420.00	175.00	280.00
1945.....	240.13	148.12	912.71	253.00	385.00
1946.....	256.94	155.53	912.71	253.00	385.00
1947.....	244.00	148.00	1033.00	350.00	550.00

Etter Landbrukshøgskolens indeks er maskiner og redskap 76 pst. dyrere i 1946/47 enn i 1938/39.

For utgifter ved bygging viser den samme indeks en liknende prisøkning — 69 pst. — for den samme tid.

Arbeidslønningene har økt mer siden 1939 enn prisene på produksjonsmidlene. Som gjennomsnitt for hele landet var lønningene i kr.:

	Årslønn (hertil kost og losji)		Daglønn i sommerhalvåret på egen kost						Daglønn for skogsarbeidere i vinterhalvåret		Gjennom- snittlig dagsfor- tjeneste for skogs- kjøring (mann og hest)
			Våronn		Slåttonn		Skuronn				
	Tjene- ste- gutter	Tjene- ste- jenter	Menn	Kvin- ner	Menn	Kvin- ner	Menn	Kvin- ner	På arbeids- giverens kost	På egen kost	
1938-39	576	382	5.23	3.46	5.68	3.65	5.35	3.59	3.79	5.41	8.84
1939-40	624	411	5.55	3.68	6.05	3.89	5.65	3.82	4.13	5.87	9.65
1940-41	690	438	6.20	4.07	6.70	4.33	6.34	4.29	4.82	6.70	11.44
1941-42	892	535	8.20	5.26	9.01	5.65	8.38	5.45	6.44	8.80	14.81
1942-43	1 093	648	9.78	6.26	10.39	6.54	9.67	6.34	7.92	10.56	18.29
1943-44	1 237	746	10.61	6.86	11.28	7.13	10.46	6.98	8.45	11.12	18.82
1944-45	1 366	845	11.48	7.38	12.09	7.78	11.54	7.51	9.09	11.98	20.61
1945-46	1 580	974	12.12	8.00	12.84	8.40	12.30	8.25	10.04	13.18	21.99
1946-47	1 981	1 170	14.34	9.42	15.06	9.79	14.27	9.55	11.91	15.18	24.69

Bevegelsen i lønningene i de enkelte fylkene går fram av tabellen på neste side.

Siden 1945/46 er årslønnen for menn steget omkring 25 pst. og daglønnen omkring 17 pst. For kvinner er årslønnen steget noe mindre, men daglønnen like mye som for menn.

Både for gårdsgutt og fjørsrøker er årslønnen nå kommet opp i nesten 3½ ganger årslønnen i 1938/39. Daglønnen er steget noe mindre — på arbeidsgiverens kost til omkring 3 ganger lønnen i 1938/39 og på egen kost til omkring 2.7 ganger lønnen i 1938/39. Forskjellen mellom lønn med og uten kost — kost-

Arslønn for tjenere.

	Menn					Kvinner				
	1946 —47	1945 —46	1938 —39	Endring i pst.		1946 —47	1945 —46	1938 —39	Endring i pst.	
				fra					fra	
				1945 —46	1938 —39				1945 —46	1938 —39
	Kr.	Kr.	Kr.			Kr.	Kr.	Kr.		
Østfold	2381	1857	691	+ 28.2	+ 244.6	1456	1218	522	+ 19.5	+ 178.9
Akershus	2405	1974	721	+ 21.8	+ 233.6	1447	1232	547	+ 17.5	+ 164.5
Hedmark	1949	1540	664	+ 26.6	+ 193.5	1235	1035	444	+ 19.3	+ 178.2
Opland	2164	1717	649	+ 26.0	+ 233.4	1381	1076	452	+ 28.3	+ 205.5
Buskerud	2248	1895	671	+ 18.6	+ 235.0	1518	1302	498	+ 16.6	+ 204.8
Vestfold	2299	1698	669	+ 35.4	+ 243.6	1677	1196	513	+ 40.2	+ 226.9
Telemark	2072	1768	647	+ 17.2	+ 220.2	1367	1114	442	+ 22.7	+ 209.3
Aust-Agder	2246	1654	678	+ 35.8	+ 231.3	1179	1047	441	+ 12.6	+ 167.3
Vest-Agder	2053	1558	600	+ 31.8	+ 242.2	1180	990	390	+ 19.2	+ 202.6
Rogaland	2322	2012	644	+ 15.4	+ 260.6	1328	1145	419	+ 16.0	+ 216.9
Hordaland	1803	1353	521	+ 33.3	+ 246.1	1111	846	354	+ 31.3	+ 213.8
Sogn og Fjordane ..	1870	1453	542	+ 28.7	+ 245.0	1167	956	378	+ 22.1	+ 208.7
Møre og Romsdal ...	1715	1305	440	+ 31.4	+ 289.8	1076	829	308	+ 29.8	+ 249.4
Sør-Trøndelag	1679	1427	466	+ 17.7	+ 260.3	1003	893	320	+ 12.3	+ 213.4
Nord-Trøndelag	1779	1525	534	+ 16.7	+ 233.1	1030	902	345	+ 14.2	+ 198.6
Nordland	1864	1440	510	+ 29.4	+ 265.5	927	768	267	+ 20.7	+ 247.2
Troms	1869	1510	532	+ 23.8	+ 251.3	914	812	261	+ 12.6	+ 250.2
Finmark	—	—	492	—	—	—	—	295	—	—
Bygdene i alt	1981	1580	576	+ 25.4	+ 243.9	1170	974	382	+ 20.1	+ 206.3

Daglønn i slåttonna på egen kost.

Østfold	16.02	13.35	6.10	+ 20.0	+ 162.6	11.81	9.44	4.53	+ 25.1	+ 160.7
Akershus	14.20	13.25	5.81	+ 7.2	+ 144.4	10.63	9.54	4.11	+ 11.4	+ 158.6
Hedmark	12.77	10.92	5.32	+ 16.9	+ 140.0	9.34	7.98	3.63	+ 17.0	+ 157.3
Opland	13.29	11.30	5.10	+ 17.6	+ 160.6	9.22	7.50	3.47	+ 22.9	+ 165.7
Buskerud	15.89	12.76	5.92	+ 24.5	+ 168.4	10.60	9.13	3.97	+ 16.1	+ 167.0
Vestfold	14.44	13.08	6.37	+ 10.4	+ 126.7	10.46	9.10	4.15	+ 14.9	+ 152.0
Telemark	15.30	12.59	6.06	+ 21.5	+ 152.5	9.43	7.87	3.79	+ 19.8	+ 148.8
Aust-Agder	14.93	12.57	6.21	+ 18.8	+ 140.4	8.58	7.13	3.63	+ 20.3	+ 136.4
Vest-Agder	15.12	13.52	6.80	+ 11.8	+ 122.4	9.16	8.26	4.06	+ 10.9	+ 125.6
Rogaland	15.95	13.86	5.96	+ 15.1	+ 167.6	10.63	9.14	4.04	+ 16.3	+ 163.1
Hordaland	14.44	11.84	5.51	+ 22.0	+ 162.1	8.79	7.69	3.62	+ 14.3	+ 142.8
Sogn og Fjordane ..	13.53	11.74	4.80	+ 15.2	+ 181.9	8.99	7.83	3.35	+ 14.8	+ 168.4
Møre og Romsdal ...	14.93	12.59	5.30	+ 18.6	+ 181.7	8.98	8.16	3.53	+ 10.0	+ 154.4
Sør-Trøndelag	15.42	13.94	5.07	+ 10.6	+ 204.1	11.05	10.09	3.56	+ 9.5	+ 210.4
Nord-Trøndelag	14.35	12.28	5.09	+ 16.9	+ 181.9	9.99	8.21	3.43	+ 21.7	+ 191.3
Nordland	16.01	13.98	5.54	+ 14.5	+ 189.0	9.83	8.15	3.10	+ 20.6	+ 217.1
Troms	17.38	15.02	5.28	+ 15.7	+ 229.2	11.32	9.77	2.93	+ 15.9	+ 286.3
Finmark	19.23	—	6.20	—	+ 210.2	11.38	—	3.76	—	+ 202.7
Bygdene i alt	15.06	12.84	5.68	+ 17.3	+ 165.1	9.79	8.40	3.65	+ 16.5	+ 168.2

dagsverdien — er altså økt noe mindre enn lønnen for øvrig og er nå vel det dobbelte av verdien i 1938/39. For skogsarbeid er også lønningene nå omkring 3 ganger de tilsvarende satser i 1938/39.

For kvinner er årslønnen økt noe mindre enn for menn — til omkring 3

ganger lønnen i 1938/39, mens daglønnen er økt like mye som for menn — til 3 og 2.7 ganger lønnen i 1938/39 henholdsvis med og uten kost, slik at kostdagsverdien også her er økt bare til det dobbelte.

Mens lønningene etter denne statistikk er økt hvert år fra 1938/39, var de tariffestede lønninger uforandret fra 15. mai 1941 til frigjøringen. Deretter ble tariffene økt med virkning fra 8. mai 1945 og ytterligere etter forhandlinger høsten 1945, med virkning fra 14. oktober 1945. Tariffene kom da opp på omtrent samme nivå som lønnsstatistikkenes tall. Ved indeksregulering i oktober 1946 ble daglønnen økt med 25 øre og fra 15. januar 1947 gjelder nye tariffer, hvor normalsatsen for daglønn på egen kost ble satt til kr. 13.25 for sommer-tiden og kr. 12.75 for vinteren. Samtidig ble arbeidstiden redusert med 4 timer pr. uke om sommeren og verdien av kost og losji ble forhøyet til kr. 3.25 pr. dag. I 1939 var den tilsvarende tariffsats kr. 4.50 (minstelønn) for sommertiden.

Prisene på faste eiendommer blir etter forordning av 23. oktober 1940 fastsatt for hvert enkelt tilfelle av særskilte prisnemnder i hvert herred. Etter forskriftene skal prisforholdene i tiden 1. januar—8. april 1940 legges til grunn ved takseringen. For landet under ett steg prisen i kroner pr. skyldmark allike-vel fra kr. 5617 i 1938 til kr. 8245 i 1943, i alt 46.8 pst. I 1944 gikk gjennomsnittsverdien noe ned — til kr. 8161, men det var øking i noen distrikter: Telemark—Sørlandet og Trøndelag—Nord-Norge. Gjennomsnittsverdien for hele landet i 1945 viser igjen noe øking — til kr. 8524, eller 52 pst. høyere enn i 1938.

	1938	1939	1940	1941	1942	1943	1944	1945
Østfold	5 889	5 951	6 194	6 814	7 286	8 118	8 184	8 535
Akershus.....	6 199	6 661	6 985	7 666	8 276	9 837	9 915	10 009
Hedmark	4 914	5 225	5 761	6 314	7 067	8 073	8 061	8 108
Opland	5 380	5 615	6 164	6 531	6 997	7 984	7 782	8 164
Buskerud	6 138	6 251	6 811	7 501	8 152	9 064	8 883	8 964
Vestfold	6 114	6 271	6 634	6 965	7 732	8 640	8 541	8 823
Telemark	5 615	5 748	5 753	6 575	7 148	7 888	8 369	8 294
Aust-Agder.....	5 890	5 934	6 240	6 846	7 923	8 709	8 952	9 027
Vest-Agder	6 288	6 276	6 386	7 451	8 364	9 410	9 725	9 857
Rogaland	6 631	7 265	7 553	8 061	9 090	10 048	9 112	10 088
Hordaland	5 237	5 215	5 715	6 170	6 781	7 673	7 380	7 550
Sogn og Fjordane	4 621	4 907	5 200	5 796	6 167	7 052	6 609	6 684
Møre og Romsdal.....	4 748	5 105	5 287	5 540	6 421	6 736	6 680	6 691
Sør-Trøndelag	5 197	5 493	5 831	6 275	6 854	6 960	7 092	7 170
Nord-Trøndelag	4 938	5 021	5 343	6 107	6 635	6 809	7 041	6 916
Nordland	4 603	4 759	5 212	5 727	5 960	6 104	6 477	6 752
Troms	5 240	5 197	5 718	6 551	6 730	6 964	7 034	7 116
Riket (Finnmark unntatt) .	5 617	5 879	6 304	6 865	7 418	8 245	8 161	8 524

Tabellen viser skyldmarksverdien i kroner fylkesvis i årene 1938 til 1945. Når en skal dømme om tallene, må en huske på at skyldmarksverdien varierer sterkt etter brukets størrelse. Den er størst for de minste eiendommer og faller stort sett jamnt etter størrelsen.

Gjennomsnittsstørrelsen for de eiendommer som danner grunnlaget for beregningen, er i løpet av krigsårene sunket fra 1.5 til 1.1 skyldmark, og dette har bidratt til en del av økingen i gjennomsnittsverdien. Det er imidlertid ikke noen vesentlig forskjell i prisbevegelsen for store og små eiendommer. For de enkelte størrelsesklasser er således gjennomsnittsverdien fra 1937—39 til 1943—45 økt mellom 35 og 42 pst.

Noen holdepunkter til å dømme om forholdet mellom det økonomiske resultat i de forskjellige driftsår, gir de gårdsregnskapene som blir bearbeidd ved Selskapet for Norges Vels driftsundersøkelser. For de bearbeiddede regnskaper var bruttoavkastingen, driftsutgiftene og nettoavkastingen i kr. pr. dekar og forrentingsprosenten:

	Brutto- avkastning	Drifts- utgifter	Netto- avkastning	Forrentings- prosent
1938—39.....	79.40	68.47	10.93	3.6
1939—40.....	86.04	72.69	13.35	4.2
1940—41.....	90.62	73.29	17.33	5.2
1941—42.....	100.91	80.86	20.05	6.0
1942—43.....	108.63	88.96	19.67	5.6
1943—44.....	120.41	96.65	23.76	6.8
1944—45.....	117.98	101.18	16.80	4.7
1945—46.....	109.53	100.86	8.67	2.5

I forhold til lønnsomheten i årene 1938—40 viste disse beregninger en betydelig bedring i 1940/41 og 1941/42, et tilbakeslag i 1942/43 og atter bedring i 1943/44. Mens den bokførte kapital i 1938—40 ble forrentet med ca. 4 pst., var forrentingsprosenten for 1943/44 kommet opp i 6.8. En må dog være oppmerksom på at bedringen i driftsresultatet i noen grad skyldtes realisasjonsgjenvinst ved salg av f. eks. dyr som var fødd opp under et lavere prisnivå. Ellers skyldtes den økte bruttoavkastning først og fremst økte inntekter av planteproduksjonen — salg av poteter, korn, grønnsaker, frukt m. m. Driftsåret 1944/45 viste atter tilbakegang i lønnsomheten, og forrentingsprosenten for dette året falt til 4.7. Mens øking i produktprisene og lett avsetning for planteprodukter til matbruk bidro til å øke inntektene allerede fra de første krigsårene, så har etter hvert økte lønninger, vansker med arbeidshjelp og driftsmidler, ujamne avlinger og nedgang i husdyrproduksjonen trukket i ugunstig retning.

Overgangsåret 1945/46 viser fortsatt nedgang både i brutto- og nettoavkastingen, slik at forrentingsprosenten er kommet helt ned på nivået i 1934/35. For 1946/47 er det grunn til å anta at øking i priser og produksjonsvolum vil bidra til en vesentlig bedring i forholdet, selv om en må vente at også utgiftene øker noe.

Ved siden av bedringen i selve jordbrukets lønnsomhet og realisasjonsgjenvinsten, ga også skogen store inntekter i krigsårene, og for de mindre brukene var det rikelig adgang til arbeid utenom bruket.

Adgangen til å legge ned kapital i bygninger og driftsmidler har vært begrenset av vareknappheten, og de økte inntekter ble i stor utstrekning brukt til avbetaling på gjeld. De samlede utlån i Hypotekbanken er således gått ned fra 460 mill. kr. pr. 31. desember 1939 til ca. 329 mill. kr. i 1945 og ca. 330 mill. kr. i 1946, i Boligbankene fra 237 mill. kr. pr. 30. juni 1939 og 243 mill. kr. i 1940 til 158 mill. kr. i 1945 og ca. 148 mill. kr. i 1946.

Byrådet har for tiden under arbeid en ny undersøkelse av gjeldsforholdene i jordbruket på grunnlag av likningsoppgavene pr. 1. januar 1940, 1. januar 1944 og 1. januar 1946. Etter denne undersøkelse er gjelden gått ned fra 1117 mill. kr. i 1940 til 888 mill. kr. i 1944 og til 782 mill. kr. i 1946. Bruttoformuen er i samme tid økt fra 2772 mill. kr. i 1940 til 3320 mill. kr. i 1944 og 3866 mill. kr. i 1946. Denne økingen skyldes i stor grad øking av likningstakstene på jord med hus og skog, men omfatter også øking av formuen utenom gårdsdrift og skog. Gjeldsprosenten, som i 1932 var beregnet til 45.2, var i 1940 40.3, i 1944 26.7 og i 1946 20.2.

Det har i det foregående vært nevnt at prisene delvis har vært stabilisert ved statstilskott, dels for å hindre stigning i prisene på produksjonsmidlene, dels for å skaffe bøndene bedre priser uten direkte prisforhøyelse for vedkommende produkter.

Den innenlandske kornavl hadde før krigen statsstøtte — i form av overpris for det korn som ble solgt til staten og trygd for det som ble malt til eget bruk. Statens kornkjøp og bygdemøllenes leiemaling og kjøp, samt utgiftene til norsk korn var i årene siden 1937/38:

	Statens kjøp av norsk korn tonn	Bygdemøllenes leiemaling og kjøp tonn	Statens utgifter til norsk korn	
			Overpris og trygd mill. kr.	Utgifter ved innkjøp, frakt m. m. mill. kr.
1937—38.....	75 033	195 511	16.1	1.7
1938—39.....	72 293	206 711	18.2	1.8
1939—40.....	51 743	201 545	14.9	1.5
1940—41.....	51 128	145 952	8.0	2.0
1941—42.....	136 652	62 286 ¹	5.1	3.7
1942—43.....	159 290	47 170 ¹	2.3	7.1
1943—44.....	169 955	43 444 ¹	3.0	6.3
1944—45.....	128 523	42 589 ¹	3.1	4.8
1945—46.....	70 551	150 408 ¹	8.4	2.7

¹ Bare leiemaling.

Det meste av utgiftene ved overprisen på norsk korn ble utliknet på den betydelige mengde billig innført korn. Mens gjennomsnittsprisen på innført korn i 1939 var ca. kr. 12 pr. 100 kg, var den imidlertid i årene 1941—44 økt til ca. kr. 42—50, og det var da ingen «overpris» på norsk korn. Den første tid etter frigjøringen ble det innført oversjøisk korn til rimeligere priser, men etter

hvert er prisene igjen steget over prisnivået for norsk korn. For allikevel å kunne holde mjøl- og brødprisene uforandret, er det til nedsettelse av prisen på brødmjøl brukt betydelige beløp.

Statens utgifter til prisreguleringer økte sterkt i krigsårene og er etter frigjøringen ytterligere steget som følge av større varetillgang og prisstabiliseringspolitikken. En gir nedenfor en oversikt over de tilskott som er ført over fra statsregnskapet 1939/40, i mill. kr.:

	Statstilskott til prisregulering i alt	Derav til:				
		Brødmjøl	Mjøl	Kjøtt og flesk	Kraftfôr og spise fett	Kunstgjød sel
1939—40	14.2	—	8.4	—	—	1.1
1940—41	28.0	—	4.9	—	13.9	1.9
1941—42	120.9	60.0	9.6	—	46.0	2.6
1942—43	213.8	90.0	44.4	—	70.3	4.2
1943—44	235.2	110.0	39.2	—	61.7	6.5
1944—45	131.1	35.0	35.3	—	51.4	3.6
1945—46	242.1	67.0	67.9	18.6	45.3	12.1
1946—47	477.9	108.6	103.5	46.8	109.6	24.6

Foruten disse tilskottene direkte til prisregulering, ble det også ellers gitt offentlig støtte til flere nye tiltak som skulle tjene til å opphjelpe produksjonen. En kan nevne tilskott til traktorer og gassgeneratorer, til oppføring av drivhus, til bygging av nye og væling av eldre potetkjellere, til oppføring av potettørkerier, til ugras- og frukttresprøyter m. m.

For flere av de tidligere tiltak til opphjelpe av jordbruket er tilskottene forhøyet og formues- og inntektsgrensen hevet. Dette gjelder f. eks. støtten til bureising og ordinær nydyrking, grøfting av tidligere dyrket jord og gjød seloppsamling.

Tabeller.

Tabell 1. Jordbruks-

	Øst- fold	Akers- hus	Hed- mark	Op- land	Buske- rud	Vest- fold	Tele- mark	Aust- Agder
Høstvetete	6 492	1 351	1 102	520	971	651	573	259
Vårhvetete	56 330	61 201	52 623	27 386	35 182	51 059	22 824	8 432
Høstrug	7 644	1 072	1 490	579	783	3 095	522	223
Vårrug	482	358	1 269	1 715	841	2 817	239	85
Bygg	2 394	28 465	45 151	85 568	16 200	4 612	5 077	953
Havre	138 117	152 460	127 485	56 724	58 143	67 282	21 583	12 399
Blandkorn	4 363	3 442	3 324	29 214	4 165	629	280	22
Erter	1 805	1 348	1 873	1 867	732	197	119	133
Korn og erter i alt	217 627	249 697	234 317	203 573	117 017	130 342	51 217	22 506
Grønnfôr	5 726	7 094	22 263	19 553	6 441	1 929	5 168	2 805
Potete	49 144	61 817	75 468	59 967	31 732	40 260	22 253	15 816
Fôrnepe	4 622	4 265	11 917	7 038	1 600	1 491	891	638
Kålrot	15 333	14 807	14 393	10 977	5 196	10 878	2 841	986
Fôrbete	1 663	1 784	183	325	3 333	2 651	1 570	1 040
Fôrmargkål	591	537	359	204	132	123	21	84
Kål	1 879	3 450	1 045	2 224	2 152	1 476	534	526
Gulrot	820	1 136	673	466	408	860	353	274
Jordbær	258	810	349	324	1 511	1 046	139	394
Bringebær	230	1 364	238	233	817	379	131	163
Andre vekster på åker og i hage .	12 540	27 619	9 413	7 421	17 659	14 469	8 413	5 692
Brakk	3 859	4 277	7 152	1 819	3 042	2 425	1 197	634
I alt åker og hage	314 292	378 657	377 770	314 124	191 040	208 329	94 728	51 558
Eng til slått:								
Eng på dyrket jord	352 110	364 744	389 066	311 090	238 524	221 331	175 178	90 069
Natureng på innmark	1 664	20 669	63 495	78 874	33 517	5 040	31 647	11 612
Seterløkker	—	50	25 678	70 177	27 775	—	7 897	1 486
Utslåtter som høstes årlig	50	1 565	14 514	9 646	4 920	457	11 173	21 075
Eng til beite:								
Kulturbeite på dyrket jord	58 997	61 745	20 271	10 918	22 029	34 199	13 714	4 463
Annen eng til beite på dyrket jord	34 420	18 795	9 746	1 936	2 166	15 601	1 177	982
Kulturbeite på udyrket jord ...	24 353	31 159	63 214	81 120	12 234	9 839	20 612	4 072
Annen eng til beite på udyrket jord	4 995	18 123	53 238	44 018	6 821	2 619	9 549	1 341
I alt jordbruksareal	790 881	895 507	1016992	921 903	539 026	497 415	365 675	186 658

arealet i 1946. Dekar.

Vest-Agder	Roga-land	Horda-land	Sogn og Fjord.	Møre og Romsd.	Sør-Trøndelag	Nord-Trøndelag	Nord-land	Troms	Finnmark	Rikets bygder 1946
344	237	77	105	517	604	256	-	-	-	14 059
6 551	9 534	2 848	3 126	7 416	8 854	14 960	459	7	-	368 792
94	236	40	25	42	94	-	-	-	-	15 939
130	601	35	12	85	55	146	206	-	-	9 076
763	12 837	4 417	8 188	21 489	68 484	83 605	13 758	3 364	-	405 325
17 378	53 352	10 978	8 370	18 227	32 615	56 123	4 403	14	-	835 653
10	5	91	164	104	126	1 091	24	35	-	47 089
138	31	19	17	16	57	242	-	-	-	8 594
25 408	76 833	18 505	20 007	47 896	110 889	156 423	18 850	3 420	-	1 704 527
2 981	7 802	10 068	6 541	9 158	8 313	5 004	23 359	15 388	3 109	162 702
14 898	50 282	30 126	21 880	29 615	26 806	44 168	31 960	16 490	1 171	623 853
314	7 245	943	679	3 704	10 817	19 865	1 886	137	-	78 052
566	8 949	1 662	1 516	1 627	1 484	3 442	589	184	4	95 434
882	6 556	94	32	25	9	-	5	6	-	20 158
94	2 403	310	170	50	95	144	45	-	-	5 362
328	1 595	821	143	346	343	1 009	436	152	29	18 488
462	1 863	571	286	315	398	876	663	321	42	10 787
217	183	126	36	184	356	134	48	21	-	6 136
72	201	337	185	134	64	99	49	2	-	4 698
3 130	10 299	19 513	12 425	5 954	2 132	2 840	750	128	7	160 404
1 588	3 409	997	477	1 369	1 988	478	1 298	651	1 833	38 493
50 940	177 620	84 073	64 377	100 377	163 694	234 482	79 938	36 900	6 195	2 929 094
134 273	206 058	235 899	192 701	281 322	405 879	338 916	371 177	213 876	42 093	4 564 306
16 733	23 264	159 894	173 983	140 141	65 534	18 065	207 434	101 439	50 743	1 203 748
2 322	443	4 164	7 521	4 794	8 781	2 317	423	-	133	163 961
25 876	11 417	35 215	25 126	29 612	24 219	7 433	44 755	43 410	6 703	317 166
5 547	21 971	10 751	3 680	4 853	17 651	36 171	3 163	816	59	330 998
1 967	23 494	1 405	295	3 016	16 086	18 846	989	222	1 122	152 265
7 420	67 949	32 095	23 509	27 452	15 517	19 147	8 778	8 851	221	457 542
1 361	25 150	14 858	9 942	24 583	19 036	13 068	18 711	6 791	1 312	275 516
246 439	557 366	578 354	501 134	616 150	736 397	688 445	735 368	412 305	108 581	10 394 596

Tabell 1 b. Jordbruksarealet i 1946.

	Øst- fold	Akers- hus	Hed- mark	Op- land	Buske- rud	Vest- fold	Tele- mark	Aust- Agder
Høsthvete.....	58.6	33.8	109.0	58.5	34.0	29.7	66.2	118.6
Vårhvete.....	80.6	99.9	94.6	97.7	103.7	94.1	84.2	102.4
Høstrug.....	158.2	73.4	59.7	51.6	133.1	97.0	133.2	123.3
Vårrug.....	34.9	48.6	67.8	75.6	35.5	60.2	29.3	21.2
Bygg.....	187.3	80.7	89.9	80.1	81.3	143.9	75.3	43.3
Havre.....	92.9	97.2	98.5	111.6	96.0	95.8	94.3	98.3
Blandkorn.....	228.2	82.0	65.5	94.3	98.5	72.8	229.1	33.0
Erter.....	390.8	186.4	259.1	79.2	113.0	115.7	192.7	55.6
Korn og erter i alt.....	90.9	94.4	95.1	91.2	93.5	93.9	86.8	93.2
Grønnsfôr.....	87.3	85.0	138.3	148.5	88.5	47.0	130.0	146.4
Potet.....	129.4	129.6	130.0	136.5	124.4	122.4	111.6	115.2
Førnepe.....	57.0	50.7	75.9	53.6	66.4	66.1	53.1	133.1
Kålrot.....	158.4	97.5	104.8	129.9	82.3	114.2	109.6	147.2
Førbete.....	45.4	63.8	46.6	97.8	149.0	72.3	76.7	76.5
Førmargkål.....	71.7	57.0	37.6	27.3	23.2	16.0	8.6	95.1
Kål.....	143.8	125.1	125.4	181.1	110.8	116.1	140.9	132.6
Gulrot.....	77.0	115.6	59.3	74.5	117.1	89.0	89.4	135.4
Jordbær.....	45.5	62.9	86.2	157.3	81.0	122.8	63.3	92.0
Bringebær.....	69.8	81.0	118.2	125.7	119.4	105.0	65.4	153.4
Andre vekster på åker og i hage.	69.1	75.5	84.1	81.8	114.7	89.3	86.7	93.3
Brakk.....	102.1	84.7	155.0	114.2	155.1	197.0	116.6	112.9
I alt åker og hage.....	94.8	95.6	102.2	99.4	99.7	97.9	93.4	102.7
Eng til slått:								
Eng på dyrket jord.....	88.9	90.2	95.3	93.1	89.2	86.5	94.4	87.9
Natureng på innmark.....	26.9	75.0	64.5	64.2	64.1	61.4	72.3	77.4
Seterløkker.....	—	15.0	101.7	85.7	83.5	—	57.8	62.4
Utslåtter som høstes årlig.....	20.0	46.4	69.4	65.8	60.2	59.6	75.0	39.0
Eng til beite:								
Kulturbete på dyrket jord....	167.6	139.0	157.1	152.7	160.0	142.1	137.5	205.5
Annen eng til beite på dyrket jord	222.5	148.7	124.7	167.0	139.9	136.3	198.9	164.0
Kulturbete på udyrket jord...	106.4	102.0	108.0	93.0	72.7	189.7	42.9	93.7
Annen eng til beite på udyrket jord	60.6	74.8	122.6	124.2	82.8	78.8	96.9	70.4
I alt jordbruksareal.....	96.4	95.3	97.9	95.8	91.9	95.5	93.2	80.6

Relative tall. 1939=100.

Vest-Agder	Rogaland	Hordaland	Sogn og Fjord.	Møre og Romsd.	Sør-Trøndelag	Nord-Trøndelag	Nordland	Troms	Finnmark	Rikets bygder 1946
83.0	50.5	88.2	132.4	305.7	66.7	39.9	—	—	—	54.0
153.2	99.9	339.5	405.4	280.6	92.4	81.8	53.8	5.3	—	95.5
29.8	57.0	46.7	—	157.1	87.5	—	—	—	—	102.9
43.2	104.9	48.0	23.1	100.0	—	125.0	55.6	—	—	55.8
117.5	85.5	204.3	115.8	107.9	88.3	87.4	75.1	59.2	—	86.7
102.3	99.9	80.7	76.7	65.1	94.5	103.8	75.0	17.4	—	96.0
25.0	1.7	84.6	92.5	75.8	41.0	482.8	20.0	—	—	96.2
725.0	22.9	144.4	145.5	90.5	79.8	100.9	—	—	—	145.1
110.5	96.2	109.1	104.8	93.9	90.1	92.4	73.3	57.9	—	92.8
158.5	156.0	184.1	230.9	166.9	200.4	148.3	139.5	106.0	77.7	130.1
112.5	133.3	113.3	120.9	112.3	121.8	127.0	106.0	108.9	53.8	123.1
67.9	293.3	79.5	50.6	73.3	95.5	93.4	51.6	27.6	—	78.4
106.0	131.7	89.8	167.7	136.0	87.2	138.0	167.8	361.1	75.0	116.1
64.9	53.6	61.0	53.5	34.2	8.8	—	—	—	—	65.5
39.4	61.2	27.2	29.1	8.9	19.4	22.2	44.9	—	—	41.5
119.0	136.8	125.9	82.2	84.6	130.9	157.6	179.4	220.3	183.3	130.9
120.5	129.9	131.8	156.9	110.8	173.0	70.3	204.5	294.8	82.0	101.5
124.5	73.3	62.4	106.7	110.3	171.8	78.5	110.3	233.3	—	86.5
101.8	175.0	110.9	155.3	146.8	67.0	96.9	177.8	—	—	100.1
59.6	92.7	112.7	106.7	81.7	58.5	64.3	42.1	38.3	10.6	86.2
310.7	634.8	117.7	75.7	104.3	225.1	43.3	54.0	216.3	420.5	133.4
107.5	109.2	115.0	115.6	101.1	97.3	97.9	98.0	99.8	91.0	99.4
88.1	88.5	87.1	90.2	91.4	93.2	94.3	99.9	109.5	104.2	92.4
63.7	64.5	82.5	86.6	66.5	75.9	57.6	75.9	73.6	90.1	74.0
173.9	97.1	92.8	73.2	68.5	63.0	88.4	52.7	—	53.5	82.4
50.3	41.3	74.2	56.2	67.3	61.3	60.5	60.6	58.1	42.4	57.8
136.2	121.5	219.0	375.1	174.0	170.2	184.3	188.3	260.0	101.8	155.5
181.5	196.4	229.3	291.6	225.0	143.6	157.5	223.7	602.1	57.0	104.0
84.6	83.0	68.0	33.6	109.7	152.2	89.6	111.5	53.1	897.9	174.7
18.6	100.8	95.7	60.8	105.2	106.7	56.9	137.4	161.2	85.7	97.5
83.1	98.6	92.4	90.9	86.8	92.9	95.5	89.6	91.2	89.2	93.1

Tabell 2. Husdyrholdet

	Øst- fold	Akers- hus	Hed- mark	Op- land	Buske- rud	Vest- fold	Tele- mark	Aust- Agder
<i>Hester</i>								
under 1 år (føll)	949	611	940	1 444	517	456	513	136
1 og 2 år	2 990	2 331	2 939	3 571	1 597	2 037	1 596	485
3 og 4 »	3 023	3 386	2 479	4 062	1 760	1 707	1 443	939
5—16 »	8 925	9 392	12 177	10 992	6 018	5 058	4 502	2 605
over 16 »	1 844	2 307	2 297	2 052	1 860	2 118	1 568	592
i alt	17 731	18 027	20 832	22 121	11 752	11 376	9 622	4 757
<i>Storfe</i>								
under 1 år (kalver)	13 371	15 317	25 090	23 385	12 817	9 467	7 657	3 069
okser } 1—2 år	3 165	3 884	2 610	4 447	1 928	2 619	543	358
} over 2 år	1 038	1 369	795	1 251	335	643	130	194
kviger (som ikke har hatt kalv)	13 196	12 832	15 013	15 271	8 638	7 669	5 415	2 499
kyr (som har hatt kalv)	46 937	53 535	75 888	78 333	40 381	30 167	29 094	15 136
i alt	77 707	86 937	119 396	122 687	64 099	50 565	42 839	21 256
<i>Sauer</i>								
under 1 år (lam)	6 048	7 599	43 845	54 610	16 557	4 707	18 870	11 600
over 1 år	6 974	9 278	51 301	59 385	18 262	6 330	18 561	13 215
i alt	13 022	16 877	95 146	113 995	34 819	11 037	37 431	24 815
<i>Geiter</i>								
under 1 år (kje)	40	261	2 143	3 940	1 052	66	637	79
over 1 år	60	577	8 503	20 228	3 141	136	2 456	489
i alt	100	838	10 646	24 168	4 193	202	3 093	568
<i>Svin</i>								
under 4 måneder	10 588	14 603	19 600	15 406	7 297	7 036	6 031	2 218
over } fetesvin	8 623	11 473	10 317	9 954	5 092	5 787	5 473	3 057
4 } avlsråner	99	369	138	245	153	119	125	51
mndr. } avlspurker	4 017	6 559	5 558	6 941	2 212	2 063	1 618	521
i alt	23 327	33 004	35 613	32 546	14 754	15 005	13 247	5 847
<i>Høns</i>								
voksne	153 832	135 233	120 455	108 076	76 863	100 230	49 173	41 897
kyllinger	146 052	161 562	90 572	91 743	56 379	141 869	52 141	41 254

20. juni 1946.

Vest-Agder	Rogaland	Hordaland	Sogn og Fjord.	Møre og Romsd.	Sør-Trøndelag	Nord-Trøndelag	Nordland	Troms	Finnmark	Rikets bygder 1946
276	1 610	827	1 986	1 488	1 404	771	864	245	25	15 062
699	3 771	2 233	3 368	3 720	2 926	2 316	1 704	765	26	39 074
1 071	3 584	2 617	2 389	3 048	2 790	2 220	1 378	1 199	143	39 238
2 608	9 039	6 173	4 643	6 408	8 946	7 796	6 891	3 776	1 043	116 992
762	1 858	1 445	1 112	1 246	1 649	1 671	1 870	1 330	27	27 608
5 416	19 862	13 295	13 498	15 910	17 715	14 774	12 707	7 315	1 264	237 974
6 152	14 556	12 938	17 743	15 849	19 562	15 997	26 658	12 606	2 535	254 769
571	3 219	1 909	3 421	2 095	3 775	3 759	2 783	1 062	136	42 284
94	270	349	297	415	398	463	553	153	115	8 862
4 511	12 599	8 968	9 283	10 045	9 472	9 468	8 561	5 349	779	159 568
24 811	59 672	54 558	48 518	56 905	50 881	42 610	56 869	31 879	5 323	801 497
36 139	90 316	78 722	79 262	85 309	84 088	72 297	95 424	51 049	8 888	1 266 980
23 329	131 377	105 117	83 322	73 352	53 002	36 912	81 889	42 110	4 724	798 970
22 634	153 473	123 812	106 844	79 561	59 132	43 998	82 086	45 699	7 286	907 831
45 963	284 850	228 929	190 166	152 913	112 134	80 910	163 975	87 809	12 010	1 706 801
189	1 449	6 757	16 283	6 255	5 029	2 350	4 070	3 177	218	53 995
376	3 527	12 588	29 406	8 893	8 863	8 357	7 916	7 572	583	123 671
565	4 976	19 345	45 689	15 148	13 892	10 707	11 986	10 749	801	177 666
1 433	8 700	5 125	4 604	3 445	5 156	5 608	1 182	648	68	118 748
1 373	7 054	6 385	4 492	2 458	5 845	6 337	809	248	86	94 863
7	202	127	116	87	119	356	75	27	—	2 415
69	4 146	1 701	1 146	719	1 039	1 744	396	185	—	40 634
2 882	20 102	13 338	10 358	6 709	12 159	14 045	2 462	1 108	154	256 660
53 903	152 144	73 993	34 098	67 481	72 962	100 692	73 391	16 364	1 903	1 432 690
35 890	452 033	61 046	13 770	30 389	28 433	66 906	19 336	3 119	83	1 492 577

Tabell 2 b. Husdyrholdet 20. juni

	Øst- fold	Akers- hus	Hed- mark	Op- land	Buske- rud	Vest- fold	Tele- mark	Aust- Agder
<i>Hester</i>								
under 1 år (føll)	94.8	72.0	107.1	103.1	72.3	71.2	96.6	92.0
1 og 2 år	150.5	129.8	146.2	110.0	112.8	163.1	154.2	130.6
3 og 4 »	170.8	224.1	147.5	152.6	140.8	164.9	175.3	210.5
5—16 »	159.0	143.5	168.5	165.0	138.6	126.8	141.3	152.5
over 16 år	39.5	46.5	45.3	41.7	52.2	57.9	58.2	54.2
i alt	117.9	115.1	123.5	117.1	104.1	107.6	116.3	126.3
<i>Storfe</i>								
under 1 år (kalver)	75.0	81.7	84.5	79.0	80.9	69.2	75.5	66.8
okser } 1—2 år	49.7	59.8	44.5	51.7	57.7	50.7	41.7	47.1
} over 2 år	62.5	64.1	48.9	73.1	39.5	66.2	42.9	94.4
kviger (som ikke har hatt kalv)	109.5	104.2	96.8	93.7	97.9	112.9	83.7	74.4
kyr (som har hatt kalv)	91.4	88.7	97.1	92.6	91.6	93.1	92.9	89.9
i alt	87.1	86.9	91.2	87.1	87.9	85.7	86.5	82.5
<i>Sauer</i>								
under 1 år (lam)	431.1	180.8	117.0	139.7	107.9	266.1	143.6	121.0
over 1 år	550.9	221.7	131.8	148.3	124.7	336.0	132.2	135.1
i alt	487.9	201.2	124.5	144.1	116.1	302.1	137.7	128.1
<i>Geiter</i>								
under 1 år (kje)	285.7	450.0	121.9	89.2	59.7	300.0	38.0	34.8
over 1 år	600.0	384.6	115.7	83.8	77.2	400.0	55.3	47.5
i alt	416.7	402.9	116.9	84.6	71.9	360.7	50.6	45.2
<i>Svin</i>								
under 4 måneder	55.2	57.1	72.4	70.5	65.2	55.5	56.0	51.2
over } fetesvin	82.8	70.2	83.5	100.9	68.1	66.5	99.9	115.3
4 } avlstråner	70.6	162.5	65.0	89.3	225.0	112.5	140.0	62.5
mndr. } avlspurker	90.1	86.1	95.1	91.7	140.0	95.1	80.8	59.4
i alt	68.2	66.3	78.3	82.3	72.6	63.4	72.2	73.6
<i>Høns</i>								
voksne	43.2	41.1	56.7	65.8	53.2	44.2	36.3	58.6
kyllinger	66.8	68.7	68.7	104.9	66.9	95.4	59.0	97.0

1946. Relative tall. 1939=100.

Vest-Agder	Roga-land	Horda-land	Sogn og Fjord.	Møre og Romsd.	Sør-Trøndelag	Nord-Trøndelag	Nord-land	Troms	Finnmark	Rikets bygder 1946
163.6	73.6	86.7	95.0	94.7	108.3	91.2	155.4	96.7	55.1	93.3
93.8	123.0	118.8	101.6	112.4	108.4	130.9	138.4	114.9	35.2	122.6
175.3	151.4	168.1	120.1	116.3	127.8	157.4	128.2	225.0	171.9	153.1
160.2	178.6	169.5	147.5	192.1	189.5	168.2	209.7	214.9	214.6	164.7
53.1	39.0	44.2	62.1	45.5	42.0	41.2	48.6	56.1	6.9	46.6
118.0	113.9	117.6	109.4	117.2	119.5	116.1	127.1	131.1	116.8	116.7
69.7	71.3	78.2	86.3	77.0	81.3	75.1	74.5	77.2	54.5	77.4
54.2	54.1	59.2	74.6	71.2	68.6	64.6	55.2	56.9	23.1	56.7
52.6	50.9	85.7	69.4	77.8	53.3	65.8	78.7	77.8	65.4	62.9
73.0	94.8	79.9	95.8	88.2	90.1	96.0	78.5	87.0	44.3	92.4
91.1	94.3	94.0	95.7	95.0	91.3	95.4	91.2	92.2	62.3	92.7
83.1	87.3	88.0	92.2	89.5	87.1	87.8	83.4	86.4	56.5	87.1
101.3	80.7	93.2	87.6	93.3	95.5	104.7	84.1	78.3	22.8	93.2
117.0	90.2	98.6	94.9	98.3	108.9	119.7	91.9	87.0	35.5	102.4
108.5	85.6	96.0	91.6	95.8	102.1	112.4	87.8	82.6	29.1	97.9
47.7	31.8	67.0	65.1	65.5	72.5	62.1	56.5	58.2	6.4	62.5
42.2	41.1	74.0	76.0	71.6	93.0	84.9	73.2	79.4	14.4	76.1
43.9	37.9	71.4	71.7	69.0	84.4	78.6	66.5	71.7	10.7	71.4
69.5	35.2	64.8	67.0	62.8	59.8	64.0	41.7	69.1	28.1	59.0
89.3	48.9	120.5	105.5	64.4	143.8	134.6	88.7	60.0	65.5	83.9
20.0	83.3	86.7	109.1	84.6	83.3	208.3	100.0	100.0	—	106.9
19.6	81.9	107.8	89.1	65.9	78.8	94.8	78.0	125.0	—	89.5
72.3	45.2	89.3	82.7	63.9	85.9	90.7	56.9	72.6	35.8	70.9
62.4	17.4	38.0	59.5	49.5	57.6	65.4	66.5	54.2	31.8	41.9
80.2	56.4	54.8	49.8	49.7	49.7	97.5	50.2	41.0	1.9	65.9

Tabell 3. Høstutbyttet i jordbruket 1946.

Fylker	Eng på dyrket jord				Natureng på innmark				I alt eng på innmark		
	Avl pr. dekar	Beregnet samlet avl	Pst. av middelsår	Kvalitet	Avl pr. dekar	Beregnet samlet avl	Pst. av middelsår	Kvalitet	Samlet avl 1946	Avl pr. dekar	Pst. av middelsår
	Kg	Tonn		(5—1)	Kg	Tonn		(5—1)	Tonn	Kg	
Østfold	451.0	158 801.6	102.3	4.4	180.0	299.5	82.5	3.5	159 101.1	449.7	102.2
Akershus	457.6	166 906.9	99.4	4.2	156.7	3 238.8	93.3	3.3	170 145.7	441.5	99.3
Hedmark	464.8	180 837.9	96.7	4.4	202.1	12 832.3	86.3	3.9	193 670.2	427.9	95.9
Opland	456.5	142 012.6	89.0	4.1	197.7	15 593.4	80.7	3.7	157 606.0	404.2	88.1
Buskerud	398.4	95 028.0	88.0	4.2	215.4	7 219.6	80.4	3.7	102 247.6	375.9	87.4
Vestfold	422.8	93 578.7	90.1	4.1	226.7	1 142.1	91.0	2.7	94 720.8	418.4	90.1
Telemark	424.0	74 275.5	93.7	3.1	215.2	6 810.4	87.3	3.0	81 085.9	392.1	93.1
Aust-Agder	452.4	40 747.2	97.6	2.8	222.9	2 588.3	94.3	2.9	43 335.5	426.2	97.4
Vest-Agder	469.1	62 987.5	100.2	2.7	253.4	4 240.1	97.3	2.5	67 227.6	445.2	100.0
Rogaland	644.3	132 763.2	101.4	3.2	276.8	6 439.5	96.0	2.6	139 202.7	607.0	101.1
Hordaland	543.4	128 187.5	97.5	2.9	289.8	46 337.3	92.4	2.7	174 524.8	440.9	96.1
Sogn og Fjordane	514.1	99 067.6	90.5	3.0	294.9	51 307.6	89.2	2.9	150 375.2	410.1	90.1
Møre og Romsdal	575.6	161 928.9	90.4	3.9	231.2	32 400.6	93.8	3.3	194 329.5	461.1	90.9
Sør-Trøndelag	469.5	190 560.2	89.2	4.1	217.0	14 220.9	90.8	4.0	204 781.1	434.4	89.3
Nord-Trøndelag	408.5	138 447.2	87.6	4.2	178.4	3 222.8	89.5	3.6	141 670.0	396.9	87.6
Nordland	443.2	164 505.6	96.3	4.4	262.4	54 430.7	94.5	4.1	218 936.3	378.4	95.8
Troms	450.7	96 393.9	88.1	3.8	271.3	27 520.4	86.0	3.7	123 914.3	393.0	87.6
Finnmark	376.3	15 839.6	84.5	3.6	257.1	13 046.0	95.9	3.5	28 885.6	311.1	89.3
Rikets bygder	469.5	2 142 869.6	93.7	3.7	251.6	302 890.3	90.5	3.3	2 445 759.9	424.0	93.3

Tabell 3 (forts.). Høstutbyttet i jordbruket 1946.

Fylker	Høy fra seterløkker				Høy fra utslåtter			
	Avl pr. dekar	Beregnet samlet avl	Pst. av mid-delsår	Kvalitet	Avl pr. dekar	Beregnet samlet avl	Pst. av mid-delsår	Kvalitet
	Kg	Tonn		(5-1)	Kg	Tonn		(5-1)
Østfold	—	—	—	—	96.7	4.8	93.3	3.3
Akershus	246.4	12.3	90.5	3.8	96.7	151.3	93.3	3.3
Hedmark	246.4	6 327.1	90.5	3.8	115.0	1 669.1	94.2	3.4
Opland	250.5	17 579.3	86.8	3.6	183.3	1 768.1	89.2	3.3
Buskerud	208.3	5 785.5	80.6	3.7	172.0	846.2	89.0	3.2
Vestfold	—	—	—	—	172.0	78.6	89.0	3.2
Telemark	150.4	1 187.7	92.5	2.8	151.5	1 692.7	89.0	3.0
Aust-Agder	239.0	355.2	106.0	3.0	106.8	2 250.8	95.4	2.8
Vest-Agder	130.0	301.9	74.0	3.0	142.1	3 677.0	96.8	2.6
Rogaland	180.0	79.7	90.0	3.0	148.8	1 698.8	94.4	2.5
Hordaland	188.8	786.2	90.0	3.5	122.9	4 327.9	90.8	2.8
Sogn og Fjordane..	210.0	1 579.4	88.8	3.3	128.5	3 228.7	80.2	2.7
Møre og Romsdal..	249.3	1 195.1	96.7	3.6	156.4	4 631.3	113.6	3.4
Sør-Trøndelag	262.1	2 301.5	90.9	4.1	114.3	2 768.2	95.7	3.5
Nord-Trøndelag....	120.0	278.0	93.3	3.7	65.0	483.1	90.0	3.0
Nordland	200.0	84.6	90.0	3.5	161.5	7 227.9	92.7	3.8
Troms	—	—	—	—	178.4	7 744.3	96.2	3.4
Finnmark	200.0	26.6	100.0	2.0	125.0	837.9	85.0	2.2
Rikets bygder.....	231.0	37 880.1	87.3	3.4	142.2	45 086.7	94.0	3.1
	Poteter				Grønnfôr ¹			
Østfold	1 943.8	95 526.1	93.4	3.6	499.6	2 860.7	92.6	4.2
Akershus	1 921.2	118 762.8	92.8	3.6	506.3	3 591.7	94.4	4.2
Hedmark	2 220.5	167 576.7	100.3	3.7	566.8	12 618.7	97.5	3.9
Opland	2 303.6	138 140.0	101.6	3.9	507.4	9 921.2	101.4	3.9
Buskerud	2 037.0	64 638.1	96.3	3.9	529.2	3 408.6	98.1	3.9
Vestfold	2 008.8	80 874.3	97.9	3.4	400.0	771.6	100.0	5.0
Telemark	1 851.3	41 197.0	91.5	3.4	459.6	2 375.2	96.3	3.1
Aust-Agder	1 761.6	27 861.4	86.3	3.4	513.5	1 440.4	103.1	2.9
Vest-Agder	1 443.3	21 502.3	77.1	3.3	470.0	1 401.1	94.5	2.9
Rogaland	1 837.8	92 408.3	88.3	3.7	521.5	4 068.7	95.0	3.4
Hordaland	1 480.0	44 586.5	79.5	3.6	455.0	4 580.9	88.6	3.3
Sogn og Fjordane..	1 641.7	35 920.4	82.0	3.8	453.6	2 967.0	93.2	3.5
Møre og Romsdal..	1 714.7	50 780.8	78.0	3.4	421.4	3 859.1	94.4	4.0
Sør-Trøndelag	1 905.4	51 076.2	86.5	3.4	470.4	3 910.4	92.6	4.1
Nord-Trøndelag....	1 822.4	80 491.8	81.5	3.1	410.4	2 053.6	95.8	4.2
Nordland	1 804.8	57 681.4	96.2	3.8	531.5	12 415.3	98.7	4.4
Troms	2 056.9	33 918.3	106.5	4.4	557.0	8 571.1	98.3	4.2
Finnmark	1 274.0	1 491.9	91.6	4.0	483.8	1 504.1	98.3	3.2
Rikets bygder	1 930.6	1204 434.3	92.0	3.6	506.0	82 319.4	96.7	3.8

¹ Beregnet som tørt grønnfôr.

Tabell 3 (forts). Høstutbyttet i jordbruket 1946.

Fylker	Fôrnepe				Kålrot			
	Avl pr. dekar	Beregnet samlet avl	Pst. av mid-delsår	Kvalitet	Avl pr. dekar	Beregnet samlet avl	Pst. av mid-delsår	Kvalitet
	Kg	Tonn		(5-1)	Kg	Tonn		(5-1)
Østfold	3 277.1	15 146.8	73.9	3.4	2 771.2	42 490.8	65.8	3.7
Akershus	2 769.4	11 811.5	66.3	3.6	2 597.3	38 458.2	65.9	3.7
Hedmark	3 925.9	46 785.0	77.5	3.8	2 975.0	42 819.2	71.4	3.2
Opland	2 954.8	20 795.9	61.1	3.4	2 540.0	27 881.6	62.8	3.2
Buskerud	3 415.8	5 465.3	70.2	3.7	3 002.6	15 601.5	69.1	3.7
Vestfold	2 942.9	4 387.9	58.6	4.0	2 594.1	28 218.6	57.6	3.3
Telemark	2 950.0	2 628.5	72.2	3.3	2 330.8	6 621.8	62.9	2.9
Aust-Agder	3 036.8	1 937.5	66.7	3.3	2 165.3	2 135.0	57.3	2.9
Vest-Agder	2 454.5	770.7	61.8	3.4	1 943.2	1 099.9	54.9	3.0
Rogaland	3 048.9	22 089.3	71.0	3.5	2 615.4	23 405.2	62.0	2.8
Hordaland	2 617.6	2 468.4	70.6	3.5	2 106.3	3 500.7	58.6	3.0
Sogn og Fjordane..	3 195.0	2 169.4	80.7	3.7	2 766.7	4 194.3	75.3	3.5
Møre og Romsdal..	4 000.7	14 818.6	85.6	3.7	3 273.9	5 326.6	84.3	3.6
Sør-Trøndelag	3 910.2	42 296.6	90.2	3.9	2 523.5	3 744.9	84.2	3.7
Nord-Trøndelag....	3 765.7	74 805.6	86.1	3.9	2 545.0	8 759.9	74.7	3.5
Nordland	3 403.3	6 418.6	83.6	3.9	2 167.3	1 276.5	75.8	3.4
Troms	1 166.7	159.8	50.0	4.0	1 675.0	308.2	70.3	3.8
Finnmark	-	-	-	-	1 400.0	5.6	70.0	3.5
Rikets bygder	3 522.7	274 955.4	78.1	3.6	2 680.9	255 848.5	65.8	3.4

	Fôrbete				Fôrmargkål			
Østfold	3 789.1	6 301.3	82.5	4.5	3 650.0	2 157.2	74.0	3.6
Akershus	3 633.8	6 482.7	83.7	4.3	2 750.0	1 476.8	62.5	3.5
Hedmark	3 500.0	640.5	85.0	4.0	3 625.0	1 301.4	66.3	3.3
Opland	3 000.0	975.9	92.5	4.0	3 000.0	612.0	60.0	4.0
Buskerud	3 380.0	11 265.5	84.5	4.2	2 800.0	369.6	55.0	4.0
Vestfold	3 666.7	9 720.4	79.7	4.1	3 000.0	369.0	55.0	4.0
Telemark	3 666.7	5 756.7	84.2	3.2	2 750.0	57.8	55.0	4.0
Aust-Agder	3 173.3	3 300.2	66.2	3.6	2 500.0	210.0	50.0	4.0
Vest-Agder	2 315.4	2 042.2	59.5	3.7	2 000.0	188.0	50.0	3.0
Rogaland	3 231.3	21 184.4	68.3	4.4	3 532.0	8 487.4	67.6	3.8
Hordaland	3 166.7	297.7	63.3	4.3	3 700.0	1 147.0	80.0	3.8
Sogn og Fjordane..	2 600.0	83.2	65.0	3.5	3 416.7	580.8	82.8	3.8
Møre og Romsdal..	2 750.0	68.8	65.0	3.5	3 150.0	157.5	70.0	4.0
Sør-Trøndelag	2 600.0	23.4	65.0	3.5	3 150.0	299.3	70.0	4.0
Nord-Trøndelag....	-	-	-	-	3 150.0	453.6	70.0	4.0
Nordland	1 800.0	9.0	60.0	4.0	2 100.0	94.5	70.0	4.0
Troms	1 200.0	7.2	60.0	4.0	-	-	-	-
Finnmark	-	-	-	-	-	-	-	-
Rikets bygder	3 381.2	68 158.2	75.9	3.9	3 349.9	17 961.9	67.4	3.8

Tabell 3 (forts.). Høstutbyttet i jordbruket 1946.

Fylker	K o r n							
	Høsthvete				Vårhvete			
	Avl pr. dekar	Beregnet samlet avl	Pst. av mid-delsår	Kvali-tet	Avl pr. dekar	Beregnet samlet avl	Pst. av mid-delsår	Kvali-tet
	Kg	Tonn		(5-1)	Kg	Tonn		(5-1)
Østfold	229.9	1 492.5	98.9	4.1	217.5	12 251.8	103.0	3.7
Akershus	200.0	270.2	97.0	3.6	206.5	12 638.0	99.6	3.7
Hedmark	210.0	231.4	100.0	3.8	225.3	11 856.0	99.1	3.6
Opland	210.0	109.6	100.0	3.8	225.6	6 178.3	101.5	3.6
Buskerud	185.0	179.6	85.0	2.5	205.8	7 240.5	99.5	3.4
Vestfold	248.4	161.7	100.6	3.3	204.8	10 456.9	101.5	3.1
Telemark	180.0	103.1	92.5	3.0	173.1	3 950.8	88.6	2.8
Aust-Agder	190.0	49.2	87.5	2.8	165.7	1 397.2	81.1	2.8
Vest-Agder	164.5	56.6	81.7	2.9	163.8	1 073.1	79.9	2.8
Rogaland	250.0	59.3	100.0	4.0	203.3	1 938.3	88.1	3.4
Hordaland	157.5	12.1	72.5	2.5	159.4	454.0	79.5	3.0
Sogn og Fjordane	225.0	23.6	100.0	4.0	197.4	617.1	83.0	3.4
Møre og Romsdal	164.0	84.8	82.5	3.5	196.5	1 457.2	91.7	3.8
Sør-Trøndelag	220.0	132.9	100.0	5.0	226.2	2 002.8	98.6	4.3
Nord-Trøndelag	210.0	53.8	100.0	5.0	218.9	3 274.7	102.3	4.5
Nordland	—	—	—	—	168.3	77.2	95.8	4.0
Troms	—	—	—	—	100.0	0.7	75.0	4.0
Finnmark	—	—	—	—	—	—	—	—
Rikets bygder	214.8	3 020.4	96.6	3.6	208.4	76 864.6	98.3	3.5
	Høstrug				Vårrug			
Østfold	222.6	1 701.6	100.2	4.4	188.3	90.8	95.0	3.9
Akershus	200.8	215.3	92.2	3.8	190.0	68.0	90.0	3.5
Hedmark	173.8	259.0	87.5	3.8	200.0	253.8	95.0	3.5
Opland	208.7	120.8	95.7	3.7	211.3	362.4	104.0	3.6
Buskerud	173.0	135.5	85.0	2.7	161.3	135.7	90.0	3.8
Vestfold	202.6	627.0	85.9	3.8	172.5	485.9	88.8	3.0
Telemark	175.0	91.4	90.0	3.0	170.5	40.7	93.3	3.3
Aust-Agder	205.0	45.7	90.0	4.0	176.0	15.0	93.0	2.9
Vest-Agder	187.5	17.6	93.8	3.5	150.0	19.5	75.0	4.3
Rogaland	250.0	59.0	97.5	4.5	200.0	120.2	95.0	3.5
Hordaland	200.0	8.0	90.0	4.0	175.0	6.1	85.0	4.0
Sogn og Fjordane	200.0	5.0	95.0	4.0	175.0	2.1	85.0	4.0
Møre og Romsdal	200.0	8.4	100.0	4.0	175.0	14.9	85.0	4.0
Sør-Trøndelag	200.0	18.0	100.0	4.0	190.0	10.5	95.0	4.0
Nord-Trøndelag	—	—	—	—	190.0	27.7	95.0	4.0
Nordland	—	—	—	—	180.0	37.1	90.0	4.0
Troms	—	—	—	—	—	—	—	—
Finnmark	—	—	—	—	—	—	—	—
Rikets bygder	207.8	3 312.3	94.2	3.8	186.2	1 690.4	93.6	3.7

Tabell 3 (forts.) Høstutbyttet i jordbruket 1946.

Fylker	K o r n							
	Bygg				Havre			
	Avl pr. dekar	Beregnet samlet avl	Pst. av middels-år	Kvalitet	Avl pr. dekar	Beregnet samlet avl	Pst. av middels-år	Kvalitet
	Kg	Tonn	(5-1)		Kg	Tonn	(5-1)	
Østfold	212.5	508.7	97.0	3.9	219.7	30 344.3	102.3	3.4
Akershus	198.5	5 650.3	94.3	3.7	210.1	32 031.8	96.1	3.4
Hedmark	250.5	11 310.3	100.8	3.8	229.7	29 283.3	96.6	3.5
Opland	262.4	22 453.0	106.2	3.6	248.6	14 101.6	100.7	3.5
Buskerud	225.1	3 646.6	99.9	3.6	213.3	12 401.9	97.6	3.4
Vestfold	216.0	996.2	91.0	3.4	222.0	14 936.6	97.3	3.0
Telemark	204.4	1 037.7	93.2	2.9	196.5	4 241.1	89.3	2.6
Aust-Agder	186.7	177.9	84.4	2.7	193.7	2 401.7	85.6	2.7
Vest-Agder	165.0	125.9	78.3	2.9	181.2	3 148.9	83.1	2.7
Rogaland	238.1	3 056.5	93.8	3.8	240.6	12 836.5	94.1	3.4
Hordaland	178.4	732.7	81.6	3.0	188.3	2 067.2	83.7	2.8
Sogn og Fjordane	212.3	1 872.1	87.4	3.5	214.8	1 797.9	89.7	3.4
Møre og Romsdal	217.7	4 678.2	94.3	4.0	222.5	4 055.5	94.3	3.8
Sør-Trøndelag	227.1	15 552.7	100.8	4.2	241.6	7 879.8	100.3	4.1
Nord-Trøndelag	224.9	18 802.8	104.6	4.5	240.3	13 486.4	106.8	4.3
Nordland	189.6	2 608.5	94.4	4.1	180.8	796.1	92.5	4.1
Troms	210.2	707.1	90.9	3.9	180.0	2.5	90.0	4.0
Rikets bygder	231.7	93 917.2	100.6	3.6	222.4	185 813.1	97.6	3.4
	Blandkorn				Erter			
Østfold	220.0	959.7	100.0	4.0	195.0	352.0	95.0	3.5
Akershus	225.7	776.9	101.4	3.6	192.0	258.8	96.0	3.3
Hedmark	250.0	831.0	100.0	3.5	201.2	376.8	86.7	3.6
Opland	257.7	7 528.4	102.7	3.5	169.7	316.8	79.2	3.4
Buskerud	223.9	932.5	103.3	3.7	181.7	133.0	91.7	3.3
Vestfold	243.3	153.0	103.3	3.0	180.0	35.5	90.0	3.0
Telemark	200.0	56.0	100.0	3.0	155.0	18.4	88.8	2.0
Aust-Agder	200.0	4.4	100.0	3.0	165.0	21.9	85.0	3.0
Vest-Agder	175.0	1.8	80.0	2.5	140.0	19.3	90.0	3.0
Rogaland	240.0	1.2	95.0	3.0	150.0	4.7	90.0	3.0
Hordaland	180.0	16.4	80.0	3.0	200.0	3.8	90.0	3.0
Sogn og Fjordane	216.0	35.4	90.0	4.0	180.0	3.1	90.0	3.0
Møre og Romsdal	220.0	22.9	95.0	4.0	210.0	3.4	108.0	4.0
Sør-Trøndelag	230.0	29.0	100.0	4.0	170.0	9.7	90.0	4.0
Nord-Trøndelag	230.0	250.9	100.0	5.0	171.7	41.6	95.0	4.3
Nordland	186.7	4.5	93.3	4.0	-	-	-	-
Troms	190.0	6.7	90.0	4.0	-	-	-	-
Rikets bygder	246.6	11 610.7	102.0	3.6	186.0	1 598.8	88.9	3.3
	H a l m i a l t							
	Avl pr. dekar	Beregnet samlet avl	Pst. av middelsår	Kvalitet				
	Kg	Tonn		(5-1)				
Østfold	330.5	71 925.7		108.4				3.4
Akershus	299.6	74 803.8		100.0				3.4
Hedmark	326.2	76 434.2		102.4				3.5
Opland	324.6	66 079.8		101.8				3.4
Buskerud	325.9	38 135.8		104.3				3.4
Vestfold	329.8	42 986.8		102.5				2.8
Telemark	336.4	17 229.4		102.6				2.7
Aust-Agder	367.4	8 268.7		101.4				2.8
Vest-Agder	342.1	8 692.1		97.0				2.6
Rogaland	359.3	27 606.1		96.6				3.5
Hordaland	338.7	6 267.6		93.8				3.3
Sogn og Fjordane	315.8	6 318.2		95.9				3.5
Møre og Romsdal	331.8	15 891.9		94.8				3.8
Sør-Trøndelag	311.7	34 564.1		99.6				4.1
Nord-Trøndelag	289.0	45 206.2		101.5				4.3
Nordland	272.8	5 142.3		94.8				4.0
Troms	303.1	1 036.6		96.4				3.7
Rikets bygder	320.7	546 589.3		101.7				3.4

Tabell 4. Høstutbyttet i hagebruket 1946.

Fylkene	Beregnet samlet avl i 1946 tonn	Prosent av middels- år	Beregnet samlet avl i 1946 tonn	Prosent av middels- år	Beregnet samlet avl i 1946 tonn	Prosent av middels- år	Beregnet samlet avl i 1946 tonn	Prosent av middels- år
	Epler.				Pærer.		Plommer.	
	(Sommer og høst)		(Vinter)					
Østfold.....	2 111.1	120	1 466.6	90	589.2	90	433.1	40
Akershus m. Oslo.....	3 148.4	130	2 203.8	110	377.4	100	1 295.7	90
Hedmark.....	816.5	100	870.2	100	3.6	150	55.2	100
Opland.....	742.0	110	397.7	80	13.1	90	54.2	80
Buskerud.....	1 932.7	120	2 944.5	115	429.2	125	1 198.4	100
Vestfold.....	1 162.6	130	1 795.0	125	747.8	120	1 278.4	105
Telemark.....	854.0	120	1 692.3	110	310.8	130	880.4	110
Aust-Agder.....	329.2	95	506.0	90	247.5	105	557.6	90
Vest-Agder.....	295.2	80	242.1	80	156.6	95	461.9	80
Rogaland.....	544.1	110	491.4	110	563.4	125	2 335.4	130
Hordaland m. Bergen...	1 441.2	120	1 826.6	110	1 697.9	130	2 095.4	130
Sogn og Fjordane.....	966.4	135	2 418.1	135	1 278.3	130	505.4	100
Møre og Romsdal.....	584.1	100	533.9	100	354.7	130	471.2	120
Sør-Trøndelag.....	135.9	110	15.8	105	-	-	11.1	110
Nord-Trøndelag.....	62.8	25	35.1	50	-	-	15.2	50
Nordland.....	1.8	60	-	-	-	-	-	-
Riket	15 128.0	116.6	17 439.1	109.6	6 769.5	119.4	11 648.6	102.1
	Kirsebær og moreller.		Rips.		Solbær.		Stikkels- bær.	
Østfold.....	251.0	70	712.6	100	258.2	100	267.9	90
Akershus m. Oslo.....	499.6	100	1 576.5	100	695.5	100	792.5	100
Hedmark.....	160.9	100	631.4	100	308.5	100	315.2	120
Opland.....	234.9	90	625.0	80	198.2	90	178.7	85
Buskerud.....	330.9	100	671.5	100	184.9	100	240.8	100
Vestfold.....	957.6	115	517.5	90	167.2	95	196.6	110
Telemark.....	341.3	100	513.4	100	125.4	100	150.7	100
Aust-Agder.....	356.8	110	310.0	95	144.2	105	96.0	95
Vest-Agder.....	247.9	75	278.5	65	103.8	80	138.9	85
Rogaland.....	336.4	130	625.1	100	362.7	100	248.3	90
Hordaland m. Bergen...	810.7	110	939.4	115	260.1	115	335.0	110
Sogn og Fjordane.....	123.4	90	350.4	90	152.6	90	125.5	80
Møre og Romsdal.....	234.3	120	655.3	110	336.3	110	313.1	100
Sør-Trøndelag.....	35.5	110	488.1	100	123.3	100	123.7	100
Nord-Trøndelag.....	126.2	100	552.6	110	233.6	100	9.3	25
Nordland.....	0.6	60	255.8	90	27.2	70	23.5	70
Troms.....	-	-	17.8	100	0.6	100	-	-
Riket	5 048.0	102.4	9 720.9	97.8	3 682.3	99.6	3 555.7	97.6
	Jordbær.		Bringebær.		Kål.		Gulrot.	
Østfold.....	129.0	100	123.1	90	3 908.3	65	1 476.0	90
Akershus m. Oslo.....	412.7	75	766.0	100	6 727.5	60	1 704.0	60
Hedmark.....	194.4	80	100.5	100	2 194.5	60	1 749.8	100
Opland.....	44.5	45	62.2	80	4 770.5	65	894.7	60
Buskerud.....	373.4	75	223.2	80	5 164.8	75	587.5	60
Vestfold.....	417.9	110	157.8	95	3 542.4	75	1 685.6	80
Telemark.....	103.5	100	59.8	70	683.5	40	706.0	80
Aust-Agder.....	207.6	85	45.1	95	1 104.6	60	427.4	60
Vest-Agder.....	58.1	80	30.4	90	344.4	35	443.5	40
Rogaland.....	90.0	100	34.5	100	4 785.0	100	4 024.1	90
Hordaland m. Bergen...	56.4	100	116.4	100	1 954.0	85	1 213.4	85
Sogn og Fjordane.....	9.6	75	52.4	100	300.3	70	460.5	70
Møre og Romsdal.....	32.7	80	34.6	80	968.8	80	787.5	100
Sør-Trøndelag.....	89.9	90	49.4	100	411.6	50	1 094.5	110
Nord-Trøndelag.....	49.3	75	41.0	100	1 695.1	60	1 541.8	80
Nordland.....	17.6	100	11.2	100	523.2	40	1 989.0	100
Troms.....	5.4	110	1.0	110	212.8	50	847.4	120
Finnmark.....	-	-	-	-	-	-	-	-
Riket	2 292.0	84.6	1 908.6	93.5	39 291.3	67.2	21 632.7	81.7

Tabell 4 (forts.). Høstutbyttet i hagebruket 1946.

Fylkene	Beregnet samlet avl i 1946 tonn	Prosent av middels-år	Beregnet samlet avl i 1946 tonn	Prosent av middels-år	Beregnet samlet avl i 1946 tonn	Prosent av middels-år	Beregnet samlet avl i 1946 tonn	Prosent av middels-år
	Bønner.		Hageerter.		Purre.		Selleri.	
Østfold	247.4	100	800.4	100	193.1	110	130.0	110
Akershus m. Oslo	659.6	120	191.8	120	960.9	120	545.9	120
Hedmark	59.0	100	51.1	100	25.4	80	79.5	90
Opland	12.8	70	72.5	70	14.3	80	35.5	80
Buskerud	134.9	110	51.1	100	443.6	100	110.6	75
Vestfold	100.1	85	163.3	85	156.2	100	144.3	100
Telemark	13.8	90	8.6	90	22.7	90	36.7	100
Aust-Agder	46.0	70	230.7	70	12.2	80	28.6	80
Vest-Agder	9.6	55	3.3	55	6.7	90	5.2	85
Rogaland	7.0	80	51.6	90	40.8	100	11.8	70
Hordaland m. Bergen	1.5	50	9.6	90	41.9	80	17.8	70
Sogn og Fjordane	1.1	50	1.8	100	1.1	100	0.3	50
Møre og Romsdal	2.0	100	9.2	100	1.6	100	1.4	90
Sør-Trøndelag	0.9	100	2.4	100	5.5	110	5.0	110
Nord-Trøndelag	3.2	100	8.6	100	5.4	100	12.7	100
Nordland	-	-	1.3	100	0.3	100	0.6	100
Troms	-	-	0.7	110	1.0	110	0.7	110
Finnmark	-	-	-	-	-	-	-	-
Riket	1 298.9	105.3	1 658.0	92.4	1 932.7	108.5	1 166.6	102.4
	Persille.		Rabarbra.		Agurker på friland.		Tomater på friland.	
Østfold	234.1	100	308.0	100	265.4	110	49.1	80
Akershus m. Oslo	118.5	100	634.8	120	46.5	120	383.0	120
Hedmark	2.8	80	75.0	100	7.0	100	3.8	70
Opland	7.0	90	60.2	110	1.2	75	1.5	70
Buskerud	37.4	70	302.0	100	10.3	75	77.5	100
Vestfold	151.9	95	159.2	100	28.4	90	44.3	95
Telemark	7.2	90	44.8	100	4.0	80	2.9	60
Aust-Agder	4.8	80	142.4	100	9.5	70	4.0	70
Vest-Agder	1.3	85	169.1	100	1.3	60	3.9	60
Rogaland	2.0	80	297.2	100	0.2	60	0.8	50
Hordaland m. Bergen	1.1	50	202.5	90	0.3	50	0.9	50
Sogn og Fjordane	0.2	80	34.5	100	0.1	50	0.5	50
Møre og Romsdal	0.5	90	103.9	100	-	-	-	-
Sør-Trøndelag	1.1	90	171.5	130	-	-	-	-
Nord-Trøndelag	2.5	100	53.9	100	-	-	-	-
Nordland	-	-	51.0	100	-	-	-	-
Troms	-	-	36.6	110	-	-	-	-
Finnmark	-	-	-	-	-	-	-	-
Riket	572.4	95.1	2 846.6	105.6	374.2	105.2	572.2	107.2
	Beregnet samlet avl i 1946, tonn	Prosent av middelsår	Agurker under glass.		Tomater under glass.		Beregnet samlet avl i 1946, tonn	Prosent av middelsår
Østfold	232.3	100	100	100	398.9	100	100	100
Akershus m. Oslo	309.8	100	100	100	539.8	95	100	95
Hedmark	59.4	100	100	100	179.8	100	100	100
Opland	23.0	95	100	95	54.1	105	100	105
Buskerud	153.5	100	100	100	277.1	100	100	100
Vestfold	94.9	100	100	100	388.6	100	100	100
Telemark	17.4	100	100	100	45.1	90	100	90
Aust-Agder	26.2	100	100	100	76.6	100	100	100
Vest-Agder	9.8	90	100	90	52.8	90	100	90
Rogaland	37.7	100	100	100	970.7	100	100	100
Hordaland m. Bergen	65.6	100	100	100	159.2	95	100	95
Sogn og Fjordane	0.1	100	100	100	27.5	100	100	100
Møre og Romsdal	12.2	100	100	100	109.2	100	100	100
Sør-Trøndelag	10.1	100	100	100	79.7	95	100	95
Nord-Trøndelag	6.6	100	100	100	39.5	100	100	100
Nordland	2.8	100	100	100	16.6	100	100	100
Troms	0.9	100	100	100	3.2	100	100	100
Riket	1 062.3	99.8	99.8		3 418.4	98.6	98.6	

Tabell 5. Arbeidslønnen i jordbruket.

	M e n n								
	1946/ 47	1945/ 46	1944/ 45	1943/ 44	1942/ 43	1941/ 42	1940/ 41	1939/ 40	1938/ 39
I. Tjenere på arbeidsgiverens kost.									
Hele året	Kr. 1 981	Kr. 1 580	Kr. 1 366	Kr. 1 237	Kr. 1 093	Kr. 892	Kr. 690	Kr. 624	Kr. 576
Sommerhalvåret	1 118	899	796	715	632	509	394	358	330
Vinterhalvåret	905	723	618	563	495	405	312	279	253
II. Fjøsørktere på arbeidsgiverens kost.									
Hele året	2 540	2 012	1 764	1 513	1 379	1 152	918	809	759
Sommerhalvåret	1 301	1 025	912	780	701	595	469	415	393
Vinterhalvåret	1 258	993	870	755	687	579	456	404	376
III. Dagarbeidere på arbeidsgiverens kost.									
I sommerhalvåret.									
I våronna	11.13	9.35	8.64	7.95	7.23	6.01	4.44	4.01	3.76
I slåttonna	12.20	10.33	9.64	8.97	8.23	6.96	5.03	4.61	4.25
I skuronna	11.26	9.53	8.81	7.99	7.28	6.23	4.61	4.12	3.84
Ellers	10.53	8.93	8.20	7.61	6.86	5.75	4.22	3.80	3.56
Grøfting	12.40	10.61	9.80	9.07	8.29	8.51	6.55	5.89	5.49
Gråsteinsmuring	14.55	12.39	11.34	10.71	9.87	8.85	6.94	6.14	5.78
Tømmermannsarbeid	15.06	12.69	11.70	10.99	10.14	6.96	5.11	4.55	4.22
Skogsarbeid	12.59	10.73	9.83	9.04	8.46	6.91	5.17	4.51	4.18
I vinterhalvåret.									
Alm. gårdsarbeid	9.48	8.15	7.21	6.72	6.10	5.08	3.81	3.33	3.06
Grøfting	11.10	9.36	8.75	8.01	7.31	7.58	6.01	5.36	4.91
Gråsteinsmuring	13.35	11.31	10.23	9.63	8.93	8.05	6.45	5.64	5.20
Tømmermannsarbeid	13.95	11.81	10.56	10.10	9.35	6.21	4.59	4.06	3.75
Skogsarbeid	11.92	10.04	9.09	8.45	7.92	6.44	4.82	4.13	3.79
IV. Dagarbeidere på egen kost.									
I sommerhalvåret.									
I våronna	14.34	12.12	11.48	10.61	9.78	8.20	6.20	5.55	5.23
I slåttonna	15.06	12.84	12.09	11.28	10.39	9.01	6.70	6.05	5.68
I skuronna	14.27	12.30	11.54	10.46	9.67	8.38	6.34	5.65	5.35
Ellers	13.83	11.73	10.87	10.17	9.44	7.91	5.99	5.32	5.06
Grøfting	15.87	13.60	12.55	11.68	10.90	10.75	8.49	7.59	7.07
Gråsteinsmuring	18.03	15.25	14.16	13.29	12.49	11.08	8.91	7.92	7.34
Tømmermannsarbeid	18.47	15.53	14.34	13.65	12.84	9.19	6.88	6.12	5.75
Skogsarbeid	16.26	13.71	12.53	11.59	11.02	9.20	7.02	6.18	5.78
Skogskjøring (hest og mann)....	24.74	22.04	20.85	19.37	18.38	14.87	11.69	9.93	9.18
I vinterhalvåret.									
Alm. gårdsarbeid	12.67	10.80	9.91	9.17	8.66	7.31	5.55	4.87	4.56
Grøfting	14.45	12.24	11.42	10.50	9.82	9.98	7.90	7.02	6.43
Gråsteinsmuring	16.63	14.30	13.02	12.23	11.57	10.46	8.33	7.35	6.72
Tømmermannsarbeid	17.29	14.74	13.38	12.67	11.96	8.46	6.29	5.55	5.14
Skogsarbeid	15.63	13.18	11.98	11.12	10.56	8.80	6.70	5.87	5.41
Skogskjøring (hest og mann)....	24.69	21.99	20.61	18.82	18.29	14.81	11.44	9.65	8.84
V. Hogstpris.									
Sommerhalvåret	7.06	5.67	4.26	3.93	3.48	3.25	2.76	2.53	2.34
Vinterhalvåret	7.02	5.82	4.23	4.01	3.48	3.26	2.79	2.53	2.31
Somme halvåret	5.05	-	-	-	-	-	-	-	-
Vinterhalvåret	5.06	-	-	-	-	-	-	-	-
Sommerhalvåret	18.82	16.86	13.95	13.31	12.91	10.24	8.06	6.92	6.06
Vinterhalvåret	18.84	17.12	13.76	13.54	12.95	10.40	8.20	6.90	6.08
Sommerhalvåret	1.46	1.39	1.12	1.04	0.98	-	-	-	-
Vinterhalvåret	1.46	1.40	1.13	1.05	1.00	-	-	-	-

Tabell 5 (forts.). Arbeidslønnen i jordbruket.

	K v i n n e r								
	1946/ 47	1945/ 46	1944/ 45	1943/ 44	1942/ 43	1941/ 42	1940/ 41	1939/ 40	1938/ 39
<i>I. Tjenere på arbeidsgiverens kost</i>	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Hele året	1 170	974	845	746	648	535	438	411	382
Sommerhalvåret	644	530	469	413	360	295	240	226	209
Vinterhalvåret	557	462	405	357	310	257	208	195	182
<i>II. Fjøsøktene på arbeidsgiverens kost.</i>									
Hele året	1 485	1 202	1 052	934	849	752	602	549	508
Sommerhalvåret	782	621	556	497	440	396	309	286	264
Vinterhalvåret	752	602	524	469	422	384	301	278	254
<i>III. Dagarbeidere på arbeidsgiverens kost.</i>									
<i>I sommerhalvåret.</i>									
I våronna	7.06	5.92	5.44	4.94	4.39	3.63	2.77	2.53	2.34
I slåttonna	7.66	6.40	5.88	5.37	4.87	4.08	3.07	2.79	2.58
I skuronna	7.35	6.25	5.67	5.13	4.62	3.88	3.00	2.70	2.49
Ellers	6.86	5.63	5.12	4.68	4.11	3.42	2.65	2.39	2.19
<i>I vinterhalvåret.</i>									
Alm. gårdsarbeid	6.12	5.21	4.62	4.21	3.81	3.12	2.44	2.16	1.97
<i>IV. Dagarbeidere på egen kost.</i>									
<i>I sommerhalvåret.</i>									
I våronna	9.42	8.00	7.38	6.86	6.26	5.26	4.07	3.68	3.46
I slåttonna	9.79	8.40	7.78	7.13	6.54	5.65	4.33	3.89	3.65
I skuronna	9.55	8.25	7.51	6.98	6.34	5.45	4.29	3.82	3.59
Ellers	9.03	7.75	7.08	6.58	6.01	5.07	3.92	3.56	3.31
<i>I vinterhalvåret.</i>									
Alm. gårdsarbeid	8.39	7.12	6.51	6.06	5.68	4.69	3.68	3.27	3.06

Bilag 1.

Statistisk Sentralbyrå.

Oppgavene er konfidensielle.

Representativ jordbrukstelling 1946.

Navnet på bruket g.nr. br.nr.
 i herred, fylke.
 Eier adresse
 Bruker adresse

1. Areal et og bruken av det i 1946. Dekar (mål å 1000 m²).

Areal i dekar	Korn og erter dyrket til modning								Grønn- fôr	Po- tet	Fôr- nepe	Kål- rot	Fôr- bete	Fôr- marg- kål	Kål	Gul- rot	Jord- bær
	Hvete		Rug		Bygg	Havre	Bland- korn	Erter									
	Høst-	Vår-	Høst-	Vår-													

Areal i dekar	Bringe- bær	Andre vekster på åker og i hage ¹⁾	Brakk (åker uten avling i 1946)	Eng til slått				Eng til beite				I alt jord- bruks- areal		
				Eng på dyrket jord	Natur- eng på inn- mark	Seter- løkker	Ut- slåtter som hostes årlig	Kultur- beite		Annen eng til beite				
								på dyrket jord	på udyrtet jord	på dyrket jord	på udyrtet jord			

¹⁾ Her setter en arealet av alle «andre vekster», også frukttrær og bærbusker.

2. Husdyr 20 juni 1946. (En må ta med husdyr som tilhører kårfolk, tjenere o. a. og som blir føret sammen med de andre dyra på gården. En teller alle dyr, selv nyfødte.)

Hester					Storfe				
under 1 år (føll)	1 og 2 år	3 og 4 år	5—16 år	over 16 år	under 1 år (kalver)	Okser		Kviger (som ikke har hatt kalv)	Kyr (som har hatt kalv)
						1—2 år	over 2 år		

Sauer		Geiter		Svin				Høns	
under 1 år (lam)	over 1 år	under 1 år (kje)	over 1 år	Under 4 måneder	over 4 måneder			Voksne	Kyllinger
					fetesvin	avlssvin			
						råner	purker		

Skjemaet er utfyllt av.....

Bilag 2.**Statistisk Sentralbyrå.***Til jordstyret.*

En ber med dette jordstyret hjelpe til med å bringe i stand en representativ jordbruks-telling for 1946. En viser til rundskriv fra Landbruksdepartementet av 25. februar 1929, side 2: «Jordstyret skal ogso hjelpe Statistisk Sentralbyrå med å samla inn oppgavor vedkomande årsavlingane og dei årlege representative landbruksteljingar.»

Tellingen skal nå foregå etter et noe annet system enn de representative tellingene i årene 1923—1928 og 1930—1938.

Tellingen skal i hvert herred omfatte 10 pst. av brukene over 5 dekar, fordelt på de forskjellige størrelsesklasser i samme forhold som ved jordbrukstelingen 1939.

En legger ved en liste over de bruk en vil ha oppgave fra i dette herred. Hvis noen av de oppførte bruk er:

1. økt eller minsket i innmarksareal siden 1939 ved kjøp eller salg,
2. redusert i areal på grunn av forhold i forbindelse med krigen,
3. slik beliggende at det vil medføre vesentlige vanskeligheter å få oppgavene,

skal jordstyret fravike listen og erstatte de bruk som går ut, med andre, som best mulig svarer til de som går ut.

Det vil være mest praktisk at medlemmene av jordstyret tar på seg tellingen hver i sin krets, og får besørget utfyllingen av skjemaet ved nærvær på hvert sted. De utfylte skjemaene sender en derpå straks til formannen i jordstyret, som sender skjemaene inn til Byrået så snart han har fått alle oppgavene. Jordstyret skal ikke gjøre noe sammendrag av oppgavene, men en må se etter at alle skjemaene er fullstendig utfylt, både for areal og buskap.

Arealene skal en gi opp i dekar (å 1000 m²). Må en bruke brøk, skal en bruke desimalbrøk med 1 desimal og tydelig desimaltegn.

En må prøve å få så rette oppgaver som mulig, men en kan ikke kreve at arealet skal bli oppmålt.

Av høstsæd fører en opp det areal som en skal høste i 1946. Sammen med forbeite fører en også eventuelt sukkerbete og førsukkerbete. Rotfrukter til frøavl føres med under «andre vekster på åker og i hage». Her tar en også med det areal som er brukt til frukttrær og bærbusker minus det som eventuelt er ført opp til mellomkulturer av noe slag.

Av utslåtter fører en bare opp så stort areal som en år om annet bruker å høste, selv om en har adgang til større arealer. Som kulturbeite regner en grasmark som er lagt ut til *v a r i g* beite og som blir gjødslet noenlunde regelmessig. Engarealer som er lagt ut til beite i 1946, uten at det er meningen de skal bli brukt som varig beite, fører en opp som «annen eng til beite». Alminnelige hamnehager må en ikke føre opp som «eng til beite». Rubrikken «i alt jordbruksareal» skal være summen av alle de foregående rubrikker.

Oppgavene over buskapen skal gjelde slik den er 20. juni. Se merknaden på skjemaet. Dyr som er på setra tellingsdagen må en huske på å få med. Dyr som er leid bort skal telles med hos eieren, ikke hos leieren.

Arbeidet med tellingen skal godtgjøres på samme måte som jordstyrets arbeid ellers og refunderes på vanlig måte sammen med dette. Tellingsutgiftene skal altså *i k k e* refunderes av Byrået. Se rundskriv fra Landbruksdepartementet av april 1946.

Det er av største betydning at tellingen blir utført så raskt som mulig etter at jordstyret har fått tellingsmaterialet og at oppgavene blir sendt Byrået så snart tellingen er ferdig.

Et tilstrekkelig antall skjemaer følger vedlagt.

Oslo i juni 1946.

Arne Skaug.

Paul Barca.

Norges Offisielle Statistikk, rekke X. (Statistique Officielle de la Norvège, série X.)

Rekke X. Trykt 1946. (forts.)

- Nr. 116. Norges postverk 1945. (*Statistique postale.*)
— 117. Jordbruksstatistikk 1945. (*Superficies agricoles et élevage du bétail. Récoltes etc.*)
— 118. Sinnsykehusenes virksomhet 1942. (*Statistique des hospices d'aliénés.*)
— 119. Veterinærvesenet 1944. (*Service vétérinaire.*)
— 120. Telegrafverket 1944—1945. (*Télégraphes et téléphones de l'État.*)
— 121. Syketrygden 1943. (*Assurance-maladie nationale.*)

Rekke X. Trykt 1947.

- Nr. 122. Kriminalstatistikk 1943 og 1944. (*Statistique de la criminalité pour les années 1943 et 1944.*)
— 123. Statistisk-økonomisk oversikt over året 1946. (*Aperçu de la situation économique.*)
— 124. Norges handel 1945. (*Commerce.*)
— 125. Norges fiskerier 1943. (*Grandes pêches maritimes.*)
— 126. Norges private aksjebanker og sparebanker 1945. (*Statistique des banques privées par actions et des caisses d'épargne.*)
— 127. Veterinærvesenet 1945. (*Service vétérinaire.*)
— 128. Arbeidslønninger 1945. (*Salaires des ouvriers.*)
— 129. Forsikringselskaper 1945. (*Sociétés d'assurances.*)
— 130. Norges bergverksdrift 1945 (*Mines et usines.*)
— 131. Norges postverk 1946. (*Statistique postale.*)
— 132. Stortingsvalget 1945. (*Elections en 1945 pour le «Storting».*)
— 133. Kommunevalgene 1945. (*Elections en 1945 pour les conseils communaux et municipaux.*)
— 134. Norges kommunale finanser 1942—43. (*Finances des communes.*)
— 135. Norges industri 1944. (*Statistique industrielle.*)
— 136. Private funksjonærers lønningsforhold i juli 1946. (*Traitements des fonctionnaires privés.*)
— 137. Skattestatistikken 1945—46. (*Répartition d'impôts.*)
— 138. Meieribruket i Norge 1945. (*L'industrie laitière de la Norvège.*)
— 139. Kommunenes gjeld og kontantbeholdning m. v. 1946. (*Dette etc. des communes.*)
— 140. Telegrafverket 1945—46. (*Télégraphes et téléphones de l'État.*)
— 141. Norges jernbaner 1941/42—1944/45. (*Chemins de fer norvégiens.*)
— 142. Skolestatistikk 1943—44. (*Instruction publique.*)

Rekke X. Trykt 1948.

- Nr. 143. Statistisk-økonomisk oversikt over året 1947. (*Aperçu de la situation économique.*)
— 144. Norges Brannkasse 1944—46. (*Statistique de l'office national d'assurance contre l'incendie.*)
— 145. Alkoholstatistikk 1946. (*Statistique de l'alcool.*)
— 146. Forsikringselskaper 1946. (*Sociétés d'assurances.*)
— 147. Norges bergverksdrift 1946. (*Mines et usines.*)
— 148. Jordbruksstatistikk 1946. (*Superficies agricoles et élevage du bétail. Récoltes etc.*)

Statistisk Sentralbyrå har dessuten bl. a. gitt ut disse verker:
Statistiske Meddelelser. 12 nr. i året. (*Bulletin mensuel du Bureau Central de Statistique.*)
Månedsoppgaver over vareomsetningen med utlandet. Trykkes månedvis. (*Bulletin mensuel du commerce extérieur.*)
Fortegnelse over Norges Officielle Statistikk m. v. 1828—31. desember 1920. Kristiania 1889, 1913 og 1922. (*Catalogue de la Statistique Officielle.*)
Statistiske Oversigter 1914. Kristiania 1914. Statistiske Oversikter 1926. Oslo 1926. (*Résumé rétrospectif 1914 et 1926.*)

Alle verker er til salgs hos H. Aschehoug & Co., Oslo.

Av følgende årganger av «Statistisk Årbok» og «Norges Handel» er Byråets beholdning meget knapp, og Byrået er takknemlig for å få overlatt enkelte eksemplarer:

Statistisk Årbok samtlige årganger til og med 1940.

Norges Handel samtlige årganger til og med 1915, dessuten 1921, 1927, 1934—1939.

15. mars 1948.